

ПЪТЕШЕСТВЕНИКЪТ

от този свят до онзи

m. CERAN 2005

ДЖОН БЪНИАН

Пътешественикът

от мозаи свят до онзи
Джон Бушман

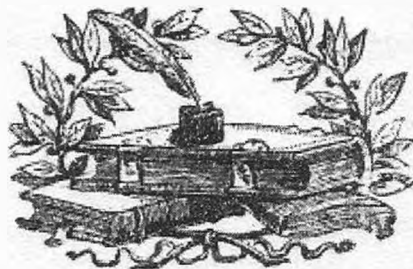
Пътешественикът
от този свят до онзи

Джон Бушман

Издателство Нов човек

Тази книга е подарък на

*Тази книга потешественик ще те направи,
стига вътре писаното да ти се понарава*

От първото издание на 18 февруари 1678 г. до 1688 г., когато умира Джон Бъниан, тази книга е претърпяла единадесет издания само в Англия. Първото американско издание излиза 1681 г. Оттогава има безчет издания на английски език.

След Библията, "Пътешественикът" е най-превежданата книга. Първият превод е излязъл през 1682 г. в Амстердам. В това отношение холандците са ненадминати. Днес може да бъде намерена на десетки африкански и индиански диалекти. Има я дори на староеврейски език.

Ето и реда на българските издания до днес:

Първо издание – 1866 г. I част превод Алберт Лонг, печатница Минасян, Цариград

1886 г. II част издава АЕМ – Свищов.

Второ издание – 1880 г. I част. Печатница Бояджиян, Цариград, 1891 г.

II част. Превод от английски – Ст. Томов, отпечатана в Свищов.

Трето издание – 1925-26 г. I и II част поотделно, с илюстрации.

Обработил Павел Мишков. Печатница "Труд".

Четвърто издание – 1939 г. I част печатница "Майска роза".

Пето и шесто фототипни (но с различни корици) издания на български език са отпечатвани в Холандия и Германия в периода между 1970 – 1990 и са внасяни в България от няколко християнски мисии.

Разпространявани са безплатно заедно с Библии.

Седмото издание е отпечатано от Нов човек в два отделни тома – I част в София, ДФ "София Принт" през декември 1991 г.; II част в "Балканпрес" през март 1993 г.

Настоящото осмо – луксозно и илюстрирано издание на първата част на "Пътешественика" се появява на българския книжен пазар 330 години след първото издание на книгата в Англия.

Съдържание

Обяснение на автора за възникването на книгата	8
Град Погибелово	13
Тясната врата	31
Великолепният палат	43
Аполион.....	63
Верен.....	73
Панаирът на Суетата.....	93
Исполинът Отчаяние	105
Възхитителните планини.....	125
Правият път към Небесния град.....	129
Небесният град.....	155
Заключение	167
Животът на Джон Бъниан	169
Бъниан и неговото време.....	174

Обяснение на автора за възникването на книгата (със съкращения)

Когато във ръцете си писалката държах,
тъй – за да напиша нещо, просто не разбрах
това, че като цяло малка книжка ще направя
по начин, че дори да съумея да се справя
поне с още една;
и щом я привърших до края, без да осъзная
бях започнал вече и тази да творя.

И случи се така тогаз,
че докато описвах аз
пътя на светиите във наши дни –
в алегория превърнах я с един замах почти!
За пътешествието тяхно, и за славната пътека –
повече от двадесет неща не съм изрекъл!

Направил съм това –
като повече от двайсет имах в своята глава!
И започнаха те да се множат дори –
сякаш лумнали от въглените огнени искри.

С увереност започнах да пиша – така,
за тези божествени за човека неща.
Но трябва ли с увереност да подхождам към това,
че чрез метафори говоря? И нима не са
Божии закони, Неговата благодат,
във сила още от прастари времена?
Изразени чрез знаци и метафори цели?

И до днешния ден
дали някой здравомислец човек ще намери
във тях дори грешка една –
за да бъде сломен от мъдростта!
Не – по-скоро той би се смирил,

би потърсил и навярно – открил,
че чрез дребните неща –
чрез телета и овни,
чрез птици и треви –
и чрез на Агнето кръвта –
Бог му се е разкрил;
и щастлив той е бил,
че благодатта и светлината
в тях е преоткрил.

Метафори пророците са ползвали,
за да покажат светлината: да –
който дълбоко почита Христа,
както и Неговите апостоли –
да прозре би трябвало в дълбочина,
че истината днес е скрита така.

Да попитам се страхувам –
но Светото Писание,
което със своето съдържание
всеки разум покорява –
навсякъде ли известява
за всички тези неща –
тайни образи и алегории?

И изблихват тук сега –
от същата книга –
онова великолепие и онези лъчи
на светлина,
които преобръщат нощите в дни.
Аз зная, че духовно извисените хора
ще пишат за мъдростта;
и никой не е накърнил стойността ѝ,
когато е правел това.

В действителност –
ако истината те принизяват –
да бъдат проклети –

*с хитростта, която употребяват
за този подъл стремеж.
Сега нека истината да бъде освободена,
за да блесне тя пред тебе и мене,
според както Господ пожелае:
защото Кой знае как е най-добре –
и от самия човек Кой знае по-добре –
Кой пръв ни научи напред да вървим,
и Кой ума ни преобръща,
и Кой ни е създал –
Кой?*

*По подобие и образ Свой?
И нещата недостойни Той
в достойни винаги превръща.*

*Тази книга обещания излага,
които не можеш да видиш сега,
за човека, който търси вечна награда:*

*За това откъде идва
и накъде се е отправил,
показва ти тя –
недовършено какво остава –
и това, което прави представя –
как той тича ли тича,
докато стигне на славата прага.
И също тъй още изрича
кои се отправят към живота веднага –
при условие, че те успеят
да добият короната на вечността;
и тук причината ще проумееш
защо напразно труда си пилеят,
и като безумци намират смъртта.
Пътешественик книгата ще те направи,
ако слушаш съветите ѝ прави;
и ще те насочи тя
към Свещената Земя,*

ако смирено приемеш насоките нейни –
да, тя ще превърне бездейния в деен;
а слепия дотам ще доведе,
че прекрасни неща да прозре.

Готов ли си сега за нещо странно, но полезно?
Желаеш ли във приказка една
да видиш истината светла –
нима не я забравяш често?
А и кой би могъл да я помни везден ...
от началото на годината до нейния последен ден?

Тогавя прочети това творение от мен;
то тъй много ще те увлече –
и за силния е подходящо,
но и за безпомощно дете.

Книгата на такъв език е написана,
че и безпристрастните ще бъдат слисани.
Изглежда сякаш нещо ново тя предлага,
но нищо друго не излага,
освен Добрата вест в истори и песни.

Би ли желал да избягаши от тъгата?
Искаш ли да ти е ведро на душата,
и да си вече от злото далече?

Би ли се зачел в загадките и тяхното тълкувание?

И още – би ли искал да потънеш в съзерцание?

И сам за себе си ще четеш ли,
без нищо да разбираш дори,
и без да си сигурен дали
си благословен или не,
докато четеш тези редове?

Как всичко те ще преобърнат!

И ти благодатно ще се промениши,
и книгата в сърцето и ума си ще вградиши,
така че те в едно да се превърнат.

Град Позибелово

Като вървах през пустинята на този свят, стигнах до една пещера, където легнах и като заспах, сънувах сън.

Слушайте да ви разкажа какъв беше този сън.

Видях един човек, облечен в дрипи да стои с гръб към къщата си с книга в ръка и нарамен с тежък товар. Той разгърна книгата и започна да чете; и като четеше, заплака разтреперан. Когато вече не можеше да се сдържа, изкрещя с плачевен глас: “Какво да правя?”

Исая 64:6; Лука 14:33; Псалом 38:4; Деяния 2:37; 16:30; Авакум 1:2,3.

Той се върна у дома си смутен и доколкото можа, скри от жена си и децата си своята тревога. Но това не продължи задълго, защото притеснението му все повече растеше, докато накрая им заговори: “Ах, любима моя и вие, мои мили деца - аз, вашият скъп приятел, съм загубен поради товара, който тежи на гърба ми. Освен това разбрах, че градът ни ще бъде изгорен от небето с огън, и в това страшно бедствие всички ще загинем, освен ако не се намери някакъв начин за бягство, какъвто засега не виждам.”

Когато близките му го чува да говори така, много се притесниха. Не че повярваха на това, което им приказваше, ами просто помислиха, че не е добре психически. Тъй като беше вечер, те го накараха да си легне, като се надяваха, че един здрав сън може би ще го освести и успокои. Ала за него нощта беше толкова мъчителна, колкото беше и денят, и вместо да спи, той прекара нощта във въздишки и сълзи. На сутринта, когато роднините му дойдоха да го питат как е, той им отговори, че е по-зле. И тъй като пак започна да им разправя същите неща, за каквито беше говорил предния ден, те станаха враждебни към него. Като смятаха, че със строго, уничително и безчувствено отношение ще успеят да го излекуват, те му се присмиваха, караха му се и го упрекваха. Но като видяха, че и това не помага, презряха го и го оставиха. Тогава той започна да се уединява насаме в стаята си, където се молеше за тях и за себе си, оплаквайки трагичното положение, в което всички се намираха. Понякога се разхождаше сам из полето, като непрекъснато четеше и се молеше. Така мина известно време.

Един ден, когато се разхождаше из полето, го видях да чете Книгата и да се озърта насам-натам с явното желание да бяга, но тъй като не знаеше накъде, се спря на място. Беше много уплашен и по едно време започна да крещи: “Какво да правя, за да се спася?”

Дела 16:30,31.

Тогава видях, че до него се приближи един човек на име Благовест, който го запита:

— Защо викаш?

— Господине – отговори той, – тази книга, която е в ръцете ми, казва, че съм осъден първо да умра, а след това да се изправя пред Страшния съд. Страхувам се от първото, а второто съвсем не искам да ми се случи.

Евреи 9:27; Йов 16:21,22.

— Защо не искаш да умреш, щом този живот е придружен с толкова много беди? – попита Благовест.

Защото ме е страх – каза човекът, – че товарът, който е на гърба ми, съвсем ще ме провали, дори и по-дълбоко от гроба, та ще падна в Тофет. Тъй като не желая да отида в тъмницата, а чувствам, че не съм готов да се явя и пред Съда, нито пък ще мога да изтърпя наказанието, няма как да не плача.

Исая 30:33.

— Ако състоянието ти е такова – му каза Благовест, – защо стоиш така?

— Защото не зная къде да отида! – отговори човекът.

Тогава Благовест му даде една книга, в която между другото пишеше и това: “Бягай от идещия гняв!”

Матей 3:7.

Като прочете тези думи, човекът се обърна умолително към Благовест:

— Накъде трябва да бягам?

Като му посочи с ръка към едно широко поле, Благовест му отговори:

— Виждаш ли там, насреща, онази тясна врата?

— Не я виждам – отвърна Християн.

“Виждаш ли там, насреща, омази твоя брат?”

— Виждаш ли хей там онова светило, което блещука? – поде отново Благовест.

— Да! Виждам! – каза човекът.

— Добре! – отговори Благовест. Гледай само него и не го изгубвай от очи. Върви право натам и ще видиш тясната врата. Почукай на нея и ще ти се каже какво трябва да правиш!

В съня си видях, че човекът започна да бяга. Не се беше отдалечил още много от дома си, когато жена му и децата му го видяха и започнаха да викат след него, за да го върнат, но човекът запуши ушите си с пръсти и като продължаваше да тича, започна да вика:

— Живот! Живот! Вечен живот!

Нито веднъж не се обърна да погледне назад, а все по-силно и по-силно бягаше, като в устрема си беше навлязъл далеч в полето.

Матей 7:13,14; Пс. 119:105; II Пет. 1:19; Лука 14:26.

Излязоха да го гледат и съседите. Едни от тях го заплашваха, други му се присмиваха, а трети викаха след него:

— Върни се! Върни се!

Между тях имаше двама, които решиха да го върнат насила. Единият се казваше Упорен, а другият – Приспособим. През това време, човекът се беше отдалечил доста, но те твърдо решиха да го догонят и го настигнаха с тичане.

— Защо идвате, съседи мои? – ги попита човекът.

— За да те принудим да се върнеш с нас! – отговориха те.

— Това няма никога да стане! – отвърна човекът. Вие живеете в град Погибелово, където съм роден и аз. Предвиждам, че рано или късно, ако смъртта ви завари там, вие ще паднете по-ниско и от гроба, до мястото където има огън и жупел. Затова, добри мои съседи, елате с мен!

Йер. 20:10.

— Как? Да изоставим приятелите си и удоволствията си? – запита Упорен.

— Да – каза Християн (това беше името на човека), – защото всичко, което ще оставите, не може да се сравни ни най-малко с онова, което търся аз да придобия. Ако решите да дойдете с мене, за да го намерите и вие, вярвайте, че ще успеете като

мен; за всички има достатъчно – дори и ще остане.
Хайде, елате да се уверите в думите ми!

I Коринтяни 4:18; Лука 15:17.

Упорен: Какви са тези неща, които търсиш, та заради тях напускаш целия свят?

Християн: Търся едно наследство, “нетленно, чисто и неувяхващо”, което е запазено в небето и там ще се даде в определено време на онези, които искрено и ревностно го търсят. Ако искате, прочетете това в моята книга!

I Пет. 1:4; Евреи 11:16.

Упорен: Махни тази книга и ни кажи, ще се върнеш ли с нас или не?

Християн: Не! Няма да се върна. Аз сложих вече ръката си на ралото.

Лука 9:62.

Упорен: Щом е така, съседе Приспособим, да се връщаме без него! Навсякъде има такива перковци, които, като ги прихване, мислят че са по-мъдри от седем други, които могат по-умно да разсъждават!

Приспособим: Не бързай да го обиждаш така. Изглежда, това което приказва добрият наш Християн и нещата, които той търси, са много по-приемливи от нашите. Сърцето ме тегли да тръгна с него!

Упорен: Как? И тебе ли те обзе тази мания? Да се връщаме, че кой знае къде ще те заведе този смахнатия! Хайде, връщаме се! Събери ума си и тръгвай!

Приспособим

Упорен

Християн: Ела с мене, съседе Приспособим, защото там наистина има такива неща за каквито ви говорих, дори още по-прекрасни от тях. Ако не ми вярваш, ето – прочети това в Книгата. Авторът с кръвта Си е потвърдил истинността на всичко, написано в нея!

Евр. 9:17-21.

Приспособим: Да знаеш, съседе Упорен, аз започвам да се убеждавам в нещата, за които говори Християн. Затова реших да отида заедно с него и да участвам в това, което ще му се даде. Но, приятелю, знаеш ли пътя към онова жадувано място?

Християн: Един човек, на име Благовест, ме насочи и ми каза да бързам към тясната врата, която се намира отсреща. Като стигнем там, ще ни покажат пътя по-нататък!

Приспособим: Щом е така, съседе мой, нека да вървим!

Тогавата двамата продължиха през полето.

Упорен: Аз пък ще се върна вкъщи. Нямам намерение да ставам част от компанията на такива смахнати фантазори!

В съня си видях, че Упорен се прибра, а Християн и Приспособим вървяха през полето и разговаряха. Ето как започна тяхната дискусия:

Християн: Много ми е приятно, съседе, че се съгласи да дойдеш с мен. Ако Упорен чувстваше същото, което изпитах и аз при ужасното описание на онова, което предстои да се случи, нямаше с такова презрение да ни обърне гръб и да се върне!

Приспособим: Остави това, Християне. По-добре ми разкажи какви са тези неща и как можем да ги получим там, където отиваме?

Християн: По-лесно ми е да си ги представям, отколкото да ги описвам. Ще ти прочета за тях от Книгата.

Приспособим: Сигурен ли си, че думите на тази Книга са абсолютно истинни?

Християн: Разбира се. Тя е от Онзи, Който не може да лъже!

I Тим. 1:2.

Приспособим: Добре! Какво има там?

Християн: Там ще ни се даде Вечен живот и ще наследим едно безпределно царство!

Исая 45:17; Йоан 10:27-29.

Приспособим: Много добре! Какво още ще получим?

Християн: Ще ни дадат славни венци и бели дрехи, с които ще светим като слънцето!

II Тим. 4:8; Откр. 22:5; Мат. 13:43.

Приспособим: Чудесно! Какво друго?

Християн: Там няма да има нито плач, нито болка, защото Господарят на онова място ще обърше всяка сълза от очите ни!

Исая 25:8; Откр. 7:16,17.

Приспособим: А кои ще ни бъдат приятели?

Християн: Ще се съберем със серафими и херувими – същества, които ще ти е трудно да гледаш поради блясъка им. Също така ще срещнем хиляди души, които са отишли преди нас. На това място няма да има зло – там всички са святи и живеят в любов. Всеки ходи пред Живия Бог, приет завинаги в Неговата любов. Ще видим патриарсите със златни венци на главите, светиите със златни китари в ръце и всички човеци, които в този свят са били хвърляни в огън, рязани с триони, ядени от зверове, давени в морета заради обичта, която са имали към Господаря на онова място. Всички ще ги видим там живи и облечени в небесни одежди.

Ис. 6:2; Откр. 4:4; 5:11; 14:1-5; I Сол. 4:16,17; II Кор. 5:4.

Приспособим: Достатъчно е човек само да чуе тези неща, за да спечелят сърцето му! Но как се придобиват те? И как ние ще можем да участваме в тях?

Християн: Господ – Управителят на онова място – е написал всичко, което е необходимо да се знае за там, в тази Книга. И ако ние пожелаем чистосърдечно да имаме нещата, които е описал, Той даром ще ни ги даде!

Приспособим: Прекрасно, приятелю мой! Радвам се, че можах да чуя за това. Нека тогава да побързаме!

Християн: Не мога да вървя така бързо, както бих искал, поради товара на гърба си!

Тогава в съня си видях, че още преди да свършат този разговор, стигнаха до едно дълбоко и вонящо блато, което беше точно напред. Като не гледаха напред, изведнъж и двамата затънаха в тинята. Тази тиня се наричаше Унилоост. Дълго време

газиха в нея, страшно се окаляха и понеже Християн носеше тежък товар, започна да затъва.

Тогава Приспособим му каза:

— Е, къде си сега, съседе Християне?

— Всъщност – и аз самият не знам! – отговори Християн.

При този отговор Приспособим се разсърди и разгневен каза на приятеля си:

— Това ли ти е блаженството, за което толкова много ми приказва? Как да се надяваме на нещо по-добро в края на пътешествието, щом като още в началото ни се случи такова нещастие? Само веднъж да изляза от тази тиня жив, ще ти го оставя онова хубаво място. Аз не го искам!

Като каза това, той се напрегна с всички сили, и като се измъкна от тинята, тръгна обратно към дома си.

Приспособим се върна и Християн не го видя повече.

Така остана сам в тинята Унилоост, като продължаваше да прави усилия да се доближи до онзи ѝ край, който беше по-далече от къщата му и по-близо до тясната врата. В това си старание най-после успя да стигне до брега на блатото, но не можеше да излезе от него поради тежкия товар, който беше на гърба му. Тогава в съня си видях, че един човек на име Помощник дойде при него и го попита:

— Какво правиш тука?

— Господине! – отговори Християн. – Един човек, когото наричат Благовест, ми посочи този път, като ми каза да отида до онази врата, дето е насреща, за да избегна Бъдещия гняв. Но като вървах за там, попаднах на това ужасно място!

Помощник: А защо не си внимавал? Не видя ли стъпалата?

Християн: Защото бях много изплашен, и тъй като вървах без да гледам напред, обърках пътя и попаднах тука!

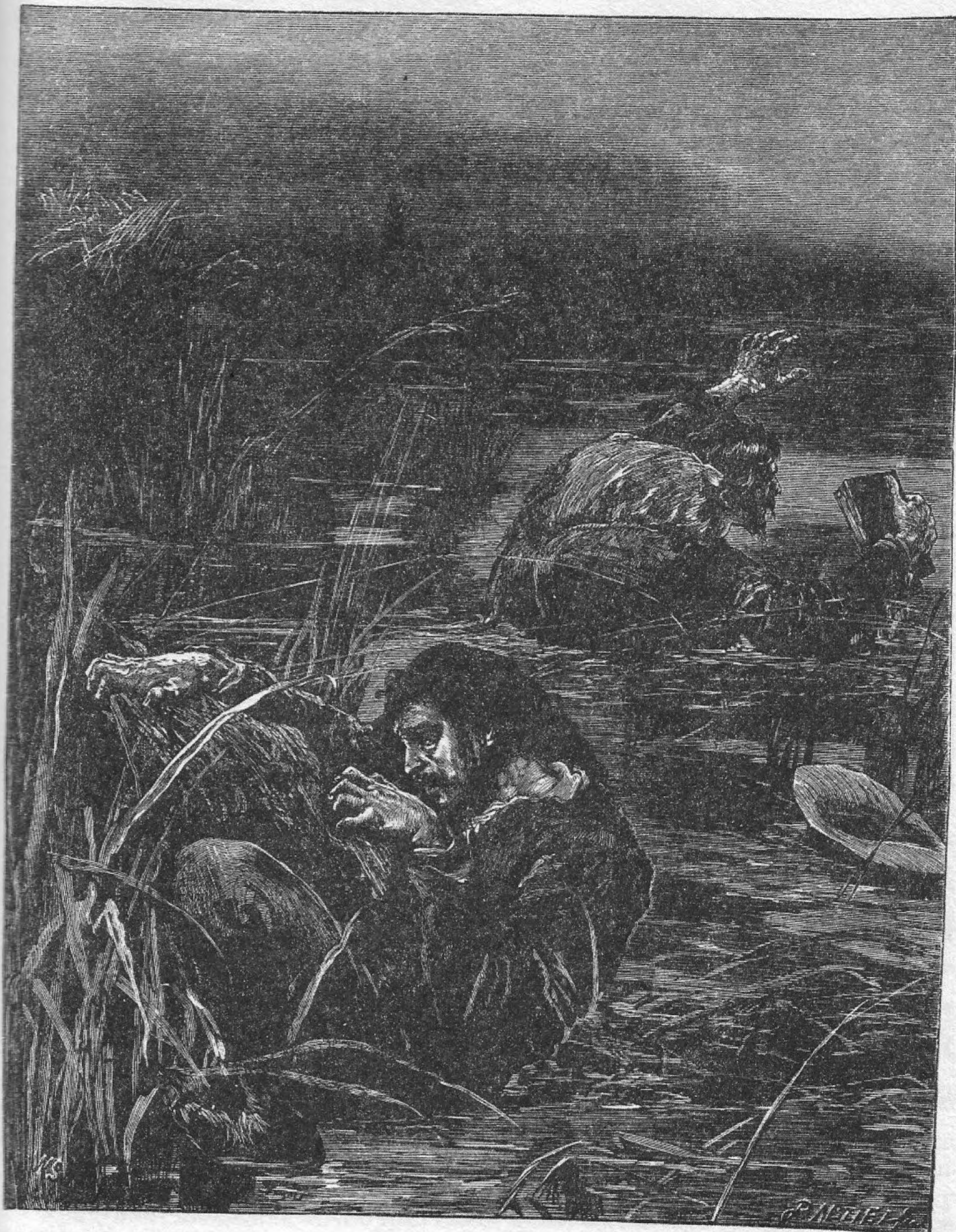
Помощник: Така ли? Тогава дай ръка!

Помощник го хвана и го издърпа, като му помогна да стъпи на здрава почва и го остави да продължи пътя си.

Пс. 40:2 (СИ – 39:3).

Тогава аз се приближих до онзи, който го беше изтеглил, и попитах:

— Господине, щом пътят от град Погибелово до онази врата минава оттук, защо тази тиня не се очисти, за да могат горките пътници да минават безопасно?

Християн остана сам в тињата Унилоост

— На такова място е, че не може да се махне – отговори той. – Разположена е много ниско, така че в блатото непрестанно се стича кална вода, пълна с нечистотии. Тя наподобява грешното състояние на човека и затова с право се нарича тинята Унилоост. След като грешникът се осъзнае и започне да усеща ужасното си състояние, в душата му се появява страх, недоумение и предчувствия, които го потискат – всички тези емоции се събират тук и така си остават. Затова тази тиня е много лоша. Сам Царят иска да очисти мястото, за да се минава безопасно.

Работниците му, надзиравани от Неговите землемери, работят от 2000 години насам, за да го променят. Аз знам, че тук са хвърлени и потънали хиляди коли добри съвети и здрави учения, които се донасяха по всяко време на годината от всички краища на Царството. Разбиращите от тази работа казват, че ако мястото можеше някак да се подобри, то тъкмо съветите и поученията са правилните средства. Но въпреки всичко, то пак си остана тинята Унилоост. Каквото и да се прави, то ще си остане такова. По специална, височайша заповед на Владетеля, през средата на блатото са поставени няколко здрави стъпала, но сега те са залети от тинята – нещо, което става винаги, щом времето се развали. Тогава каменните стъпала едва се виждат. Или ако се виждат добре, то хората стъпват накриво и се окалват, понеже им се вие свят. Влезе ли се веднъж през тясната врата, там земята вече е много добра.

Исая 35:3,4; I Цар. 12:23.

Точно тогава видях в съня си, че Приспособим стигна дома си. Съседите му дойдоха да го посетят. Едни му казваха, че е разумен, понеже се е върнал. Други го считаха за глупав, защото бе тръгнал с Християн, а трети му се присмиваха, че бил страхлив и казваха: “Тръгнем ли веднъж на път, не бихме се показали толкова малодушни да се върнем само защото имало някакви си малки пречки.” Приспособим беше гузен. Едва след време се съвзе, а хората насочиха вниманието си към горкия Християн, като му се подиграваха зад гърба.

Като вървеше самичък и дълбоко замислен, Християн забеляза, че в далечината през полето се приближава непознат пътник. Срещнаха се точно на кръстопът. Името на този господин беше Мъдромир и живееше в Плътоугоден – голям град близо до мястото от където идваше Християн. Този човек беше чул за Християн по-рано, защото за неговото излизане от Погибелово се беше разчуло не само в

Господин Мъдромир

неговия, но и в околните градове, и така бе станало обща тема във всички околни места. Господин Мъдромир се досети, че този човек е Християн. Позна го поради неговото бавно ходене и тежките му въздишки. Затова, той го заговори:

Мъдромир: Накъде така натоварен, приятелю?!

Християн: Наистина нося тежко бреме и ми се струва, че никой друг човек – така нещастен като мен – не е носил толкова огромен товар. Искаш да узнаеш закъде съм тръгнал? Ще ти кажа, господине! Отивам към онази тясна врата, защото разбрах, че там ще ми кажат как да се освободя от товара си.

Мъдромир: Имаш ли жена и деца?

Християн: Имам! Но този товар толкова ми пречи, че не мога да им се радвам, както преди. Дори понякога ми се струва, като че ги нямам!

Мъдромир: Ще ме послушаш ли, ако те посъветвам нещо?

Християн: Ще те послушам, ако съветът ти е добър. Действително имам нужда да чуя нещо разумно!

Мъдромир: Бих ти предложил час по-скоро да се отървеш от този товар. Защото докато е на гърба ти, няма да можеш да избистриш ума си, нито пък ще можеш да се наслаждаваш на благодатта, която Бог ти е дал!

Християн: Господине, точно това искам и аз! Да се отърва от товара си! Но сам не мога да го махна. И в моя град няма кой да го снесе от гърба ми, затова съм тръгнал по този път.

Мъдромир: А кой ти каза да вървиш оттук, за да се освободиш?

Християн: Един човек. Доколкото си спомням, се казваше Благовест. Изглеждаше висикопоставена и благородна личност.

Мъдромир: Проклет да е, че така те е научил. Няма по-страшен и по-труден път от този на цялата земя. И ти, ако продължиш, сам ще го разбереш. А, личи си, че нещо вече се е случило с теб, защото виждам как си се окалял в тинята Унилоост. Но тази тиня е само началото на мъките и препятствията, които срещат всички, минаващи оттук. Слушай ме! Аз съм по-стар от тебе! По пътя, по който си тръгнал, ще срещнеш труд, болест, глад, голота, мечове, лъвоове, лами, тъмнина; с една дума – смърт. Това е цялата истина, която много свидетели са потвърдили. Защо тогава човек трябва да погуби себе си така безсмислено, като се доверява на някого, когото съвсем не познава?

Християн: Добре, господине, но товарът, който нося на гърба си, е много по-страшен, отколкото всичко това, за което ми разказваш. Не! Аз не искам да зная за нищо, което може да ме сполети по пътя. Желанието ми е да се отърва от тази тежест – това ми е мъката!

Мъдромир: Как стана така, че товарът се намери на гърба ти?

Християн: Усетих го, когато четях Книгата!

Мъдромир: Така си и мислех. С теб се е случило точно това, което сполетява всички слаби хора. Като започнат да се занимават с по-сложни неща, които не са тяхна работа, изпадат в умствено побъркване като твоето. Не само се вдетиняват (както е станало с тебе), но преживяват и големи премеждия и сътресения – уж за да спечелят нещо, което те самите не знаят какво е.

Християн: Аз пък знам! Искам да се отърва от тежестта на товара си!

Мъдромир: По този път ли, в който има толкова много опасности? Ако имаш търпение да ме изслушаш, мога да те насоча на другаде, където ще намериш търсеното, без да се измъчваш както сега. Вместо сътресения, през другото място ще срещнеш безопасност, приятелство и любов!

Християн: Моля ти се господине, открий ми тази тайна!

Мъдромир: Добре, ще ти открия. Ей там в онова село, което се нарича Благонрав, живее човек на име Държизакон – изключително здравомислещ мъж, който се ползва с добро име. Той е способен и готов да помага на хората в трудностите им –

и особено да се отърват от товари като твоя. Лично аз зная, че на мнозина е свършил работа. Освен това той може да лекува болести на ума – получени като последствия от тежестите, които носят. Ако отидеш при него, много ще сполучиш. Оттук до неговата къща няма и четвърт час. Ако той не е там, сигурно ще срещнеш сина му, чието име е Политик. Той е много добро момче и може да ти помогне – също като баща си. Съветвам те да отидеш там, за да се отървеш веднъж завинаги от товара си. След това, ако не ти се иска да се върнеш в отечеството си, което и сам аз не бих ти пожелал – може да повикаш жена си и децата си да дойдат. В това село има много празни къщи и наемът не е много голям. Прехраната също е евтина и добра, и това, което ще направи живота ти весел, е доброто съседство на почтените хора, от които ще си заобиколен!

След тези думи, Християн дълбоко се замисли и реши, че ако всичко, което разказва този господин, е истина, тогава най-мъдро е да послуша съвета му. И побърза да го попита:

Християн: А кой е пътят към къщата на този почтен човек?

Мъдромир: Виждаш ли високата планина насреща?

Християн: Да! Виждам я!

Мъдромир: Добре! Ще минеш покрай нея и първата къща по пътя, до която стигнеш, е неговата!

И така, Християн се отклони от пътя си и тръгна в посоката, която води до г-н Държизаконовата къща, като се надяваше там да намери облекчение от товара си. Но като приближи планината, тя му се видя толкова висока, така надвесена над пътя, че от страх започна да се двоуми дали да върви по-нататък. Като се страхуваше да не падне на главата му и да го затрупа, той се спря, чудейки се какво да прави. Товарът започна да му се вижда по-тежък и от преди, когато вървеше в онзи път. В същото време от планината започнаха да изкачат пламъци, които така ужасиха Християн, че той се разтрепери, изби го пот и му се струваше, че гори.

Исход 19:16,18; Евр. 12:21.

Когато искрено се разкаж, че послуша съвета на г-н Мъдромир, изведнъж забеляза, че насреща му идва Благовест. Като го видя, се изчерви от срам. Като приближи, Благовест го изгледа много строго – дори страшно – и започна да му говори:

— Какво търсиш тук?

Християн замръзна и не знаеше какво да му отвърне. Благовест продължи:

— Не си ли онзи човек, когото намерих да плаче във град Погибелово?

Християн: Същият, господине!

Благовест: Не те ли насочих в правия път към тясната врата?

Християн: Да, милостиви господине!

Благовест: Защо тогава си се отклонил така скоро?

Християн: След като излязох от тинята Униние, срещнах един джентълмен. Той ми посочи, че в онова село там имало човек, който можел да отнеме товара ми.

Благовест: Какъв беше този джентълмен?

Християн: Приличаше на господар и толкова дълго ми говори, че накрая ме убеди да приема съвета му. Така стигнах до тук, но като видях тази планина – как се е надвесила над пътя ми, се спрях от страх, че може да падне и да ме затисне!

Благовест: Какво ти каза този човек?

Християн: Попита ме къде отивам и аз му обясних.

Благовест: И какво последва?

Християн: Попита ме дали имам жена и деца. Аз му отговорих, че имам, но тъй като товарът на гърба ми твърде много ми тежи, съм изгубил радостта си да бъда край тях.

Благовест: Какво ти каза после той?

Християн: Посъветва ме да се освободя от товара си възможно най-бързо. Аз му отвърнах, че тъкмо към това се стремя и тъкмо затова отивам към тясната врата. Зная, че там ще разбера как мога да стигна до избавлението. Той ми разкри друг път – по-добър и по-къс, където нямало толкова трудности, колкото има по пътя, който ти, господине, ми беше показал. Мястото, посочено от въпросния джентълмен, щяло да ме заведе до къщата на човек, умеещ да освобождава от разни товари. И така, аз му повярвах, като се отклоних от онзи път и тръгнах по този, с надеждата да се освободя от тежестта на гърба си. Когато стигнах до тук и видях планината, спрях се, защото (както вече ти обясних) усетих опасност. И честно да ти кажа, не знам какво да правя!

Благовест: Спри сега да ти покажа Божието Слово!

Християн все още трепереше.

Благовест: “Внимавайте да не отхвърлите Този, Който ви говори. Защото, ако не избегнаха наказанието онези, които отхвърлиха онзи, който ги предупреждаваше на земята, колко по-малко ще го избегнем ние, които отстъпваме от Онзи, Който говори от небесата.” “А праведният ще живее чрез вярата си; Ако отстъпи, сърцето Ми няма да благоволи към него.”

Евр. 12:25; 10:38.

Тогава той обясни тези думи така: “Ти си човекът, който тича към това нещастие, като си отхвърлил съветите на Всевишния, напуснал си мирния и безопасен път, и си стигнал до място, където ще загинеш!”

Християн: Тежко и горко ми, изгубен съм!

Тогава Християн падна полумъртъв до краката на Благовест.

Като го видя в това положение, Благовест го хвана за дясната ръка и му каза:

— Всеки грях и хула ще се прости на човека. Не бъди невярващ, но вярващ.

Матей 12:31; Йоан 20:27.

При тези думи Християн се съвзе и се изправи разтреперан. Благовест продължи да му говори:

— Слушай добре това, което сега ще ти кажа. Този, който си срещнал и те е излъгал, е някой си Мъдромир и с право е наречен така, защото мъдрува и следва ученията на този свят. Той постоянно ходи на църква в село Благонрав. Много обича светското учение, защото чрез него се стреми да избегне носенето на кръста. С плътския си ум той се стареа да се отклонява от моите пътища, независимо, че те са прави и добри.

Йоан 4:5; Гал. 6:12.

В съвета на този човек има три неща, които дълбоко трябва да те отвращават.

Първо, че те е отклонил от пътя.

Второ, че ти е внушил да намразиш кръста.

И трето, че те е упътил в онзи път, който води към смъртно наказание.

Първо. Трябва да се отвориш от това, че те е отвърнал от пътя, а също и това, че ти сам си се съгласил да промениш посоката си. Това означава човек да отхвърли Божия съвет, заради съвета на някой си Мъдромир. Господ казва: “Стремете се да

влезете през тясната врата (т. е. вратата, към която те пращам), защото тясна е вратата, която води към живота и малцина я намират. Така този лукав човек те е отклонил от тясната врата и от пътя, който води към нея, и те е довел много близо до смъртта. Така че трябва да се гнушиш от неговото пъклено дело. Трябва да намразиш и себе си за това, че си го послушал.

Лука 13:24; Мат. 7:13,14.

Второ. Длъжен си да презреш и старанието му да те отвърне от кръста, защото е необходимо да предпочетеш кръста повече от всичките египетски съкровища. Освен това Царят на славата е казал, че “Който иска да спечели живота си, ще го изгуби”; и който иска да ходи след Него и не намрази баща си и майка си, жена си и децата си, даже и собствения си живот, не може да бъде Негов ученик. И сега пак ти казвам, че трябва много да се отвърщаваш от този, който те принуждава да вярваш, че ще те погуби онова, без което не можеш да получиш спасение.

Евр. 11:25,26; Марк 8:38.

Трето. Трябва да се погнушиш и от факта, че е отклонил стъпките ти в път, който води към смъртно наказание. Затова разсъди при кого те е пратил, и колко неспособен е той да те отърве от товара ти. Тръгнал си да търсиш облекчение от някой си Държизакон – син на робиня, която и до днес е жива и заедно с децата си е в робство. А пък планината, от която си се изплашил, е алегория за тази, която е в робство с децата си. Тогава как може да се надяваш чрез тях да се облекчиш от товара си? Този г-н Държизакон не е способен да те освободи от тежестта на гърба ти. Досега никой не се е освобождавал чрез него. “Не можете да се оправдаете чрез делата на закона”, защото “никой жив човек” не може чрез делата на закона да се освободи от товара си.

Гал. 4:21-27.

Следователно този г-н Мъдромир е противник, г-н Държизакон е лъжец, а сина му Политик е лицемер независимо, че е с усмихнато лице. Те и тримата не са в състояние да ти помогнат. Вярвай ми, че всичко това, което си чул от Мъдромир, е било, за да те отклони от истинското ти спасение, като те отклони от пътя, в който аз те насочих.

След тези думи Благовест извика силно към небето за потвърждение на всичко, което бе казал, и от планината, под която стоеше бедният Християн, внезапно избухна огън. Той чу думи, от които косите му настръхнаха. Те бяха следните: “А всички, които се облягат на дела по Закона, се намират под проклятие, защото е писано: проклет всеки, който не изпълнява постоянно всичко, което е писано в Книгата на Закона.”

Гал. 3:10.

Като чу това, Християн вече не очакваше нищо друго, освен смъртта си. Започна горчиво да плаче и да проклина часа, в който бе срещнал г-н Мъдромир, като се самообвиняваше и наричаше хиляди пъти безумен, че е послушал съвета му. Потъваше от срам, като си помислеше, че плътските доводи на Мъдромир го бяха отклонили от правия път. Тогава той се обърна към Благовест и го попита:

— Как мислиш, господине, има ли още надежда за мен? Мога ли да се върна в правия път и да стигна до тясната врата? Няма ли да ме изгонят оттам и да ме върнат посрамен? Дълбоко се разкайвам, че послушах съвета на онзи човек, но няма ли шанс да ми се прости този грях?

— Твоят грях е много голям – отговори Благовест, – защото си извършил две злини. Отстъпил си от пътя на доброто и си тръгнал в забранения път. Въпреки това Човекът, Който стои при тясната врата, ще те приеме, защото Той е жалостив и обича всички хора. Само внимавай да не се отклониш пак в друга посока и когато гневът Му се разпали, да загинеш по пътя.

Пс. 2:12.

Тясната врата

Тогава Християн реши да се върне назад. Благовест на свой ред го прегърна и го изпрати с усмика:

— Бог да ти е на помощ!

След това Християн тръгна с бързи крачки, като не поздравяваше никого по пътя, а когато го заговаряха, не спираше. Все му се струваше, че ходи по забранени места и докато не влезе пак в пътя, от който се беше отклонил, не можа да се почувства въвн от опасност.

След доста ходене Християн стигна до тясната врата. Над нея имаше надпис: “Хлопай и ще ти се отвори”!

Мат. 7:7.

Той почука няколко пъти. Излезе един сериозен старец на име Доброжелател, който го попита:

— Кой си ти? Откъде си? Какво търсиш?

Християн: Аз съм един беден и претоварен грешник. Идвам от град Погибелово и отивам към хълма Сион, за да се избавя от Бъдещия гняв. Разбрах, че пътят, който трябва да следвам, минава през тази врата. Моля те, господине, пусни ме вътре!

— Позволявам ти на драго сърце – отговори Доброжелател и му отвори. Но когато Християн понечи да влезе, старецът го дръпна бързо вътре.

— Защо ме дръпна? – попита Християн.

— Защото – каза старецът – тук наблизо има една силна крепост, на която началник е Веелзевул. Оттам целят със стрели всички, които идват до вратата, за да ги убият, преди да са прекрачили прага ѝ!

— Благодаря ти! – отговори Християн разтреперан.

Когато влезе вътре, старецът го попита:

— А кой те упъти да стигнеш тук?

Християн: Благовест ми каза да дойда до този праг и да почукам, както и направих. Също така той ме увери, че тъкмо ти, господине, ще ми кажеш какво трябва да правя оттук нататък.

Доброжелател: Ето, една отворена врата стои пред тебе и никой човек не може да я затвори!

Християн: Едва сега започвам да събирам плодовете на труда си!

Доброжелател: Но защо си дошъл сам?

Християн: Защото никой от роднините и съседите ми не осъзна опасността, която го заплашва. Единствен аз прозрях какво ме очаква.

Доброжелател: А когато тръгна видя ли те някой от тях?

Християн: Да, видяха ме! Първи бяха жената и децата ми. Те викаха след мене да се върна. Някои от съседите ми също ме призоваваха да остана, но аз си запуших ушите и тръгнах по този път!

Доброжелател: А нямаше ли някой, който да те последва, за да те разубеди да се върнеш назад?

Християн: Имаше! Упорен и Приспособим ме настигнаха по пътя, но разбраха, че не могат да ми повлияят – тогава Упорен ми наговори всевъзможни ругатни и се върна, а Приспособим продължи с мене донякъде.

Доброжелател: А защо не дойде дотука?

Християн: Не знам! Ние вървахме заедно до тинята Унилоост, където и двамата затънахме. Тогава съседът ми Приспособим се разочарова и ми каза, че повече няма да се излага на бедствия, а като се измъкна от Унилоост заяви: “Задръж за себе си онази хубава земя! На мене не ми трябва!”. И така той се върна, а аз продължих напред. Приспособим последва Упорен, а аз последвах пътя, който ме доведе до тази врата!

Доброжелател: Ех, жалко за човека! Такава ли е почитта му към Небесната слава, та не счита за достойно да понесе трудности и изпитания, за да я придобие?

Християн: Относно Приспособим ти казах всичко. Но, ако е нужно да кажа истината и за себе си, ще видиш, че в нищо не съм по-добър от него. Той се върна в къщата си, но пък аз се отклоних от своята посока и тръгнах в път, който води към смърт. Направих това по плътските съвети на господин Мъдромир!

Доброжелател: И ти ли попадна в капана на измамите му? Сигурно те е съблазнил да търсиш помощ от господин Държизакон! Те и двамата са прелъстителни! Ти последва ли съвета му?

Християн: Ами, да, донякъде. Отидох да търся Държизакон, но когато стигнах до планината близо до къщата му, стори ми се, че тя ще падне върху главата ми и това ме принуди да спра!

Доброжелател: Тази планина е погубила много хора и доста още ще намерят смъртта си там. Добре, че си се отървал и не те е затиснала!

Християн: Наистина, и самият аз не зная какво би станало с мен, ако Благовест не ме беше срещнал тъкмо в момента, когато бях изпаднал в потиснато и мрачно настроение. Съзнавам добре, че само благодарение на Божията милост се случи тази среща, иначе донякъде нямаше да стигна. Но ето ме сега точно такъв, какъвто съм. Признавам, че заслужавах да намеря смъртта си там – под онази планина, вместо да съм тук в този момент и да разговарям с господаря си. О, колко е голяма тази милост към мене – да бъда приет между вас!

Доброжелател: Ние не прогонваме никого, независимо какво е сторил, преди да дойде дотук. И така, скъпи Християне, ела с мене и ще ти покажа пътя, по който трябва да вървиш – той е създаден от патриарсите и пророците, от Христос и Неговите апостоли. Този е най-правият от всички пътища и никой друг не може да се сравнява с него!

Йоан 6:37.

Християн: А не се ли отклонява някъде наляво или надясно? Няма ли човек като мене, който, като не го познава, да се обърка?

Доброжелател: Да, тук-там заобикаля. Има и много второстепенни пътища, които се събират в него, но понеже те са криви и широки, ще ги разпознаваш много лесно. Истинският път винаги е прав и тесен.

Мат. 7:14.

Тогава в съня си видях, че Християн го попита дали не би могъл да му помогне да свали товара си, защото още не беше се освободил от него и без чужда помощ не бе в състояние да го снесе. Доброжелател му каза:

— Относно твоят товар – имай търпение да го носиш, докато стигнеш до спасителното място. Озовеш ли се там, тази тежест от само себе си ще падне и ще бъдеш освободен.

Докато Християн се приготвяше отново за път, Доброжелател продължи:

— Като тръгнеш оттук по пътя, скоро ще стигнеш до къщата на Тълковника. Похлопай на неговата врата и той ще ти разкрие някои важни неща!

Тогава Християн се сбогува с Доброжелател, който на раздяла му пожела:

— Бог да ти е на помощ!

Доста път извървя Християн, докато стигне до къщата на Тълковника. Там той похлопа няколко пъти. След малко отвътре се чу глас:

— Кой чука?

Християн: Господине, аз съм пътник, един от познатите на благия Господар. Казаха ми да дойда при тази къща за мое добро. Затова искам да видя Господаря!

След малко Господарят пристигна и попита Християн:

— Какво искаш?

Християн: Господине, аз идвам от град Погибелово и отивам към хълма Сион. Човекът, стоящ до вратата в началото на пътя, ми каза, че ако дойда тук, ще ми посочиш някои важни неща, които могат да ми помогнат по време на пътуването.

Тълковник: Влез! Аз ще ти покажа всичко, което ще ти бъде полезно!

Тогава заповяда на слугата си да запали една свещ и покани Християн да върви след него. Влязоха в една отделна стая. Слугата, пак по негова заповед, отвори друга врата. Още при отварянето ѝ Християн видя окачен на стената портрет на човек със сериозно лице. Очите му бяха отправени към небето. В ръката си държеше най-добрата Книга. На устните му бе написан Божият закон, над главата Му висеше златен венец, а зад гърба му се виждаше светът. Сам Той (човекът) стоеше в такава поза, сякаш умоляваше всички хора да дойдат при Него.

Християн: Какво означава това?

Тълковник: Човекът, изобразен тук, е един от хилядите. Той може да ражда чада, да търпи мъките на раждането им и да ги кърми. Това, че го виждаш с очи, обърнати към небето, държащ най-добрата Книга и с Божия закон, написан на устните си – е с цел да разбереш, че неговата работа е да открива пред грешниците тайни неща. Като приканва хората да дойдат при Него, а светът е положен зад гърба му, както и златният венец, който виси над главата Му – всички те показват, че Той, като не гледа на настоящето, презира нещата на този свят и поради любовта, която има към службата на Господаря Си, ще приеме слава в бъдещия свят.

Гал. 4:19; I Кор. 4:15.

Не случайно ти показах този образ най-напред. Той изобразява единствения човек, който ще бъде твой пътеводител през трудностите по пътя. Поставил го е Господарят на мястото, към което си поел. Затова гледай внимателно какво ти показвам и пази добре в ума си всичко видно – да не би да срещнеш по пътя някой, които преструвайки се, че те водят право – да те поведат в тяхната посока, водеща към смърт.

След това той хвана Християн за ръката и го заведе в една много голяма стая. Тя бе потънала в прах, тъй като никога не бе метена. Като я огледаха, Тълковникът повика един човек да я почисти. Но когато метенето започна, толкова много прах се вдигна, че Християн щеше да се задави. Тогава Тълковникът извика при себе си едно момиче, което стоеше наблизко, и му каза:

— Донеси вода, за да напръскаш пода!

То веднага донесе вода и напръска пода, след което стаята беше пометена много лесно.

Християн: Какво означава това?

Тълковник: Тази стая представлява човешко сърце, което никога не е било осветено чрез сладостта на Божиата благодат. Прахът е всъщност греховното му естество и вътрешните разтления, които цялостно са осквернили личността.

Този, който най-напред започна да мете стаята, е Законът, а момичето, което донесе вода и напръска, е Евангелието. Ти видя, че щом първият започна да мете, стаята се изпълни с прах, така че той не само не можа да го почисти, но щеше и тебе да задуши. Това показва, че Законът чрез действието си – вместо да изчисти сърцето от грях – само оживява и усилва греха, като го умножава в душата, понеже го разкрива и го забранява, ала не може да даде сила, която да го победи. Момичето обаче, което ти видя след него, напръска стаята с вода и след това помете лесно. Това изявява действието на Евангелието със сладкото му и драгоценно влияние, щом влезе в човешкото сърце. Както момичето унищожи праха, като напръска стаята с вода, така чрез вярата в Христос, Когото намираме в Евангелието, се побеждава грехът и се очиства душата. Така тя става достойна Царят на славата да живее в нея.

Рим. 7:9; I Кор. 15:56; Рим. 5:20; Йоан 15:3; Еф. 5:26; Деян. 15:9; Рим. 16:25,26.

В съня си още видях, че Тълковникът хвана Християн за ръката и го заведе в друга стая. Тя беше по-малка от първата. В нея имаше две невръстни деца. Всяко от тях седеше на столчето си.

По-голямото се казваше Нетърпелко, а по-малкото – Търпелко. Нетърпелко изглеждаше много недоволен, а Търпелко – напротив, беше изключително спокоен.

Християн: Защо Нетърпелко е така недоволен?

Тълковник: Защото наставникът им каза, че ще им даде най-добрите неща в началото на идващата година, а той ги иска сега. Търпелко обаче е склонен да чака дотогава.

Точно в този момент видях, че някой дойде при Нетърпелко и му донесе една торба, пълна със скъпоценни неща, които изсипа пред него. Той започна да им се радва, като се присмиваше на Търпелко. Но докато го наблюдавах, забелязах, че за кратко време разпиля всичко и не му остана нищо друго освен дрипи.

Християн: Обясни ми какво означава всичко това?

Тълковник: Двете момчета представляват символи. Нетърпелко представя хората от този свят, а Търпелко – тези от бъдещия. Ти видя преди малко, че Нетърпелко иска всичко сега, т. е. всичко, което е в този свят – хората от света са такива. Желаят да погълнат цялата си полагаема порция от удоволствия на секундата и не могат да чакат до другата година, т. е. до другия свят, за да получат наградата си. Пословицата: “Едно птиче в ръката струва повече от две птици на дървото” има по-голяма власт над тях, отколкото всичките Божествени свидетелства относно благодатта, с която ще се сдобият в бъдеще. Но както видя и ти, той много бързо разпиля всичко и му останаха само дрипи. Така ще бъде с всеки, който е като него, при свършека на сегашния свят!

Християн: Вече прозирам, че в много отношения по-мъдър е Търпелко. Той търпи и чака за най-добрите неща, така че после ще се наслаждава от славата на своите богатства. Докато в същото време другият ще има само дрипи.

Тълковник: Можеш да прибавиш още, че славата на бъдещия свят не повяхва, а тукашните неща скоро преминават. Следователно Нетърпелко, който е предпочел да постави удоволствията на първо място, няма причини да се подиграва на Търпелко. По-скоро Търпелко има за какво да се присмива на Нетърпелко, поради това, че е поставил най-добрите неща за края. Първото трябва да отстъпи мястото си на последното, защото времето на последното предстои да дойде. Последното обаче не отстъпва мястото си никому, тъй като след него няма какво да идва. И така, който си вземе дяла веднага, ще го изхарчи рано, но който чака търпеливо за дяла си, той

ще го има вечно. Затова и думите към богатия бяха: “Ти получи благата си, докато беше жив, а Лазар – злините. Сега пък той тук се утешава, а ти се мъчиш.

Лука 16:25.

Християн: От това виждам, че е по-добре да не пожелавам сегашните неща, но да чакам бъдещите.

Тълковник: Точно така е, защото видимите неща са временни, а вечните – невидими. Но тъй като временните неща са привлекателни за нашите страсти, а бъдещите (т. е. вечните) са чужди на плътския ни ум, много по-лесно е привързването към първите и пренебрегването на вторите.

II Кор. 4:18.

Тук в съня си видях, че Тълковник хвана Християн за ръката и го заведе на място, където до една стена гореше огън. Там стоеше някакъв човек и непрекъснато хвърляше вода в пламъците, за да изгаси огъня, но огънят, напротив – разпалваше се още по-силно.

Християн: Значението на това какво е?

Тълковник: Картината представлява Христос – с маслото на благодатта Си Той непрестанно съхранява онова, което вече е започнал в сърцето. Така душите на Неговите хора запазват у себе си благодатта, независимо от делата на дявола. А пък този, който скрит зад стената подклажда огъня, символизира трудността на изкушаваните да видят как се съхранява работата на благодатта в сърцето.

II Кор. 12:9.

Видях, че Тълковник отново го хвана за ръката и го заведе до едно прекрасно място, където имаше съграден великолепен палат. По терасите му се разхождаха много хора, облечени в златни дрехи.

Християн: Можем ли да влезем тук?

Тълковник го заведе до вратата на палата, пред която се тълпяха хиляди с желание да влязат, но не смееха. Недалеч от там стоеше човек, седнал на някаква маса, върху която имаше тефтер и мастилница. Той записваше имената на всички искащи да влязат. А до вратата бяха наредени множество въоръжени мъже – те я пазеха, готови да наранят всеки, който би посмял да прекрачи прага ѝ.

Това смая Християн. Докато наблюдаваше как всички се отдръпваха назад заради страха от въоръжените, той видя, че един човек със смело лице се приближи до мъжа, който записваше в тефтера, и му каза:

— Господине, запиши и моето име!

След това изтегли сабята си, постави шлем на главата си и се спусна към вратата, нападайки въоръжените. Те го посрещнаха със страшен удар, но човекът, без да се отчае ни най-малко, започна жестоко да сече. Когато вече беше наранил мнозина и получил много рани от нежеласщите да го пуснат вътре, той най-после успя да си пробие път през тях и влезе в палата. В този момент се чу глас от върха на палата, от неговата вътрешна част:

*„Влез! Без страх влез
и вечна слава придобий!”*

Мат. 11:12; Дела 14:22.

Когато воинът влезе, те го облякоха с одежди, подобни на техните. Тогава Християн се усмихна и каза:

— Наистина, струва ми се, че сам разбирам какво значи това. Позволете ми сега да продължа по пътя!

Тълковник: Не! Почакай, трябва да ти покажа още нещо!

Той пак го хвана за ръката и го заведе в една много тъмна стая, където седеше човек, затворен в железен кафез. Този човек изглеждаше много натъжен. Седеше там, гледаше в земята със скръстени ръце и от време на време въздишаше така дълбоко, като че сърцето му се късаше от мъка.

Християн: Какво е значението на това?

Тълковник: Влез в разговор с него!

Християн: Кой си ти?

Човекът му отговори:

— Аз не съм вече това, което бях някога!

— А какъв си бил едно време?

— По мое мнение и по мнението на близките ми, бях безукорен и преуспяващ свидетел на вярата. Мислех, че непременно ще вляза в Небесния град и даже при самата мисъл, че ще стигна там, ми ставаше много приятно!

Лука 8:13.

Християн: А сега какъв си?

— Съвсем отчаян – затворен съм в отчаянието така, както в този железен кафез. И не мога да изляза. Ах, не мога!

— Но как изпадна в това окаяно положение?

— Престанах да бдя и да се въздържа. Пуснах юздите на страстите си. Съгреших против светлината на Словото и против Божията милост. Оскърбих Духа и той си отиде от мен. Изкусих дявола и той ме превзе. Разгневих Бога против себе си, така че да ме остави и до такава степен вкамених сърцето си, та не мога вече да се покая!

Тогава Християн попита Тълковник:

— Никаква надежда ли няма за такива хора?

— Задай на него този въпрос! – каза Тълковник. Християн се обърна към човека:

— Никаква надежда ли няма за тебе и трябва ли все затворен да седиш в този железен кафез на отчаянието?

— Никаква надежда няма!

— Но защо? Синът на Благословения е много благ и милостив!

— Да! Но аз съм Го разпнал втори път в себе си. Презрял съм лицето Му, потъпкал съм праведността Му и съм счел кръвта Му за нищо, наскърбявайки Духа на благодатта. Следователно съм изключил себе си от Божиите обещания. Сега не ми остава нищо друго освен заплахи, уви – ужасни заплахи – както и трепетното очакване на Съда и неугасимия огън, който несъмнено ще ме погълне.

Евр. 6:6; Лука 19:14; Евр. 10:26,29.

Християн: Но защо си стигнал до това плачевно състояние?

— Заради беззаконните страсти, похоти и печалби на този свят, в наслаждението на които очаквах да намеря радост и удоволствие. Всички те сега ме разяждат и пробождат като огнени червеи!

— Не можеш ли да се покаеш и да се обърнеш?

— Бог отрече покаянието ми. В Неговото Слово вече не намирам насърчение да вярвам. Самият Той ме затвори в железния кафез и всички хора на света дори не биха могли да ме освободят. О, Вечност! Вечност! Как ще успея да се преборя с мъките, които ще срещна в Теб!

Тогава Тълковник каза на Християн:

— Винаги помни нещастieto на този човек и нека то да бъде твоето предпазно средство!

Християн: Съветът ти е добър. Това действително е много страшно. Бог да ми помага да бъда добродетелен, трезвен и да се моля, за да избягвам капаните, довели го до това окаяно положение. Господине, не е ли време вече да тръгна по пътя си?

Тълковник: Постои още малко! Има нещо, което искам да ти покажа и тогава ще си тръгнеш.

Той го хвана за ръката и го заведе в една спалня. Там имаше някакъв мъж, който току-що бе станал от леглото си и докато се обличаше, трепереше и залиташе.

Християн попита:

— Защо така трепери и залита този?

Тълковник се обърна към човека и го помоли сам да отговори на Християн. Последният започна да разказва:

— През нощта, докато спях, сънувах, че небето страшно се смрачава. Последваха ужасни гръмотевици и светкавици, които ме изплашиха до смърт. Погледнах нагоре и видях, че облаците се рътгърсват. Също така съзрях и Човек, седнал в средата на един облак, заобиколен с хиляди небесни ангели. Всички те бяха облечени в огнен пламък, а самото небе като че гореше. Тогава чух висок глас, излизаш като от тръба: „Станете вие мъртви и дойдете на Съд!” Камъните веднага се разцепиха, гробовете се отвориха и мъртвите, намиращи се вътре, излязоха. Някои от тях се радваха много, гледайки постоянно нагоре, а други побягнаха да се скрият в горите. Тогава видях, че Човекът, Който седеше върху облака, разгърна Книгата и повика целия свят да се събере. Един силен пламък обаче излизаше по-напред и държеше събраните на голямо разстояние от Него – такава, каквото се спазва между съдията и обвиняемите.

I Кор. 15:52; Йоан 5:28,29; Юда 1:14; I Сол. 4:16; II Сол. 1:8-10;
Откр. 20:11-14; Мал. 3:2,3; Дан. 7:9,10.

Тогава чух Този, Който седеше върху облака, да заповядва на слугите Си: “Съберете къклицата, сламата и плявата и ги хвърлете в огненото езеро!”. Веднага се отвори бездна близо до мястото, където стоях. От нея изскачаха разгорени въглени и много, много дим. От дълбините ѝ се чуваха ужасни викове. И пак заповяда на същите служители:

“Приберете житото Ми в хамбара!” Изведнъж видях как много хора бяха грабнати нависоко в облаците. Аз обаче останах долу. Тогава потърсих някъде място да се скрия, но не можах, защото очите на Този, Който седеше върху облака, гледаха все към мене. Спомних си греховете, които бях извършил и съвестта ми ме осъди. И точно в това състояние се събудих.

Мат. 3:12; 13:30; Мал. 4:1; Лука 3:17; I Сол. 4:16,17; Рим. 2:14,15.

Християн: Но защо толкова си се уплашил от този сън?

— Защото ми се стори, че е настанал Съдния ден, а аз не съм подготвен за него. Но най-много се разстроих от това, че ангелите прибраха мнозина, а мене оставиха. И адската бездна отвори устата си точно на мястото, където стоях. Съвестта ме гризеше и си помислих: “Съдията гледа само мен и целият Му гняв ще се изсипе върху ми!”

След това Тълковник каза на Християн:

— Разбра ли всичко това?

Християн: Напълно го разбирам и това ме поставя между надеждата и страха!

Тълковник: Добре! Помни ги всичките! Нека да ти бъдат като остен, който те боде в ребрата, за да вървиш напред в пътя, по който ще ходиш!

Тогава Християн се приготви за пътуването си.

Тълковник: Дано Утешителят да бъде всякога с тебе, скъпи Християне, и да те води в пътя, който извежда до Града!

И така, Християн тръгна към пътешествието си с песен:

*Тук видях аз много неща, велики и страшни за мен чудеса,
които ще могат да ме укрепят да следвам аз вярно избрания път.
Дано да размислям всегда аз за тях и веч да не бъда, какъв до днес бях.
Дано и признателен бъда всегда на тебе, Тълковник, за таз добрина.*

Великоленният палат

В съня си видях, че пътят, по който трябваше да мине Християн, беше заграден от двете страни със стена, която се наричаше Спасение.

Исая 26:1.

Християн бързаше по него с голям труд и мъки поради тежестта на гърба си. Така той стигна до едно много стръмно място, на върха на което стърчеше кръст. Малко по-долу, точно в подножието на стръмнината, имаше дълбок ров.

В съня си видях, че когато Християн стигна до кръста, тежкият товар изведнъж се отвърза от раменете му, падна от гърба му и започна да се търкаля надолу. Като стигна до дълбокия ров, падна вътре и повече не се видя – потъна като в гроб.

Облекчен и весел, Християн изговори от дълбините на сърцето си:

— Чрез мъките Си Той ми даде успокоение и чрез смъртта Си – живот!

Тогава се спря за малко. Гледаше наоколо и се удивляваше. Видя му се много чудно, как така само с насочен към кръста поглед, успя да се освободи от товара си. Докато продължаваше да наблюдава всичко около кръста и гроба, ронейки сълзи от радост, пред него се явиха три Пресветли сили, които го поздравиха:

— Мир на тебе!

Първата сила му каза:

— Греховете ти са простени!

Втората сила съблече дрипите му и ги замени с чисти одежди. Третата сила сложи на челото му белег, даде в ръката му свитък от пергамент с печат и му заповяда да го пази докато върви по пътя, а когато стигне до Небесната врата – да го предаде. След това трите сили си отидоха.

Марк 2:5; Зах. 12:10; 3:4; Еф. 1:13.

Тогава Християн направи три радостни подскока и тръгна в своята посока, като пееше с глас:

*Пред него се явиха три пресвети сили,
които го поздравиха.*

*Дотук дойдох от грях отегчен,
загубен, отвсякъде утеснен, огорчен!
Но чудо голямо стана! Намерих тук мир,
спокойствие и радост, излезнах на шир.
Душата ми тука прие свобода.
Товарът ми вече съвсем е отнет!
О, свят е този гроб и тоз кръст ми е свят!
Пресвят е Тоз, Който на него е разпнат!*

И в съня си видях отново, че той вървеше по пътя, докато прехвърли хълма. Като продължи по лекия наклон, по-долу и малко встрани, съзря трима души. Те бяха легнали и дълбоко заспали, а на краката си имаха железни окови.

Името на единия беше Простьо, на другия Лентьо, а на третия Смелчо.

Когато Християн видя, че лежат в такова състояние, се приближи до тях, за да ги събуди, като им каза:

— Вие сте като хора, спящи на върха на корабна мачта, който плува в мъртво море, без дъно. Станете и бягайте оттука! Ако искате, ще се опитам да ви помогна да се освободите от оковите си, стига това да е възможно!

И прибави:

— Ако онзи, който обикаля като гладен лъв, мине оттук, ще станете жертва на остриите му зъби!

Тези думи ги накараха да отворят очите си и като гледаха Християн, проговориха. Простьо каза:

— Аз не виждам да има нещо страшно!

Лентьо допълни:

— Нека да поспим още малко!

А Смелчо, уверен в себе си, добави:

— Не се грижи за мене! Всеки да мисли за себе си и всеки себе си да гледа!

Тогава те наново се изтегнаха да спят, а Християн продължи пътя си. Беше му много мъчно, като си мислеше за тях тримата – намираха се в толкова опасно положение! Болеше го, че не искаха да оценят благородния му жест – това, че ги събуди и посъветва да се освободят от оковите си. Докато се тревожеше за тях и

разсъждаваше, той видя други двама, които прескочиха стената от лявата страна на тесния път и се насочиха към него.

Името на единия беше Обрядолюбов, а на другия Лицемеров. Щом го приближиха, той подхвана с тях следния разговор:

Християн: Здравейте, господа! Откъде идвате и накъде сте се запътили?

Обрядов и Лицемеров: Родени сме в земята на Суетната Слава и отиваме към хълма Сион за чест и похвала!

Християн: А защо не минахте през вратата, която е там, в началото на пътя? Не знаете ли, че е писано: “Който влиза не през вратата, а прескача отдругаде, той е крадец и разбойник”.

Йоан 10:1.

Обрядов и Лицемеров: На всичките ни съотечественици се вижда трудна работа да ходят до онази врата, за да влязат в пътя оттам. През нея много се заобикаля и затова – обикновено за по-лесно и по-бързо – прескачат през стената така, както направихме и ние!

Християн: Но това няма ли да се счита като престъпление против Господаря на града, в който отивате? Вие правите неща, които са против Неговата изявена воля!

Обрядов и Лицемеров: Колкото за това, не се тревожи! За да оправдаем постъпката си, ние посочваме традицията! Ако стане

Лицемеров

Обрядов

нужда, можем да доведем много свидетели, които ще докажат, че това си е обичай от хиляди години, че даже и повече!

Християн: Обичаят ви обаче ще може ли да устои пред строгия изпит на Съда?

Обрядов и Лицемеров: Обичай, който е съществувал повече от хиляда години, несъмнено трябва да се приеме като закон, ако съдията е безпристрастен! Освен това, ако успеем да влезем в пътя, има ли значение как и откъде сме влезли? Важното е да сме вътре! Ти, който си влязъл (както се вижда) през вратата, на пътя ли си? Аминие, които се прехвърлихме през стената, не сме ли в пътя? Ти да не си в по-добро състояние от нас?

Християн: Аз ходя според нареждането на Господаря си, а вие се ръководите от своите капризи. Господарят на земята ще гледа на вас като на крадци и разбойници. В края на пътя няма надежда, че ще ви оправдае. Сами сте влезли без Неговото наставление и сами ще излезете без Неговата милост!

На тези думи те не отговориха. Видях ги, че вървяха по пътя разделени един от друг, без да разговарят за нищо. Само веднъж казаха на Християн, че що се отнася до Закона и обредите – те не се съмняват, че ще успеят да ги изпълнят и опазят така добре, както и той, а относно дрехата му прибавиха:

— Ние не виждаме никаква разлика между тебе и нас, освен в дрехата, която е на гърба ти. Но и тя като че ли е дадена от съседите ти, за да покриеш голотата си!

Християн: Чрез закони и обреди няма да се спасите, тъй като не влязохте през вратата.

Гал. 2:16.

А относно дрехата на гърба ми – тя ми е дадена от Самия Господар на мястото, към което съм поел, и то – както казвате – за да покрия голотата си. Приех я в знак на Неговата благосклонност към мене, защото преди носех само парцали. Сега се утешавам с това облекло. Когато дойда до портите на Града, Господарят ще ме причисли към добрите, понеже имам на гърба си Неговите одежди, които Сам Той ми даде в деня, когато съблече дрипите ми. Освен това, може и да не сте забелязали, но аз нося и белег на челото си. Това е подарък от най-близкия съдружник на моя Господар в деня, когато тежкият товар падна от гръба ми. Тогава ми дадох един свитък с печат, за да го чета по пътя и да се утешавам. Казаха ми да го покажа, щом

стигна до Небесната врата, за да приемат и мене заедно с него. Страхувам се, че вие сте лишени от всички тези неща, защото не минахте през вратата.

На тези думи господата Обрядов и Лицемеров нищо не отговориха – само се спогледаха и се засмяха. След това видях, че всички продължиха пътя си. Християн вървеше напред сам, без да разговаря с никого. От време на време въздишаше дълбоко, а понякога лицето му изразяваше особена радост. При това често отваряше свитъка и четеше от него за насърчение.

Така вървяха всички, докато стигнаха до хълма Трудност. Под него имаше извор. На същото място се събираха и други два пътя освен този, който идваше от тясната врата. Единият се отбиваше наляво, а другият – надясно под хълма. Тесният продължаваше направо и нагоре и се наричаше Мъчната Пътека.

Християн приближи извора, пи от бистрата вода и като се ободри и разхлади, започна да се изкачва по хълма, като се окуражаваше:

*Не ме е страх от стръмния път –
той ме води към Вечен живот;
и нека е трудно, но да победя,
а не с леснина да падна в беда!*

Исая 42:10.

Видях, че и другите двама дойдоха до същото място, но като видяха колко стръмен и тежък е пътя по хълма, предпочетоха да тръгнат по страничните пътеки, като смятаха, че те се съединяват отново като заобикалят хълма. Имената на тези две пътеки бяха Премеждник и Гибелник.

Единият тръгна по Премеждник и стигна до някаква гора, а другият, като пое по Гибелник, стигна до просторно място, пълно с канари и пропасти. Там той се препъна, падна ужасно и повече не стана.

Наблюдавах как Християн се изкачваше по хълма. Вече не тичаше. Вървеше доста бавно, а накрая започна да се катери, тъй като беше много стръмно. Точно в средата на пътя имаше красива беседка, построена от Самия Господар на хълма. Тя служеше за почивка на изморените пътници. Щом стигна до нея, Християн седна да почине за малко. Извади свитъка от пазвата си и за утеха започна да чете. Скоро след това спря и започна да разглежда дрехата, която му беше дадена в началото на

пътя при кръста. Наслаждавайки се на хубавото си облекло, той задряма и в последствие потъна в дълбок сън. Унесен така, той спа до късно следобед и не усети как свитъкът падна от ръцете му. Малко по-късно до него се приближи човек, който го побутна, и като го разбуди му каза:

— Иди при мравката, ленивецо, виж пътищата ѝ и стани мъдър.

Пр. 6:6.

Това стресна Християн. Той напълно се събуди, скочи на краката си и бързо се завтече по пътя, така че много скоро стигна до върха.

Там горе видя, че срещу него тичаха двама непознати. Името на единия беше Страхливко, а на другия Съмненко. Когато се озоваха при него, Християн ги попита:

— Какво се е случило? Защо бягате назад?

— Бяхме тръгнали за Сион! – отговори Страхливко. След като минахме тази стръмнина, колкото по-нататък отивахме – толкова повече страхове и премеждия срещаме. Накрая решихме да се върнем!

— И не само това! – каза Съмненко. – Тука, много наблизо – право пред нас, – са легнали два големи лъва! Спят ли, или са будни – не зная, но не посмяхме да минем покрай тях, да не би изведнъж да скочат и да ни разкъсат на парчета.

— Вие ме плашите – каза Християн. – Къде да отида, за да избегна опасността? Ако се върна в отечеството си, ще загина, защото знам, че то ще бъде изгорено с огън и жупел. Ако мога обаче

Съмненко

Страхливко

да стигна до Небесния град, убеден съм, че там ще бъда спасен. Ще се опитам да се добера до Него! Назад ме чака само смърт! Затова продължавам напред!

И така, Страхливко и Съмненко се спуснаха надолу по хълма, а Християн остана верен на посоката си. Но след малко, припомняйки си думите на двамата, той се разтрепери от страх. Тогава реши да извади свитъка и да прочете нещо от него, за да се успокои. Бръкна в пазвата си, но, уви – нямаше го! Това още повече ужаси Християн. Освен че свитъкът му служеше за утеха, той беше и неговият паспорт, с който щеше да мине през Небесната Порта. Затова изпадна в голямо отчаяние и не знаеше какво да прави. Най-сетне си спомни, че беше заспал в Павилиона, така че навярно там беше загубил свитъка си. В миг падна на колене и започна да се моли на Бога да му прости за невниманието. Когато свърши молитвата си, се върна назад да търси свитъка. Едва ли някой би могъл да опише болката в сърцето на Християн, докато той се връщаше. От време на време плачеше, от време на време въздишаше, самообвиняваше се заедно така се е разсеял и заспал дълбоко на онова място. Та то беше предназначено само за малка почивка след голямата умора!

Докато се връщаше обратно, Християн се озърташе на всички страни и гледаше много внимателно за свитъка, с който толкова пъти се бе утешавал. Щом стигна до едно място, откъдето беседката се виждаше, мъката му нарастна. Съвестта му отново започна да го измъчва за сторената грешка, когато фатално изпадна в дълбокия сън.

Откр. 2:4; I Сол. 5:6-8.

Той ускори крачки и се разплака с глас:

— Колко нещастен съм само! Колко фатално е всичко това! Да заспя посред бял ден! Да заспя във време, когато има да се върши толкова много! Заради плътта си аз така неправилно се възползвах от мястото, което Господарят е предназначил за малка почивка, а не за спане. Колко път изминах напразно! Не стана ли същото и с Евреите, когато заради греховете си трябваше след преминаването на Червеното море да вървят дълго през пустинята? Така сега и аз съм принуден с мъка и сълзи на очите си да се връщам през мястото, което преминах по-рано с радост и песен. Можеше да съм извървял вече много километри! Наместо веднъж – аз трябва да мина три пъти оттук. Уви! Денят вече преминава, може и нощта да ме завари! Ах, само да не бях заспивал!

Накрая Християн стигна до беседката. Седна да си почине, но не можеше да спре сълзите си – горчиво плачеше за случилото се. Докато бършеше лицето си и се озърташе насам-натам, той видя свитъка. Очите му светнаха. Наведе се разтреперан и бързо го грабна. Скри го в пазвата си. Радостта му бе неопишуема – за него свитъкът беше не само гаранция за живот, но и паспорт за приемането му в желаното пристанище. Затова го скъта в пазвата си и благодари на Бога, че отпрати погледа му точно към онова място, където той беше паднал. С просълзени от радост очи Християн отново пое по пътя си.

Колко леко и бързо измина сега пътя до върха на хълма! Когато стигна до там, вече се мръкваше. Спускащата се нощ за пореден път му припомни колко безразсъдно бе заспал на мястото, където не биваше, затова започна отново да рони сълзи:

— Ах, фатален сън! Заради него сега ще замръкна на пътя! Как ще вървя в тъмнината, и то тук, където лежат онези страшни зверове!

I Сол. 5:6-8.

Тогава си спомни думите на Страхливко и Съмненко – колко много се бяха изплашили те, след като видели лъвовете!

“Аз зная – каза си Християн, – че лъвовете ходят нощем, за да търсят храна, и ако ме срещнат в тъмнината, нищо не може да ме спаси. Как бих могъл да се измъкна, така че да не ме разкъсат на парчета!”

Разсъждавайки по този начин и като се обвиняваше за своята глупост, той продължаваше да върви. Малко по-нататък нещо го накара да повдигне очите си. Право пред него, отдясно на пътя, се издигаше великолепен палат, който се наричаше Прекрасен.

В съня си видях, че Християн се забърза към него, като си мислеше да влезе и да пренощува там, ако е възможно. Не беше изминал много, когато пътеката се стесни. Оставаха около двеста крачки до портата, където забеляза вратаря. Забеляза и два лъва, легнали от двете страни на пътеката. “Ето, помисли си той, опасността, която накара Страхливко и Съмненко да се върнат.” (Лъвовете бяха вързани, но той не можеше да види веригите им.) Тази гледка го накара да замръзне на място. Страх обзе цялото му същество. Като не виждаше пред себе си нищо друго освен смърт, той реши да се върне. Но вратарят Бодрю, който стоеше на портата, забеляза, че Християн се спря. Стори му се, че иска да си тръгне, и затова извика силно:

*Любовете Баха вързани, но той не можеше
да види веригите им.*

— Толкова малка ли е силата ти? Не се страхувай от лъвовете. Те са вързани и са поставени тук като изпит за онези, които влизат в този палат – да се види кой колко вяра има. Върви по средата на пътеката и те няма да те закачат.

Марк 4:10.

Тогава видях, че Християн продължи да върви напред, като трепереше от страх, гледайки двата звяра. Силният им рев огласяше околността, но той следваше съвета на вратаря предпазливо и внимателно. Лъвовете обаче не му сториха нищо.

Когато премина, плесна с ръце от радост и забърза да стигне до портата, където го чакаше вратарят.

— Каква е тази сграда, господине? – попита Християн. – Мога ли да пренощувам тук?

— Построена е от Господаря на хълма за почивка и закрила на пътниците. А ти откъде си, накъде отиваш?

Християн: Идвам от град Погибелово и пътувам за хълма Сион. Тъй като вече се стъмни, бих искал, ако може, да прекарам нощта тук.

Вратар: Как се казваш?

Християн: Сега се казвам Християн, но преди името ми беше Безблагодатен. От Яфетовото племе съм, от онези които Бог покани да седят под шатрите на Сим.

Битие 9:27.

Вратар: А защо си закъснял толкова? Слънцето отдавна залезе!

Християн: Можах да стигна и по-рано, но горкият аз – позадрях малко в беседката, която се намира по средата на хълма. Така се унесох в дълбок сън, че без да се усетя, изгубих свидетелството си. После изминах доста път докато разбере, че свитъкът не е у мене. С болка в сърцето си се върнах да го търся на мястото, където бях заспал. Намерих го в беседката, но много закъснях.

Вратар: Добре, добре! Аз ще извикам едно от момичетата, които живеят в палата. Ако тя одобри думите ти, може да те пусне да влезеш сред другите членове от семейството, според законите на този дом.

Вратарят дръпна звънеца и от дома веднага излезе една хубава, смирена девойка на име Благоразумност. Тя попита защо я викат.

— Този човек идва от град Погибелово и пътува за хълма Сион. Понеже е замръкнал точно тук и се чувства много изморен, попита дали не може да пренощува при нас. Аз му казах, че ще те повикам, за да поговориш с него, и ако сметнеш за добре според закона на този дом – ще го приемеш.

Тогава Благоразумност попита Християн:

— Откъде идваш и накъде отиваш? Какво видя и кого срещна по пътя?

Християн ѝ разкри цялата история така, както я беше разказал и на вратаря.

— Как се казваш? – отново зададе въпрос Благоразумност.

— Името ми е Християн. Моля те, разреши ми да пренощувам тук, защото виждам, че Господарят на хълма е направил този дом за успокоение и защита на пътниците.

Момичето лекичко се усмихна, но в очите ѝ се виждаха сълзи:

— Ще повикам още две-три от нашите сестри, да те видят.

Тя изтича до вратата и ги извика: Благоприличие, Благочестивост и Милосърдност. Те, като дойдоха, поприказваха малко с Християн, и го поканиха вътре. Представиха го на цялото семейство. При влизането му всички го поздравиха с хубавите думи:

— Влез, ти, благословен от Господа! Този дом е съграден от Господаря на хълма, специално за пътници като тебе.

А той вървеше след сестрите с наведена глава. Въведоха го в една от стаите, подадоха му стол да седне и му предложиха нещо за пиене, докато вечерята стане готова. Благочестивост, Благоприличие и Милосърдност решиха да се настанят при него и да прекарат времето в разговор.

Благочестивост: Сега, скъпи Християне, след като направихме този жест да те приемем къщи за през нощта, бъди и ти така добър от своя страна да ни разкажеш всичко, което ти се е случило по пътя. Нека да можем и ние да се възползваме с нещо от твоето гостуване.

Християн: С огромно удоволствие! Много ми е приятно, че имате желание да ме слушате.

Благочестивост: Разкажи ни първо, какво те подтикна да предприемеш това житейско пътешествие?

Християн: Както седях у дома си, до ушите ми стигна страшно предупреждение, че онова място ще бъде поразено от неизбежна погибел. Щом разбрах това, реших да избягам, за да се спася.

Благочестивост: Но как стана така, че като излезе от града, избра именно този път, а не друг?

Християн: Така е искал Бог! Когато се уплаших, че животът ми е в опасност и не знаех накъде да побегна, при мене дойде един човек на име Благовест. Той ме упъти да тръгна към Тясната Врата. Сам никога нямаше да я намеря. Благовест (когото сигурно Бог е изпратил при мене) така ме насочи, че стигнах право във вашия дом.

Благочестивост: А мина ли покрай къщата на Тълковника?

Християн: Да, да, минах покрай нея и бързам да ви кажа, че там видях много интересни неща, които ще помня, докато съм жив. Особено тези трите:

Как Христос запазва делото на благодатта в сърцето, дори когато Сатана се опитва с всички сили да го унищожи.

Как един човек постоянстваше в греховете си, докато напълно загуби надеждата за Божията милост.

И друг, който бе сънувал, че е настанал Съдния ден.

Благочестивост: Наистина, чудни неща! А той разказа ли ти съня си?

Християн: Да! Точно това беше много страшно за мене. Докато ми разказваше, сърцето ми се сви и аз го съжалих. Радостен съм обаче, че го чух.

Благочестивост: Това ли е всичко, което видя в къщата на Тълковника?

Християн: Не, има и друго. Той ми показва великолепен палат, където видях хора, облечени в златни дрехи. Там един дръзновен господин отиде и с гола сабя си проправи път през въоръжената охрана, стояща на вратата. Когато си пробих път с бой през входа, отгоре го извикаха да влезе, за да придобие вечна слава.

Всичко, което видях в къщата на Тълковника така ме смая, че и повече от година бих стоял там, ако не ме чакаше този дълъг път.

Благочестивост: Какво друго срещна досега?

Християн: Какво срещнах ли? Докато вървах, забелязах Един, Който беше разпнат на дърво, облян в кръв. Като погледнах към Него, товарът падна от гърба ми. Нека да ви кажа, че този товар го носех още от вкъщи и много ми тежеше – едва-едва го мъкнех. Само един поглед обаче към Онзи човек и... тежестта падна от гърба ми. Разбира се, това беше голямо чудо за мене, защото дотогава не бях виждал и не знаех, че може да се случи такова нещо. Продължавайки да гледам към разпнатия на дървото (защото не можех да не Го гледам), пред мене

внезапно се появиха три светли сили. Едната ме увери, че всичките ми грехове са простени. Другата съблече дрипите ми и ме облече с тази хубава дреха, която виждате. А третата сложи белега на челото ми и ми връчи този свитък с печат. (Извади свидетелството и им го показа.)

Благочестивост: Нещо друго не видя ли?

Християн: Тези работи, за които ви разказах, са най-хубавите. Разбира се, има още много други. Например, малко встрани от пътя, по който вървах, срещнах трима души: Простю, Лентю и Смелчо. Те се бяха обтегнали на земята, дълбоко заспали, с крака, обковани с железни вериги. Мислите, че можах да ги пробудя ли? Съвсем не.

Видях също Обрядов и Лицемеров точно в момента, когато се прехвърляха през стената на Спасението, за да отидат уж – според думите им – до хълма Сион. Скоро се изгубиха – точно, както ги бях предупредил.

Много се измъчих, докато се изкачвах по хълма, и със страх и трепет минах покрай лъвовете, които са на пътеката до вашия палат. Наистина, ако не беше вратарят, онзи прекрасен човек, стоящ до вратата ви, не знам какво би станало с мене.

Навярно щях да се върна или пък лъвовете щяха да ме разкъсат. Сега благодаря на Бога, че съм тук. Благодаря и на вас, че ме приехте.

Тогава Благоприличие му зададе няколко въпроса;

Благоприличие: Не ти ли домъчнява понякога, когато си спомниш за отечеството, което си напуснал?

Християн: Много често си мисля за него, но винаги с голям срам и отвращение. Честно да ви кажа, бих се върнал, ако ми беше мило това, което оставих. Аз търся и желая по-добро отечество – Небесното, и за там съм тръгнал.

Благоприличие: Не носиш ли със себе си някои от нещата, които си имал там и които често си употребявал?

Християн: Нося някои, но против волята си. Особено вътрешните си плътски помисли, в които моите съотечественици и аз се наслаждавахме. Сега всички те ме нараняват. И ако можех да избирам за себе си – какво аз искам – никога не бих се сетил повече за тях, но... щом пожелаая да правя добро, злото ми се изпречва.

Евр. 11:15,16; Римл. 7:15,21.

Благоприличие: Не усещаш ли понякога, че тези неща, които друг път са те смущавали и поставяли в недоумение, сега са победени?

Християн: Да! Чувствам, но много рядко. За мен са златни часовете, когато преживявам тези славни победи.

Благоприличие: Спомняш ли си с какви средства са извоювани тези победи?

Християн: Да, помня. Когато мисля за това, което видях на кръста; когато гледам към хубавата си дреха; когато разгръщам свитъка, който нося в пазвата си и когато ми се стопли сърцето от моите размишления за мястото, където отивам. Именно тогава усещам, че побеждавам всичките желания на плътта.

Благоприличие: Кое те кара да копнееш толкова много за хълма Сион?

Християн: Това, че се надявам да видя там жив Онзи, Когото съзрях мъртъв да виси на кръста. Вярвам, че когато стигна в Сион, ще се освободя от всичките зли неща, които сега са вътре в мен и ми досаждат. Слушал съм да казват, че там няма смърт, и че ще съжителствам сред мили приятели. Честно казано, аз обичам Човека, Който беше на дървото, облян в кръв, защото ме освободи от товара. Сега чувствам само вътрешната си болест, която страшно ме изморява. Затова ми се ще да отида по-бързо там, където има вечен живот и да бъда с онези, които постоянно пеят:

— Свят! Свят! Свят! Господ Всемогъщ!

Исая 25:8; Откр. 21:4.

Тогава Милосърдност се обърна към Християн:

— Женен ли си? Имаш ли деца?

Християн: Имам съпруга и четири деца.

Милосърдност: А защо не си ги довел със себе си?

Християн заплака: Ах! Колко ми се искаше да ги взема с мен! Но те всички отказаха да тръгнат. Даже се опитаха да ме задържат, като ме убеждаваха да остана.

Милосърдност: Но ти трябваше да ги склониш да вървят, посочвайки им опасността, която ги грози, ако останат в града.

Християн: Точно така направих. Разказах им какво ми беше открил Бог за бъдещото разрушение на това място. На тях обаче всичко им се видя, като че разказвам басня и не пожелаха да повярват.

Битие 19:14.

Милосърдност: Ти моли ли се Бог да благослови твоите съвети към тях?

Християн: Молих се, и то с голямо умиление и любов, тъй като много ги обичам.

Милосърдност: Каза ли им за болката и страха, които си изпитал, поради това, че градът ви ще бъде унищожен? Както изглежда, тази фатална участ е била ясна за теб.

Християн: Разбира се. Обясних им – и то неведнъж. Много пъти те сами виждаха ужаса, очертан върху лицето ми, сълзите, които обилно и горчиво проливах. Съзираха помрачението ми поради предчувствието за Страшния Съд и за наказанието, надвиснало над главите ни. Но нищо от това не можа да ги убеди да тръгнат с мен.

Милосърдност: Каква беше причината да не искат да дойдат?

Християн: Жена ми не желаше да изгуби този свят, а децата ми се бяха предали на суетните младежки удоволствия. И така, едни с това, други с онова, всички ме оставиха да вървя сам.

Милосърдност: Да не би ти със своя безплоден начин на живот да си угасил влиянието и силата на думите, с които си ги убеждавал да тръгнат?

Християн: Наистина не мога да се похваля с живота си. Зная, че имам недостатъци. Приемам, че с поведението си човек може много лесно да омаловажи онова, което с думи се старае да предложи на другите за тяхно добро. Въпреки всичко мога да кажа, че съм се пазил да не ги отвърна от това пътешествие чрез някое неприлично действие. Те ми казваха даже, че съм бил прекалено строг в подхода си към тях. Заради близките си аз се отказах от много удоволствия – дори такива, в каквито не виждах нищо лошо. Смея да твърдя, че ако наистина ги е спряло нещо, което са видели в мене, то това е било голямото ми предпазване да не съгреша против Бога и да не обидя ближните си.

Милосърдност: Вярно е, че “Каин намрази брат си, защото делата му бяха зли, а тези на брат му – праведни.” Ако жена ти и децата ти са се подразнили от тебе по същата причина – с това те показват, че не са склонни да вършат добро, и “ти си избавил душата си от голяма отговорност”

Йоан 3:12; Йез. 3:19.

Точно в този момент съобщиха, че вечерята е готова и те се настаниха, за да похапнат.

На трапезата бяха сервирани хубави ястия. Докато седяха около нея, целият им разговор беше посветен на Господаря на хълма – затова, което беше направил, както и за причината, поради която го беше направил. От тяхната дискусия успях да разбера, че Той е голям победител и че с огромен риск за живота Си се е борил, и е победил онзи, който държи силата на смъртта. Аз много Го обикнах, защото те казваха (и това сякаш го изрече Християн), че е постигнал победа, проливайки кръвта Си. Но най-великото в борбата било, че за да извърши тези дела, Той бил подбуден от чистата Си любов към хората. А също имало и такива, които са Го виждали и разговаряли с Него след като е умрял на кръста. Те разказали за нещата, които чули от Неговата уста и най-вече за това, че обичал окаяните пътници, както никой друг досега.

За доказателство дадох пример как Той съблякъл от Себе Си Небесната Слава, която имал от преди създанието на света. И сторил това, за да подари спасение и живот на нуждаещите се. Дори твърдят как сами са Го чули да казва, че не искал да живее Сам в Сион. Посочиха също и имената на много пътници, които Той направил князе, макар че били родени просяци.

Евр. 2:14,15; I Царе 2:8; Пс. 113:7.

Така продължиха да разговарят до късно през нощта и след като се предадоха в ръцете на Господа за закрила, отидоха да си легнат. Християн беше настанен в широка стая на горния етаж, чиито прозорци гледаха към изток. Названието на тази стая беше Мир. В нея той спа много спокойно до сутринта, а при ставането си изпя благодарствена песен.

Сестрите не искаха да го пуснат да продължи напред, без да е видял всички ценни и хубави неща, които се намираха в палата. Затова решиха да го разходят из стаите, като поговорят още малко с него. Заведоха го първо в кабинета.

Там му показаха архиви от най-старо време. Сред тях (както ясно си спомням от съня си) се намираше родословието на Господаря на хълма, от което се виждаше, че Той е Син на “Вечния по дни”. В този архив беше записано извършеното от Него, както и имената на много хора, които бе приел да Му служат. Имаше едно хубаво описание – как Той ги е настанил в жилища, които не се развалят нито от времето, нито от естественото разпадане на всички неща в този свят.

След това му прочетоха за някои от най-похвалните дела, които мнозина от слугите на Господаря бяха сторили. Например как чрез вяра побеждавали царства, извършвали правосъдие, получавали изпълнение на обещания, запушвали устата на лъвовете, погасявали огньовете, избягвали острото на ножа, оздравявали от болести, ставали силни на бой и обръщали в бяг чуждите войски. В друга част от същия архив прочетоха колко любвеобвилен е Той, приемайки в своя Палат всеки, който уповава на благодатта Му, дори и онези, които са извършили сериозни престъпления срещу Него и Неговото свято естество. Имаше някои исторически описания, говорещи за забележителни неща – всички тях Християн прегледа внимателно. Не пропусна да види и пророческите книги, чието изпълнение е карало враговете на Господаря да треперят от страх, докато на пътешествениците това е носело упование и утеха.

Евр. 11:33,34.

На другия ден го заведеха в оръжейния склад и му посочиха всевъзможните оръжия, които Господарят беше приготвил за пътниците: мечове, щитове, шлемове, брони и обувки, които никога не се износват. В склада имаше достатъчно от всичко – толкова, че да снабди до един пътешествениците, посветени в служба на Господаря, дори и да са повече от звездите на небето.

Тук му показаха и някои вещи, с които Неговите слуги бяха извършили невероятни неща – жезъла на Мойсей и кола, с който Яил уби Сисар. Грънците, тръбите и факлите, с които Гедеон разпъди Мадиямските войнства. Остена, с който Самегар уби шестстотин човека. Видя челюстта, с която Самсон извърши толкова големи чудеса, и камъка, с който Давид уби Голиат – Гетския исполин. Както и меча, с който Господарят им ще погуби човека на беззаконието в деня, когато седне да съди. Всички тези и още много други прекрасни неща, които му представиха, укрепиха Християн. Така неусетно мина денят и те отидоха в стаите си да спят.

Съдии 3:31; 7:19.

На сутринта, когато Християн стана с намерение да продължи пътя си, те го помолиха да остане още един ден, като му обещаха, че ако времето е ясно, ще му покажат Възхитителните планини. “Тази гледка – казаха те – много повече ще те окуражи, тъй като планините са близо до желаното място, където отиваш.” Християн се съгласи и остана. Още сутринта те го качиха на покрива на палата и му

казаха да гледа наюг. Отправил погледа си натам, в далечината той видя една чудно хубава страна в полите на планината, покрита с дъбови гори, лозя и всевъзможни овощни градини и цветя, изобилно напоявана с бистри и буйни реки и извори.

Исая 33:16,17.

— Как се нарича онази страна? – попита Християн.

— Това е Емануиловата земя. Тя е свободна за всички пътешественици, както свободен е и този хълм. Когато стигнеш до нея, ще видиш вратата на Небесния Град; ще ти я покажат и овчарите, които живеят там!

Най-после Християн реши да тръгне. Те се съгласиха, но му казаха:

— Нека преди това да влезем още веднъж в склада за оръжие и тогава си заминим.

Така и направиха.

Щом влязоха в склада, веднага го облякоха от главата до петите в общити бронирани дрехи, за да бъде готов да се защитава, ако зли хора го нападнат по пътя. Така пременен, той излезе до външната порта с приятелите си и попита вратаря дали не е видял да минава някой пътешественик.

— Да – отвърна вратарят, – имаше един.

Християн: А знаеш ли кой е?

Вратар: Попитах го за името му и той ми отговори, че се казва Верен.

Християн: Така ли? Много добре го познавам – съотечественик ми е. Идва от мястото, където съм роден и аз. Колко напред е стигнал, как мислиш?

Вратар: Предполагам, че се е спуснал по хълма, а може би вече е слязъл в долината.

Християн: Благодаря ти, приятелю. Бог да е с теб и да те благослови за доброто отношение, което ми показва.

Аполион

Когато Християн тръгна, сестрите Благоприличие, Благочестивост, Милосърдност и Благоразумност пожелаха да го придружат до полите на хълма.

Докато вървяха заедно и си припомнях разговорите от изминалите дни, те слизаха бавно надолу. Още малко остана, когато Християн каза:

— Както беше трудно изкачването, така трудно ми се видя и слизането!

— Така е – отговори Благоразумност, – трудно е за човек да се крепи при слизането в Долината на Смирението. Затова дойдохме да те придружим, докато слезеш от хълма.

При тези думи Християн се стресна и започна да пристъпва с голямо внимание. Въпреки това на два-три пъти падна, докато стигне до долу.

В съня си видях, че неговите приятелки му дадоха един хляб и едно шише, пълно с вино, както и малко грозде като се сбогуваха с него и го насочиха надолу по пътеката. Той тръгна сам по нея – тя минаваше през Долината на Смирението. И тук, в тази долина, Християн попадна в клопка.

Не бе вървял дълго, когато забеляза огромната грозна фигура на един бяс, който идваше срещу него. Името му беше Аполион (Погубител). Християн много се уплаши. Подвоуми се дали да се върне, или да застане насреща му. Понеже нямаше отбранително покривало и ако се обърнеше с гръб към него, щеше да бъде прободен по-лесно от стрелите му, реши да остане и да се бори. “Дори – каза си той – за нищо друго освен за спасението на живота си да мисля, пак по-целесъобразно е да застана срещу него.” И така, Християн вървеше по пътя с бавни крачки, докато се сблъска с Аполион. Звярът изглеждаше много страшен. Целият беше покрит с люспи като на риба (и с тях се гордееше). Крилете му бяха като на ламя, краката му – като на мечка, устата му – като на лъв, а от пастта му излизаше огън и жупел. Аполион се приближи до Християн, погледна го презрително и запита:

Аполион: Откъде идваш и накъде отиваш?

Християн: Идвам от град Погибелово, където е събрано цялото зло, и вървя към хълма Сион.

Аполион: От това разбирам, че си един от моите поданици. Цялата онази страна е моя и аз съм неин княз и бог. Как така си се осмелил да бягаш от царя си? Ако не се надявах, че пак ще ми слугуваш, веднага, с един удар, бих те повалил на земята.

Християн: Наистина, роден съм в твоята държава, но намерих службата ти тежка и заплатата такава, че от нея човек не може да живее, защото заплатата на греха е смърт. Затова, когато станах на възраст, тръгнах да търся нещо по-добро – така, както са направили и много други разумни хора.

Римл. 6:23.

Аполион: Никой град няма така лесно да изгуби поданиците си. И аз не искам да те изгубя. Понеже се оплакваш от службата и заплатата си, реши да се върнеш и аз обещавам, че ще ти дам от всичко, каквото се намира в нашата земя.

Християн: Но аз вече съм се споразумял да служа на друг – на Царя на Царете – и сега е невъзможно да дойда пак при тебе.

Аполион: Ти си направил точно това, което казва пословицата: “От трън, та на глог”. Но това не е нещо ново. Мнозина са се показвали Негови слуги, а като мине малко време, са Го изоставяли и пак са се връщали при мене. Направи и ти същото, и ще видиш колко добре ще ти бъде.

Християн: Аз съм Му дал в залог вярата си, като съм се заклел да му бъда верен и лоялен поданик. Как мога сега да се откажа от това и да се върна назад? Веднага ще ме обесят като предател.

Аполион: Та нали ти направи същото и с мене? Ето, аз съм готов да забравя всичко, стига само да се върнеш.

Християн: Не, с теб съвсем не е същото. Защото – когато обещах да ти слугувам, – много добре помниш, че не бях пълнолетен. Освен това смятам, че Князът на Когото служа сега, може да ме отърве от грях и да ми прости всичко, което съм направил като твой поданик. Честно казано, Аполионе, разрушителю – аз обичам Неговата служба. Доволен съм и от заплатата, която Той ми дава. Обичам Неговите слуги, Неговата власт и Неговата земя много повече от твоите. Затова не ме разубеждавай повече. Аз съм вече Негов и заявявам, че ще следвам само Него.

Аполион: Направи си добре сметката, докато не си се разгорещил още – какво ще срещнеш по пътя, по който си тръгнал. Знаеш колко Негови слуги изпадат в трудности и страдания, защото са престъпници против моята воля. Колко много

от тях са срещнали несправедлива смърт! Ти казваш, че Неговата служба е по-добра от моята, но Той никога не е слязъл от мястото си, за да спаси някой Свой слуга от ръцете ми. А що се отнася до мене, целият свят знае колко пъти – кога със сила, кога с хитрост – съм избавял онези, които са ми служили вярно, но са били уловени от Него и от Неговите поданици. Така ще избавя и теб.

Християн: Ако Той – моят настоящ Господар – сега търпи и не слиза да ги спаси, това прави с цел да изпита любовта им – дали ще останат привързани към Него докрай. А що се отнася до лошите последствия и страдания, за които ти говориш – това, според нашето разбиране, – е най-ценното и велико нещо. Ние съвсем не се надяваме на временно освобождение, а очакваме да получим награда в другата земя, когато нашият Цар дойде в Славата Си със Своите ангели.

Аполион: Ти обаче си бил неверен в служението си към Него. Как тогава се надяваш да получиш някаква заплата?

Християн: Можеш ли да ми кажеш в какво по-точно съм Му бил неверен, Аполионе?

Аполион: В какво ли? Та ти още при тръгването си изгуби надежда и без малко напълно щеше да затънеш в тинята Унилоост. После се отклони по криви пътища, за да се освободиш от товара си, когато трябваше да търпиш, докато Сам Царят ти го отнеме. А помниш ли как нехайно заспа и изгуби най-милото си нещо, та като видя лъвовете, едва не се реши да се върнеш? Освен всичко дотук, можеш ли да отречеш, че винаги, когато говориш за пътешествието си и за това, което си видял, чул и претърпял, го разказваш от тщестлавие – или по-скоро, да кажат хората: “Ех, колко велик е този! Какви страшни неща е преживял!”

Християн: Уви! Всичко, което спомена – и още много отгоре, е истина. Господарят обаче, Комуто аз служа, и Когото единствен почитам, е милостив, готов да прощава и да забравя всичко лошо, когато Го потърся. И виж какво също ще ти кажа – тези неща, които ти спомена, аз наследих в твоята земя. С тях се родих, с майчиното мляко ги суках и докато бях там, непрестанно страдах. А сега, когато се покаях, Царят ми прости греховете и вече съм спокоен.

При тези думи Аполион се разсърди много и извика:

— Аз съм враг на твоя Господ. Мразя лицето Му, законите Му и хората Му. Ако искаш да ти кажа самата истина – нарочно излязох да те срещна.

Християн: Аполионе, внимавай какво правиш! Аз съм вече в Царския път – пътят на светостта! Затова те предупреждавам – пази се!

Тогава Аполион се разкрачи, препречи цялата широчина на пътеката и заяви:
— Аз ни най-малко не се смущавам от това, а ти многознайнико се приготви да умреш, защото, кълна се в ужасния вертеп на Ада, че оттук по-нататък не ще ти позволя да пристъпиш нито крачка. Ей сега ще ти извадя душицата.

Аполион внезапно изстреля в гърдите на Християн една огнена стрела, а той, държейки щит в ръката си, бързо и изкусно я отби и остана невредим. Предусещайки момента, в който трябваше да се защити, той измъкна меч си и се спусна срещу звяра. Независимо че последният успя да го нарани в главата, ръката и крака, Християн не изгуби самообладание, а се бореше смело. Това жестоко сражение продължи повече от половин ден, затова силите му значително отпаднаха поради нанесените рани. Аполион използва това отслабване, нападна Християн, улови го здраво в ръцете си и го повали долу. При падането си Християн изпусна своя меч. Като видя това, врагът му извика:

— Ето, сега си мой! – и притискайки го към земята, започна да го души.

Християн много се изплаши. Видя живота си изгубен.

По Божия промисъл обаче стана така, че когато Аполион вдигна ръка, за да нанесе последния удар, с който със сигурност щеше да убие добрия човек, Християн успя отново да грабне меч си и да извика:

— Не се радвай, противнико! Аз паднах, но ето, ставам пак.

И още не изказал последната дума, той скочи, замахна силно с меч си, нарани смъртоносно Аполион, и го принуди да се отдръпне назад. В следващия миг, без да дава възможност на врага да се съвземе, Християн се хвърли отново върху него с думите:

— Над всичко това тържествувам с победа чрез Онзи, Който ме обикна.

Неочакваният за Аполион обрат в борбата го принуди да разпери крилата си и да отлети далеч в пространството.

Християн не го видя вече.

Михей 7:8; Римл. 8:37; Яков 4:7.

Нито един човек не е бил свидетел на онова сражение, което наблюдавах аз. Никой не може да си представи виковете и ужасния рев, които надаваше Аполион през цялото време на борбата, както и стенанията и въздишките, раздиращи сърцето

на Християн! През цялото време, до момента в който усети, че бе пробол звяра с двуострия си меч, нито веднъж не го видях с весело лице. Едва след нараняването на Аполион той се усмихна и погледна към Небето. Изповядвам, че този бой наистина беше най-страховитото зрелище, което съм виждал през живота си.

Когато битката свърши, Християн въздъхна и каза:

— Сега тук, на това място, ще отдам благодарността си на Онзи, Който ме избави от лвовите уста и ми помогна в борбата против звяра.

*Могъщият дух Веелзевул, владетел на мрака,
планирал е моята гибел и без да протака
изпрати слугата си, демон с доспехи покрит,
изпълнен със пъклена ярост, с омраза за щит,
и той ме нападна. Но славния княз Михаил
дойде ми на помощ и с меча си той ме спаси.
Затуй аз на Бога отдавам поклон и прослава.
Покорство и вечна признателност Той заслужава.*

Тогавя пред него се появи една ръка, която държеше няколко листа от дървото на живота. Християн ги взе и ги сложи върху раните, които беше получил в битката. След полагаването на листата, раните веднага оздравяха. Като седна да похапне малко хляб и да пийне от шишето, което му бяха дали сестрите, той отново възвърна силите си и продължи пътя си. Сега обаче – с гол меч в ръце, “защото – казваше си той – кой знае дали някой друг неприятел няма да излезе отнякъде”.

С Аполион повече не се срещна и докато преминаваше тази долина, нищо лошо не му се случи. В нейния край започваше началото на друга, която се наричаше “Долината на смъртната сянка”. Християн не можеше да я избегне, защото пътят за Небесния Град минаваше право през нея. Самата долина беше много пуста. Пророк Йеремия е писал за нея така: “Пустиня, място на пустота и пропасти. Място на безводие и смъртна сянка. Място, през което не е минавал, и на което не се е заселвал човек.”

Йер. 2:6.

Християн преживя още по-големи страдания, отколкото в битката с Аполион. Ще ви разкажа за тях по-надолу.

В съня си видях, че когато той стигна до границата на Долината на смъртната сянка, срещна двама човека, които бързо се връщаха назад. Те бяха потомци на онези съгледвачи, които донесоха лъжливи сведения за добрата Ханаанска земя.

— Къде отивате? – извика след тях Християн.

— Назад! Назад! – отговориха те. Ако ти е мил животът и търсиш спокойствие, и ти същото ще направиш.

— Какво се е случило, та се връщате? – ги попита той.

— Какво ли? Слушай да ти разкажем. Ние вървахме по същия път, по който вървиш и ти. Стигнахме много далече – толкова, колкото можахме. И ако бяхме продължили още малко нататък, нямаше да успеем да се върнем тук и ти нямаше да узнаеш тези ценни за тебе сведения.

— Добре де, добре! Но какво срещнахте? – недоумяваше Християн.

— Едва бяхме навлезли в Долината на смъртната сянка, когато пред нас за щастие забелязахме страшна опасност. За малко да попаднем в нея. Добре че внимавахме!

— Хубаво! Но какво видяхте? – запита ги пак Християн.

Числа 13:22; Пс. 44:19; 107:10.

— Какво видяхме ли? Видяхме Долината – черна като катран. Видяхме змейовете и ламите в бездната долу и чухме непрестанното ридание и плач на страдащи от неописуеми мъки хора, убити духом, седящи в железни окови. А над Долината се бяха надвесили черни облаци на отчаяние. Върху тях се забелязваха разперените крила на Смъртта. С една дума: мястото е ужасно и съвсем непроходимо.

Йов 3:5; 10:22.

— Въпреки всичко, което ми казахте – възрази Християн, – все още не виждам защо да не е този пътят, който ще ме изведе на желаното място.

— Добре де, дръж си го тоя път за себе си. Ние не го искаме! – така му отговориха те и се разделиха с него.

Християн продължи пътуването си в същата посока, държейки изваден меча си, от страх да не бъде ненадейно нападнат.

В съня си видях, че отдясно, по цялото протежение на Долината, имаше дълбок ров. През всичките векове “слепците, които водели слепи” падали фатално в него

и така погивали завинаги. От лявата страна се простираше опасно блато с ужасно тинеста вода. Ако човек попадне в него, не би намерил опора за краката си, тъй като нямаше дъно. Цар Давид навремето се озовал в това блато и несъмнено щял да потъне, ако не го извадил оттам Този, Който може.

Пс. 69:14.

Пътят беше доста тесен и това всяваше страх у Християн. Причиняваше му и куп неудобства. Щом се стъмнеше, той се отдалечаваше от дясната страна, където беше ровът, но така се приближаваше към блатото – не по-малка опасност; а когато гледаше да е далеч от блатото, се доближаваше до ръба на рова. Едно съвсем леко невнимание при ходенето би му коствало живота. Докато вървеше така, аз го чух да въздиша дълбоко. Защото, не стига, че отдясно и отляво зееха бездънният ров и блатото, но и самата пътека беше толкова мрачна, че той не виждаше къде стъпва. В средата на тази долина, съвсем близо до пътя, се виждаше устието на Ада.

— Какво ще правя сега? – си каза Християн. Той виждаше непрестанно излизащите оттам пламъци и дим, придружени с големи искри и страшни гласове. Тъй като мечът му не беше достатъчен, за да се бори против всички тези опасности, той намери за добре да го прибере в ножницата и да извади другото си оръжие, което се наричаше Молитва. Чух го да вика:

— О, Господи! Моля Те, Господи, избави ме! Опази душата ми, Господи!

Ефес. 6:18; Пс. 116:4.

Той продължаваше да се моли със същите думи дълго време, а пламъкът приближаваше все повече и повече, и все по-ясно се чуваха страшните гласове. Струваше му се, че още малко и ще бъде смазан, разкъсан на парчета, стъпкан като калта на улицата.

Няколко часа той наблюдаваше отблъскващата гледка и слушаше грозните звуци. Когато стигна до някакво странно място, стори му се, че вижда множество чудовища да идват срещу него. Спря се и започна да мисли какво да направи, за да избегне опасността. Една страшна мисъл за връщане заработи в съзнанието му, но същевременно с това си казваше: “Минал съм вече половината път, като претърпях немалко изпитания. Назад ли да се върна? Ами че откъде да знам дали няма да

срещна още по-ужасяващи неща!” Реши да продължи напред. Забеляза обаче, че чудовищата пристъпват все по-близо към него. Щом се озоваха съвсем близо, той извика колкото му глас държеше:

— Ще вървя със силата на Господ Бог!

Като чуха тези думи, чудовищата веднага се дръпнаха назад и повече не дръзнаха да го доближат.

Има нещо, което не мога да пропусна. Видях колко смутен бе Християн. Не позна дори собствения си глас! Щом стигна до устието на огнената пропаст, едно от лукавите чудовища изскочи, изправи се зад него и без той да забележи, започна да шепти в ухото му отблъскващи думи и ругатни. Горкият Християн! Мислеше, че това излиза от неговата собствена уста. Дотолкова не разпознаваше гласа си! От това всъщност най-много го болеше. Такова нещо не му се беше случвало досега. Как се измъчваше само, докато си мислеше, че обижда Онзи, Когото по-рано обичаше с цялото си сърце! Не се сещаше да си запуши ушите, пък и не можеше да разбере откъде идват тези страшни ругатни.

Докато се движеше в това потресаващо състояние, Християн дочу гласа на някого, който като че ли вървеше на голямо разстояние пред него и сякаш нареждаше:

— Даже и в Долината на смъртната сянка ако ходя, няма да се уплаша от зло, защото Ти си с мене.

Пс. 23:4.

Тези думи предизвикаха силна радост у Християн поради три причини:

Първо – той разбра, че в Долината има и други пътници, които почитат Бога.

Второ – осъзна, че с тях беше и Господ, макар и те да се намираха в същото мрачно състояние като него. “Защо да не бъде и с мене тогава – каза си той, – при все, че аз не можах да Го видя по-рано поради многото препятствия наоколо”.

Йов 9:11.

И трето – Християн се надяваше да се сприятели с човека пред него, стига да го настигне. Затова, като ускори крачка, започна да вика. Този, който беше отпред, изглежда не знаеше как да му отговори, защото самият той досега смяташе, че е сам.

Скоро след това започна да се развиделява. При вида на новия ден Християн въздъхна и си каза:

— Той обърна Сянката на смъртта в светла зора.

Амос 5:8.

Когато се съмна изцяло, той се обърна назад. Желанието му не беше да се върне, а да види какви препятствия беше преодолял в тъмното. Съвсем ясно можеше да види сега грозния ров, който беше от дясната страна на пътя и блатото, което беше от лявата му страна, както и тясната пътека помежду им. Видя и змейовете, и ламите в бездната, но вече отдалеч, защото, откакто се зазори, те не смееха да приближат. Тогава си спомни думите, написани в свитъка: “Той открива из тъмнината дълбоките работи и изважда на видело Мрачната сянка”.

Спасението от всичките клопки по този страшен път стопли сърцето на Християн. Сега имаше възможност спокойно да огледа опасностите, които в тъмното така го изплашиха. Изгряването на слънцето беше Божия милост към него. Защото, ако частта от Долината на смъртната сянка, през която беше преминал, беше страшна, то тази, през която му предстоеше да премине, беше даже по-опасна. От мястото, където беше застанал, до края на Долината, целият път беше осеян с примки. Толкова много ями имаше по него, че ако сега беше нощ, както по време на прехода през първата половина – и хиляда живота да притежаваше, всички щеше да изгуби. За щастие слънцето вече беше изгряло и Християн възкликна:

— Светилникът ми свети над главата и с неговата виделина ходя през тъмнината.

Йов 12:22; 29:3.

С тази светлина той достигна края на Долината.

В съня си видях, че точно там бяха разпиляни телата и костите на хора, минали по-рано през това място. Докато размишлявах, питайки се каква ли е причината за смъртта им, забелязах пред себе си една пещера. Някога там седели два исполина – Папа и Поган, – под властта и тиранството на които, тези, чиято кръв, кости и пепел покриваха земята, били жестоко убити. Християн обаче мина покрай нея без никакви пречки и затруднения. В началото това обстоятелство страшно ме учуди. Но

в последствие разбрах, че единият исполин – Поган, – починал отдавна, а другият – Папа, – макар и жив, останал съвсем немощен заради ударите, които получил на младини. Краката и ръцете му се вдървили и всичко, което можел да прави, било да седи пред пещерата и да наблюдава минаващите пътници, хапейки костите си от яд, че вече не е в състояние да ги настигне и убие.

Видях, че вървейки по пътя, Християн забеляза стареца, който седеше отпред, но не знаеше какво да мисли за него. А исполинът, като не можеше да го доближи, само викаше:

— Вие няма да тръгнете в правия път, докато повечето от вас не бъдат изгорени.

Християн не му отговори и запази мира си. Дори не го погледна а продължи по пътя си невредим, като пееше:

*Какви чудеса преживях! Това бе така,
защото бях пазен в бедите от мощна ръка.
Сега благославям ръката небесна, която
спаси ме от мрака на ада, от грешното блато,
от много капани и ровове в таз долина,
от клопки и мрежи край мене от всяка страна.
Аз бях неспособен, неопитен сам да се справя,
и щях да погина без нищо да мога да правя.
Но тъй като днес съм избавен и жив, затова
на моя небесен Владетел отдавам хвала.*

Верен

Като повървя известно време, Християн стигна до една могила, издигната специално за улеснение на пътниците – да могат оттам да погледнат какво им предстои по пътя. Той се изкачи на нея, погледна напред и забеляза, че на неголямо разстояние върви Верен.

— Хей! Хей! Изчакай ме, бих искал да се сприятелим! – извика Християн.

— Не мога! Бягам, за да спася живота си! Гони ме отмъстителят на кръвта ми! – отговори Верен.

Това ядоса малко Християн. Той ускори крачка, настигна бързо Верен и го подмина, така че “последният стана пръв”. Усмихна се горделиво, защото беше изпреварил брат си, и като не внимаваше къде стъпва, ненадейно се спъна. Така лошо падна, че не бе в състояние да мръдне от мястото си, докато не го настигна Верен и не му помогна да стане.

В съня си видях, че продължиха да вървят заедно, радостни един за друг, разговаряйки за всичките неща, които бяха видели.

Християн: Приятелю мой, Верен! Щастлив съм, че те настигнах и че Бог ни е събрал заедно в един дух, за да изминем този приятен път.

Верен: Надявах се да станем приятели още в града и да тръгнем заедно. Но ти ме изпревари и затова дотук бях принуден да вървя сам.

Християн: Колко време след моето заминаване остана в Погибелово?

Верен: Стоях докато стоенето стана невъзможно. Малко след твоего напускане много оживено се заговори, че градът ни ще бъде изгорен с огън от небето и ще бъде превърнат на пепел и прах.

Християн: Нима нашите съседи приказваха това?

Верен: Да, да, то беше в устата на всички!

Християн: И въпреки това, никой друг освен тебе не се помръдна от мястото си? Как си обясняваш факта, че пред лицето на опасността побягна само ти?

Верен: Те само приказваха, но никой не вярваше. В разпалени спорове често пъти чувах да споменават името ти с подигравателен тон. Както и затова колко

глупав си бил да предприемеш такова дълго пътешествие. Но понеже аз вярвах – и продължавам да вярвам, че нашият град ще бъде опожарен с огън и жупел отгоре, – избягах.

Християн: А чу ли да се приказва нещо за съседа ми Приспособим?

Верен: Чух, че бил заедно с тебе до Тинята Унилоост, където паднал и затънал. Доста се беше изпоцапал и не искаше никой да знае за това.

Християн: Какво му говореха другите?

Верен: Какво да му говорят? Всички му се смеят! Откакто си дойде, хората му се подиграват и го презират, и никой не му дава работа. Сега е седем пъти по-зле, отколкото беше преди да тръгне с теб от града.

Християн: Но защо се отнасят така, след като самите те отхвърлят пътя, който той е изоставил?

Верен: Защото не устоя на думата си. “У-у-у! – викат след него. – Да ти се не види и пътя, и ти самия! Изменник!” Изглежда, че и Сам Бог е допуснал противниците да му се присмиват и да го имат за поговорка, защото се отвърна от истината.

Йер. 29:18,19.

Християн: Ти не се ли срещна с Приспособим да поприказваш с него, преди да тръгнеш?

Верен: Само веднъж – на улицата. Но той премина на отсрещния тротоар и се престори, че не ме вижда. Явно беше, че е гузен и се срамува от извършеното.

Християн: Имах голяма надежда за него, но сега се опасявам, че ще остане в града и ще загине като всички други. Колко вярно е това: “Кучето се върна на бълвоча си и окъпаната свиня се върна да се въргаля в тинята.”

II Петър 2:22.

Верен: И аз се страхувам, че ще погине. Кой обаче може да попречи на това, което има да стане?

Християн: Нека го оставим и да си поговорим за работи, които засягат нас. Разкажи ми, моля те, какво ти се случи по пътя? Сигурно си преживял такива неща, които при други обстоятелства биха се разказвали като някакво чудо?

Верен: Аз избегнах Тинята Унилоост, където ти си затънал, и без никакви препятствия успях да стигна до тясната врата. Но по пътя срещнах някаква жена на име Похотка, която май щеше да ми създаде големи неприятности.

Християн: Радвам се, че си се измъкнал от нейните примки. Тя е изкушавала Йосиф много преди тебе, но и той успял да избяга. Почти е щял да изгуби живота си заради това. И какво ти причини?

Верен: Ти знаеш ли какъв ласкателен език има? Настояваше да отида с нея, като ми обещаваше всевъзможни удоволствия.

Християн: Всевъзможни удоволствия? Не вярвам! Тя не е в състояние да ти обещае такова блаженство, каквото ти дава спокойната съвест.

Верен: Ти ме разбираш какво искам да кажа. Тук става дума за удоволствия на плътта.

Християн: Слава Богу, че си устоял и не си се подал на ласкателствата ѝ. “Оня, на когото Господ се гневи, ще падне в нейната яма.”

Верен: Не знам дали напълно съм се освободил.

Християн: Как? Не ми се вярва да си готов да ѝ се поддадеш.

Верен: Не, не съгреших с нея, защото всеки път, когато ме съблазняваше, си спомнях думите от една стара книга: “Стъпките ѝ водят към ада.” Те ми помагаха да затварям очи и да избягвам омайния ѝ поглед. Това, разбира се, я разгневяваше и я караше да ме обижда, но аз продължавах да вървя напред.

Битие 39:11,13; Притчи 22:14; Притчи 5:5; Йов 31:1.

Християн: Преживя ли някакво друго нападение по пътя?

Верен: Да! Когато стигнах до хълма Трудност, срещнах един стар човек, който ме попита:

— Кой си ти? Къде отиваш?

Аз му отговорих, че съм пътешественик и съм тръгнал към Небесния Град. Тогава старецът ми каза:

— Виждам, че си честен. Ще бъдеш ли благодарен от заплатата, която ще ти дам?

Тогава му зададох въпроса как се казва и къде живее. Той ми отвърна, че името му е Адам първи от град Прелъстител. Попитах го каква е работата, която ми предлага, и с каква заплата ще ме възнагради. Отговори ми, че работата е много задоволителна, а колкото до наградата – щял да ме направи наследник на имота си. Разпитвах още каква е къщата му и дали има други слуги. Отговорът беше, че в неговата къща има

от всичките сладости, които може да предостави светът. Слугите му били негови деца. След това поисках да разбера колко деца има. Оказа се, че има три дъщери:

“Страстта на плътта. Пожеланието на очите и Гордостта на живота.”

Даже ми предложи да ме ожени за една от тях, ако, разбира се, поискам. Попитах го докога ще трябва да живея при него и той ми каза – докато съм жив.

Ефес. 4:22; I Йоан 2:16.

Християн: И какво решихте със стареца?

Верен: В началото бях готов да отида с него, защото беше благ, но докато го наблюдавах, забелязах, че на челото му има надпис:

— Да съблечете стария човек с делата му!

Християн: И какво от това?

Верен: Тогава разбрах, че думите му са само ласки и че ако вляза в къщата му, ще ме направи роб. Затова му казах да не хитрува повече, тъй като никога няма да приближа вратата на неговия дом. Тогава той много се разсърди и се закани, че ще изпрати след мене някой, който да направи пътя ми труден. На тръгване усетих, че ме улови и с огромна сила ме дърпа назад. Стори ми се, че откъсна част от тялото ми. Неволно извиках:

— Окаян аз човек!

И започнах да се изкачвам по хълма.

Когато стигнах до средата на пътя, се обърнах, за да видя дали някой не ме следи. Тогава забелязах, че някакъв непознат човек бързаше след мене. Настигна ме до едно място, където имаше беседка.

Римл. 7:24.

Християн: Знам го това място. Там седнах да си почина и така дълбоко заспах, че изгубих свитъка, който криех в пазвата си.

Верен: Приятелю, чуи какво ще ти разкажа. Когато непознатият ме настигна, с един удар ме свали като мъртъв на земята. Щом се съвзех, го попитах:

— Защо ме удари така?

Той отговори:

— Защото си бил склонен да служиш на Адам първи. – И ме ритна толкова силно в гърдите, че си помислих – “този път ще ме довърши”. Тогава започнах да го моля:

— Имай милост към мене!

— Милост?! Аз не познавам такова нещо! –
заяви мъжът и със следващия удар отново ме
повали на земята.

Вече не се съмнявах, че беше решил да ме
убие, когато – благодарение на Един Човек,
Който мина по това време – бях освободен от
него.

Християн: Кой беше Той?

Верен: В първия момент не Го познах, но
като си тръгваше, забелязах, че имаше белези от
рани върху ръцете и ребрата, и от това заключих,
че е нашият Господ. След това продължих да се
изкачвам по хълма.

Недоволен

Християн: Непознатият, който те е настигнал и е искал да те убие, е Мойсей.
Той не жали никого и няма милост към онзи, който е престъпил закона му.

Верен: Това много добре го зная, защото не се срещам с него за пръв път. Най-
напред ме посети докато си седях спокойно у нас, и каза, че ще изгори дома ми, ако
продължавам да седя там.

Християн: Ти забеляза ли къщата, намираща се на хълма, където си срещнал
Мойсей?

Верен: Разбира се, много добре я видях. Преди да стигна до нея зърнах и
лъвовете, но по това време май бяха заспали, защото беше около обяд. След това
минах покрай вратаря и продължих нататък.

Християн: Да! Да! Той ми съобщи, че те е видял. Много съжалявам, че не си
влязъл в оная къща, защото там щеше да видиш много интересни неща, които
нямаше да забравиш до деня на смъртта си. Но кажи ми, моля те, не попадна ли на
някого в Долината на смириенето?

Верен: Да, срещнах Недоволен, който се опита да ме убеди да тръгна с него. Той се
върщал обратно, защото в тази Долина липсвало всякакво чувство за достойнство.
Обясни ми, че ако остана, ще пропъдя всичките си приятели: Горд, Арогантен,

Самодоволен и Славолюбив, и много други като тях. Уверяваше ме, че всички те ще ме презрат, ако бъда толкова глупав да мина през тази долина.

Християн: А ти какво му отговори?

Верен: Казах му, че лицата, за които той спомена, макар да са мои роднини, откакто станах пътешественик напълно се отрекоха от мене. Това ме принуди и аз да се откажа от тях и вече гледам на тях, като че никога не са били от нашия род. Разясних му още, че що се отнася до тази долина, той не разсъждава правилно. Защото поговорката гласи: “Преди възвисяване има смирение, а преди падане – горделив дух.” Затова му заявих, че ми е добре и че възнамерявам да мина оттам, тъй като така или иначе смятам да стигна до мястото, до което най-мъдрите са стигнали. И не желая да избирам онова, което той счита за достойно и почтено.

Християн: Някой друг срещна ли в Долината?

Верен: Да! Срещнах и Срамко. Но от всички хора, които видях по пътя си, той като че ли имаше най-неправилно име. На другите твърденията можеш да оспориш с малко доказателства и да ги отпратиш с едно “не”. Но този безочлив Срамко, щом започнеше да приказва, не можеше да бъде спрян.

Християн: Та, какво ти каза?

Верен: Говори ми против вярата. Каза, че е абсолютно срамно, низко и недостойно човек да мисли за духовното и да се възхищава от него. Това било малодушие. И ако хората внимават в начина, по който постъпват и в нещата, които говорят, ще ограничат свободата си – онази велика придобивка на храбрите духове в настоящите времена; а и с духовност се става за присмех на света. Твърдеше също, че силните, богатите и мъдрите не са на моето мнение. И ако някой от тях тръгнал по този път, това ставало след като изгубел ума си или по принуждение. Освен всичко друго той укоряваше липсата на благородство в естеството на повечето от онези, които пътуват по Небесния път, като изтъкваше тяхното невежество и невъзможността им да се съобразяват с достиженията на естествените науки. Така той продължаваше да критикува доста неща, и то много по-образно, отколкото бих могъл да го представя аз. Например ме убеждаваше, че било срамно човек да плаче и да се натъжава от проповедта на когото и да било или да се връща възхитен от църква у дома си. Срамно било също да се иска прошка от съседа, когато си го обидил, или пък да върнеш онова, което си взел несправедливо. Религията, от една страна, отчуждавала

Горд, Арогантен, Самодоволен и Славолюбив

човека от силните на деня, поради някои от техните грехове (които той наричаше с умалителни имена), а от друга – го принуждавала да се сприятели с нищожни хора само поради това, че те са от същото вероизповедание.

І Кор. 1:26, 3:18; Фил. 3:7-9; Йоан 7:48.

— Не е ли срамно всичко това? – питаше той.

Християн: А ти какво му отговори?

Верен: Какво ли? Истината е, че отначало не знаех как да му отвърна. Така ме обърка с приказките си, че почувствах кръвта си да нахлува в главата ми и за малко щях да се откажа от пътешествието. Тогавя започнах да мисля върху думите: “Косто е на почит сред хората, то е мерзост пред Бога”.

Лука 16:15.

Той ми каза всичко за вярващите и невярващите – какви са и какво са правили – но нищо не спомена за Бога и за Неговото Слово. Продължавах да разисквам в себе си, че в Съдния ден справедливостта няма да се раздава според думите на досадниците от този свят, а според мъдростта и закона на Всевишния. Следователно, мислех си аз, каквото Господ казва, че е добро – това е истината – макар и всички хора да са против. Бог обича благочестието и се радва, когато вижда чувствителна съвест. Тези, които стават безумни в името на Небесното царство, са най-мъдрите. И бедният, който обича Христос, е по-богат от най-големия богаташ в света, който мрази Христа. Знаейки всички тези неща, казах на Срамко:

— Махни се от мене! Ти си враг на моето спасение. Да се сприятеля ли с теб против върховния си Владетел и Господар? Тогава как ще Го погледна в очите, когато дойде? Ако сега се срамувам от пътищата Му и от слугите Му, тогава как ще мога да очаквам благословение от Него?

Този Срамко наистина е много нагъл и зъл. Едвам успях да се измъкна. Беше се залепил за мен и постоянно ми нашепваше за слабостите и недостатъците на вярващите. Аз трябваше да го опровергавам и уверявам, че напразно се опитва да ме разубеди. Защото онези неща, които той презираше – за мене бяха ценни. Така че когато успях да се освободя от ужасния досадник, запях:

*Мъжете, покорни и верни на зова небесен,
ще срещнат различни съблазни по пътя нелесен,
които по всякакъв начин плътта атакуват.
Те идват и идват, и идват – така те ловуват,
и гледат сега или някой друг път да успеят,
душите да хващат и връзват, над тях да владеят.
О, пътниче, пътниче, щом си потеглил веднъж,
ти бдителен в пътя бъди и се дръж като мъж.*

Лука 16:15; Марк 8:38.

Християн: Много се радвам, приятелю, че си устоял на атаките на този неприятен човек. Всичко, което каза за него, мисля и аз – а особено това, че от всички други той носи най-неподходящо име. Виждаш ли колко смело е тръгнал по този път, за да ни убеждава да се срамуваме от нещата, които са най-добри, и да станем за присмех

на хората. И колко е самоуверен! Но ние трябва винаги да му се противопоставяме. Защото с цялото си самохвалство, той издига само безумието. Соломон казва: “Мъдрите ще наследят слава, а издигането на безумните ще е безчестие”.

Пр. 3:35.

Верен: Аз мисля, че за да можем да се противопоставим на Срамко, трябва да извикаме на помощ Този, Който желае “храбро да заставаме на страната на истината, докато сме в този свят”.

Християн: Да, вярно е това. Някой друг срещна ли в онази долина?

Верен: На никого повече не попаднах. А по пътя до Долината на Смъртната сянка времето беше чудесно – грееше силно слънце.

Християн: Това е било благодат за тебе. Защото с мене беше точно обратното. Когато влязох в онази долина, водих страшна битка с грозния бяс Аполион. Той свирепо ме нападна и аз си помислих, че ще ме убие – особено когато ме събори на земята, притискайки ме с краката си, за да ме смаже. В този момент изпуснах меча от ръката си и не бях в състояние да се защитя. Тогава извиках към Бога. Той чу молитвата ми и ме избави от всички опасности. Освежен и с нова надежда, аз влязох в Долината на Смъртната сянка и почти половината път изминах в тъмнина. Мислех си, че там ще намеря смъртта си, но в нощта пътят ми бе осветлен и останалата част от него изминах много лесно и спокойно.

В съня си видях, че Верен се обърна настрани и видя някакъв човек да върви близо до тях. Той беше доста висок и отдалече изглеждаше с приятна външност. Казваше се Говорян. Верен го поздрави:

— Здравей, приятелю! Накъде отиваш? Навярно към Небесната земя?

Говорян: Да, да. Натам вървя.

Верен: Това е идеалното място, и понеже и ние към него сме тръгнали, надявам се по пътя да се сприятелим!

Говорян: С огромно удоволствие. Готов съм да ви бъда приятел!

Верен: Хайде, ела да вървим заедно и да оползотворим споделените си мигове в диалог за полезните неща.

Говорян: Много ми е приятно да разговаряме за доброто. Радвам се, че срещнах хора, които са отворени за подобни дискусии. Защото искам да ви кажа, че твърде

малко са тези, на които им харесва да прекарват времето си, разисквайки такива теми, когато са на път. Повечето обичат да бърборят за ненужни и безсмислени неща, а това ме наскърбява.

Верен: Наистина е много тъжно. Някои си въобразяват, че за човешкия език има по-достойни теми, от разискването по въпросите на вярата!

Говорян: Много те харесвам, Верене, защото си убедителен. Има ли нещо по-удовлетворяващо и полезно от обсъждането на Божията истина? Кое би донесло повече наслада? Дори ако човек изпитва удоволствие да коментира историята и скрития смисъл на нещата, или ако обича да говори за знамения и чудеса – къде ще ги намери така пълноценно изложени и така утвърдително описани, както са в Свещеното Писание?

Верен: Вярно е. Моето желание е да се възползваме именно от подобен разговор.

Говорян: Същото, което казах и аз преди малко. Изключително необходимо е да дискутираме върху такива теми, защото по този начин ще придобием ясна представа относно множество въпроси. Като разговаряме, ще разберем суетността на световното и ползата от небесното. Ще можем да осмислим нуждата си от новорождение, недостатъчността на нашите дела, необходимостта ни от Христовата правда и т. н. и т. н. Освен всичко друго, ще научим какво означава за личността да се покае, да вярва, да се моли, да страда и още много. Така човек достига до големите обещания и утешения, които ни дава Евангелието. Това дарява сила на хората да устояват на погрешни мнения, да защитават истината и да наставляват и поучават незнаещите.

Верен: Всичко това е вярно и аз се радвам да го чуя от тебе.

Говорян: Липсата на осъзнаване на истината е причината, поради която мнозина не виждат нуждата си от Христос и Неговото благодатно действие в душите им за придобиването на вечността. Повечето хора, на първо място, са напълно невежи относно изпълнението на Закона, а така, разбира се, никой не може да достигне до Божието царство. На второ място ...

Верен: Позволи ми да те прекъсна. Небесното разбиране за тези неща е дар от Господа. Няма човек, който да може да го постигне чрез собствени усилия или чрез говорене за тях.

Говорян: Това ми е добре известно, защото човек не може нищо да приеме, освен ако не му е дадено отгоре. Всичко е резултат от благодатта на Всевишния, а не от нашите дела. Мога да ти приведа стотици доказателства от Свещеното Писание в потвърждение на казаното дотук.

Верен: Добре, нека сега да определим тема, върху която да разговаряме.

Говорян: Както искаш! За мен е все едно. Аз мога да разисквам върху всякакви въпроси – небесни или земни, нравоучителни или евангелски, свещени или светски, минали или бъдещи, чужди или наши, необходими или случайни – стига да има полза.

Това озадачи Верен. Той се приближи до Християн, който вървеше малко в страни, и му каза тихо:

— Какъв чудесен приятел си намерихме! Наистина е добър пътешественик!

Християн се усмихна и каза:

— Този, когото толкова харесваш, би могъл да прельсти двадесет, които не са чували що за човек е.

Верен: А, ти познаваш ли го?

Християн: О, да! Дори по-добре, отколкото той сам се познава!

Верен: Е, добре! Кажете ми кой е?

Християн: Беше от Погибелово. Чудно ми е как не се сещаш за него? Всъщност нашият град е голям – може и да не си го виждал.

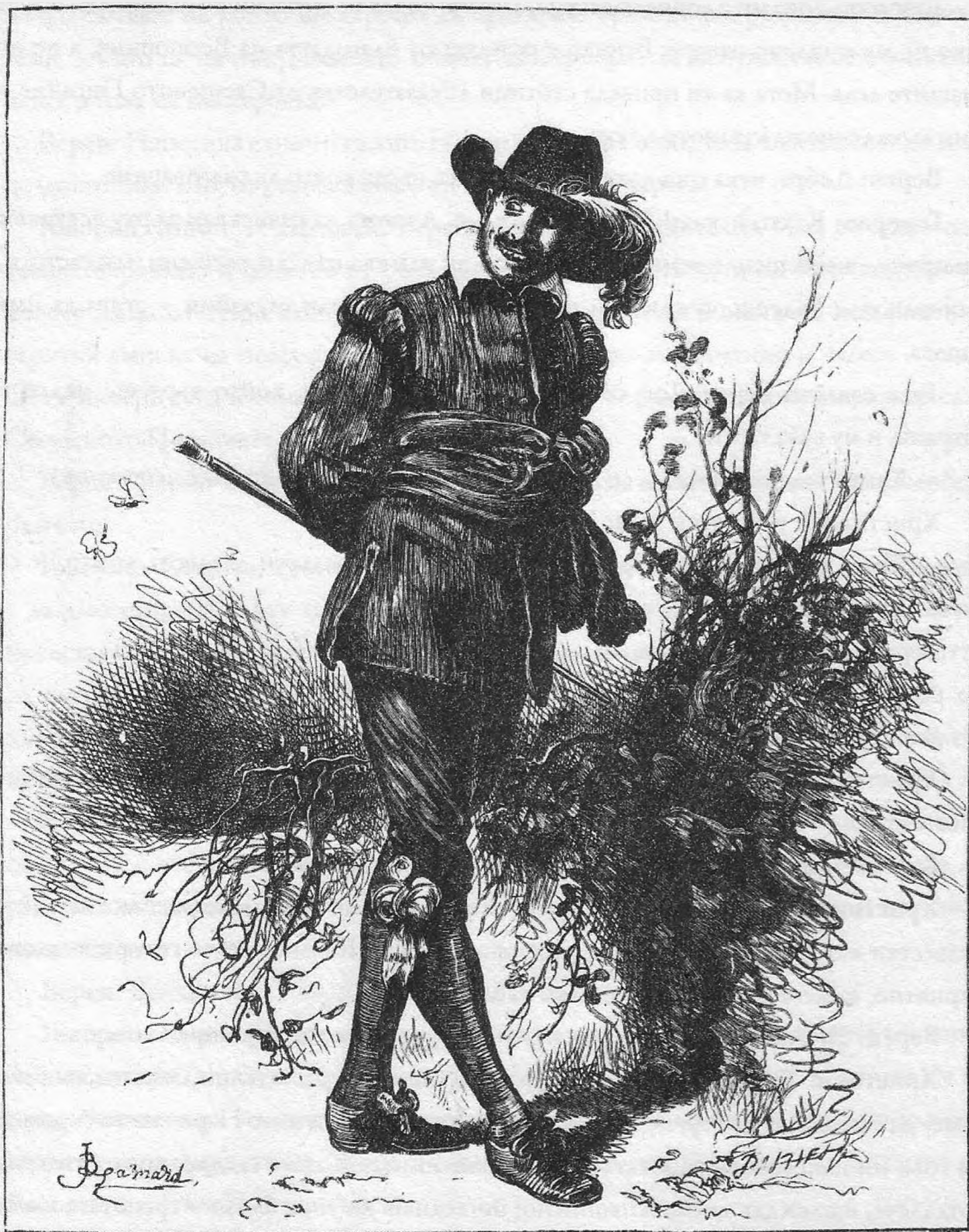
Верен: Чий син е? В коя част на родиното ни място е живял?

Християн: Баща му е Сладкодумко – от Бръщолевската махала; така че той е известен като Говорян от Бръщолевската махала. Независимо че говори толкова приятно, за мене той си остава голям съблазнител.

Верен: Ти мислиш така, но на мен ми се струва, че е много смирен човек.

Християн: Такъв е за онези, които не го познават достатъчно. Защото външно умее да се показва добър, но когато е у дома си – той е ужасен. Наричаш го скромен и това ми напомня за работата на един живописец. Когато гледаш портретите му отдалече, изглеждат много живописно; погледнеш ли ги отблизо – грозотата им се набива в очи.

Верен: Шегуваш се, нали? Виждам, че се усмихваш.

Товоряи

Християн: Боже, опази! Макар че се усмихвам, най-искрено те уверявам, че не се шегувам, нито пък искам да обвинявам някого без причина. Позволи ми да ти разясня още някои неща, за да можеш по-добре да разбереш какъв е. Този човек е готов да се присламчи към която и да е група и да влезе във всевъзможни разговори. Както приказва с тебе, така ще приказва и в кръчмата – и колкото повече вино погълне, толкова повече ще приказва по разискваните въпроси. Няма място за благочестие в сърцето и къщата му, а да не говорим за поведението му. Всичко, каквото има, е на езика му; а благочестието му се състои просто в дрънкане.

Верен: Ако е така, тогава съм се излъгал за този човек.

Християн: Излъгал си се, брате, бъди уверен в това. Припомни си пословицата: “Говорят, а не вършат. Божието царство не е в думите, а в силата.” Наистина той приказва за праведност, за вяра и за новорождение, но знае само да приказва за тях, а всъщност нищо не е познал. Аз съм го наблюдавал и в дома му и навън, и зная, че това, за което те уверявам, е истина. Неговият дом – от гледна точка на благочестието – е блудкав като белтъка на яйцето. Там няма нито молитва, нито какъвто и да е друг белег, който да подсказва, че е преминал през истинско покаяние за грях. Според своето естество, едно животно слугува на Бога много по-добре, отколкото Говорян. Той е станал за укор и присмех на тези, които го познават. Всички коментират за него така:

— Навън – светец, а у дома – дявол.

Нещастното му семейство дори мисли по същия начин. Той е страшен скъперник, кара се със слугите си и така необяснимо жестоко се отнася с тях, че те се чудят как да му угодят. Хората, които имат някакви взаимоотношения с него, казват:

— По-добре човек да има вземане-даване с езичник, отколкото с такъв – защото от езичника ще получиш това, което ти се полага. Говорян (стига да може) винаги ще те излъже, измами и изиграе. Освен всичко друго, той възпитава и синовете си по този начин. Ако например види в тях “глупава страхливост” (както обича да нарича чувствителната съвест), ги нарича “будади” и “дебелоглави”. Не иска да им повери никаква работа, нито пък да ги похвали пред други. Ако ме питаш, той, с нечестния си живот, е дал повод на мнозина да се препънат и да паднат. Ако Бог не му забрани, ще стане причина да погинат още много.

Матей 23:3; I Кор. 4:20; Римл. 2:23,24.

Верен: Добре, брате, виждам, че трябва да ти се доверя. Причината не е само в това, че го познаваш. Просто ти разсъждаваш за другите така, както всеки мъдър човек, живеещ в страх от Господа, трябва да разсъждава. Виждам, че говориш не от лоши чувства към него, а защото това, което казваш, е истина.

Християн: Ако не знаех какъв е Говорян, може би и аз щях да мисля като теб. От друга страна, ако бях слушал само мнението на неверниците относно личността му – щях да счита всичко за клевета (както атеистите често омърсяват вярата и имената на почтените). Тези факти, както и още много други, които не съм споменал, мога да докажа от личния си контакт с него. Свестните винаги са се срамували от постъпките му. Никой от тях не може да го нарече брат или приятел. Достатъчно е само да изговориш неговото име пред тях, за да се изчервят от неудобство.

Верен: Чак сега осъзнавам, че едно е да се говори, а съвсем друго – да се прави. В бъдеще ще гледам по-добре да разграничавам нещата.

Християн: Наистина са различни и разликата помежду им е толкова голяма, колкото между живото и мъртвото тяло. Както тялото без душата е мъртво, така и говоренето без правене – нищо не е. Душата на вярващия е практическата част, защото: “Чисто и непорочно благочестие пред Бога и Отец е това: да се грижи човек за сираци и вдовици в техните страдания и да се пази неосквернен от света”. Говорян не знае това. Той се самозалъгва, като мисли, че само със слушане и говорене човек се превръща в истински християнин. Слушането е само сеенето на семето, а говоренето не е достатъчно да покаже, че в сърцето и живота ни действително има промяна. Бъди сигурен, че в Съдния ден хората ще бъдат преценени според техните плодове. Тогава няма да ни питат: “Вярвал ли си?” Ще ни питат: “Вършил ли си това, което си слушал и говорил?” Ще бъдем съдени и според тези неща. Нали си чел, че краят на света се уподобява на жетва. Естествено е хората да бъдат загрижени за плода на техния труд. Далеч съм от мисълта да омаловажа вярата. Но говоря така, за да ти посоча колко нищожни ще са в Онзи ден Говоряновите неприложени знания.

Яков 1:22-27; Матей 13:23; 13:30.

Верен: Това ми напомня Мойсеевото описание за чистото животно – т. е. това, което има раздвоено копито и преживя – а не онова, което – или има само раздвоено копито, или само преживя. Заекът преживя, но понеже няма раздвоено копито – е

нечист. Точно това е Говорян. Той само “преживя”, т. е. търси знание, дъвче Словото, но не е с “раздвоено копито” – т. е. не отделя пътя си от този на грешниците и като заека има крак на куче или на мечка – затова е нечист.

Лев. 11 гл. ; Втор. 14 гл. .

Християн: Според мене, думите ти бяха в съзвучие с истинското Евангелие. Ще добавя и още нещо: апостол Павел оприличава изкусните но бездушни говорители на “мед, що звънти, и кимвал, що дрънка”. Или както на друго място ги обяснява – “бездушни вещи, издаващи звук” – те демонстрират праведен живот, но са без искрена вяра и следователно – без благодат...Бездушни личности, които никога няма да бъдат приети в Небесното царство, макар да имат ангелски глас.

I Кор. 13:1-3; I Кор. 14:7.

Верен: Слушай – до този момент неговото другарство не ми е повлияло, но сега вече се отвратих от него! Какво да правим, за да се освободим от присъствието му?

Християн: Послушай съвета ми. Ако сториш това, което ще ти кажа, твоето приятелство много скоро ще стане неприятно за него, освен ако Бог не докосне сърцето му и не го обърне.

Верен: Добре, как да постъпя?

Християн: Иди при него и подхвани разговор за силата на благочестието. След като приеме да разисквате на тази тема – а аз съм сигурен, че ще се съгласи, – попитай го дали тази сила присъства в сърцето, поведението и дома му.

Тогава Верен се приближи до Говорян и го попита:

— Ей, приятелю, как я караш?

Говорян: Благодаря на Бога, много съм добре. Очаквах досега да имаме дълъг разговор.

Верен: Добре, щом искаш, нека го започнем сега. И понеже ми даваш възможност да предложи предмета на нашия диалог, нека да бъде следния: “Чрез какво се извява спасителната Божия благодат, след като влезе в сърцето на човека?”

Говорян: От това си правя заключение, че дискусията ни ще бъде за силата в живота. Много добре! Това е един чудесен предмет на разговор и съм готов да разискваме по него. Ще ти дам накратко моя отговор. Първо, когато Божията благодат влезе в сърцето, тя извиква силно против греха. Второ, ...

Верен: Не, не, почакай малко? Едно по едно ще ги разглеждаме. Аз бих казал, че благодатта се изявява, като принуждава душата да се отвори от греха.

Говорян: Е, че каква разлика има между извикване против греха и отвращение от греха?

Верен: О, ами, голяма. Човек например може да вика против греха само от интерес. Но да го презре от сърце и душа – това не може да стане по друг начин, освен чрез искрено отричане от него. Слушал съм много хора да посочват греха, когато са на амвона – но в същото време да го търпят в дома, поведението и сърцето си. Йосифовата господарка викаше на висок глас, демонстрирайки колко е свята, но само за да прикрие нечистотата си. Много викат против греха, както майката навиква детето, което държи в скута си, но пак го прегръща и целува.

Битие 39:15.

Говорян: Виждам, че се хващаш за думите ми.

Верен: Аз ли? Съвсем не. Само искам да сложа ред. Но какво е второто нещо, което според теб доказва благодатното действие в сърцето?

Говорян: Това е разбирането на Евангелските тайни.

Верен: Този признак трябваше да се постави на първо място. Но дали е на първо или на последно – това е без значение. Защото е възможно някой да има правилно разбиране за евангелските тайни и пак в душата си да няма благодат. Човек може много да разбира и пак да не е роден от Бога.

I Кор. 13:2.

Когато Христос каза: “Знаете ли всички тези неща?” – учениците му отговориха – “Знаем ги.” А Той прибави – “Блажени сте, ако ги вършите.” Забележи – Той не каза – “блажени сте, като знаете тези неща”, но каза – “блажени сте, като ги вършите”. Човек може да познава като ангел цялата истина и пак да не е християнин. Следователно, твоят белег не е истински. Знанието може да задоволи говоряновци и самохвалковци, но само делата задоволяват Бога. Не че сърцето може да е добро без познание. Съгласи се, че има два вида знание: едното е сухо – което остава само в ума; другото всъщност е познание – придружено е с вяра и любов, и то подбужда човека да върши от сърце Божията воля. От тях двете, първото е достатъчно за

говоряновците. Но истинският християнин без второто не е доволен. “Вразуми ме и ще пазя закона Ти; ей, ще го пазя от все сърце”.

Пс. 119:34.

Говорян: Ти пак се хващаш за думите ми и за реда, в който съм ги изговорил. Това не е за назидание!

Верен: Добре тогава, посочи ми някой друг знак, чрез който се открива благодатното дело!

Говорян: Не искам. Виждам, че каквото и да кажа, няма да достигнем до съгласие.

Верен: Добре, позволи ми тогава аз да го назова.

Говорян: Както искаш, свободен си.

Верен: Работата на Божията благодат в сърцето на човека се изразява и в онзи, в когото работи, и в другите, с които той общува. Първото нещо, което му се открива, е убеждението, че е грешник, и че поради падналото си естество и неверието си той непременно ще бъде осъден, ако не получи милост от Бога чрез вяра в Исус Христос. Това предизвиква срам от греха и той осъзнава необходимостта от Спасител. Ще се породи особен глад и жажда за духовните неща. Според силата или слабостта на вярата му в Спасителя ще се изгради и любовта му към светостта; пак от вярата му в Спасителя ще зависят радостта и мирът му. Ще се усили желанието му да познава по-добре Исус и да Му служи, докато е на земята. Но дори и да твърдя, че благодатното действие се открива така – пак много рядко човек може да заключи, че случващото се е поради благодатта. Защото сегашните му влечения и злоупотреби с разума го довеждат до неясно осъзнаване на това, което се случва. Следователно за онзи, у когото се извършва това дело, му е необходим много здрав и бистър разум, преди да може със сигурност да стигне до извода, че благодатта работи.

Пс. 38:18; Йер. 31:19; Йоан 16:8; Римл. 7:24; Марк 16:16; Гал. 2:16; Откр. 1:6.

На другите това се изявява по следния начин:

Първо – чрез едно искрено изповядване на вяра в Исус Христос.

Второ – чрез живот, който съответства на вярата и изповядването, т. е. живот на святост – в сърцето, в поведението, в дома – такава святост, каквато ще го накара

да се отвращава от греха и от себе си като грешник. Също – да проповядва святост пред света – не само с думи, но чрез действително покоряване на Божието Слово и служене на другите.

Йов 42:5,6; Пс. 50:23; Йез. 20:43; Матей 5:8; Йоан 14:15; Римл. 10:10; Фил. 1:27.

А сега, господине, ако имаш да кажеш нещо относно това кратко описание на благодатното действие, кажи го. Ако нямаш, тогава позволи ми да ти предложа втори въпрос.

Говорян: Не искам да споря сега, а само ще слушам. Какъв е вторият въпрос?

Верен: Въпросът ми е: ти усещаш ли в себе си това, за което ти казах, че е първата част на благодатната работа? Твоят живот и поведение дават ли свидетелството си? Твоята вяра само на думи ли е, само на език ли е или – и на дело? Моля те, ако искаш да ми отговориш, не казвай нищо повече от нещата, за които знаеш, че Бог би казал “Амин” – тези от тях, които съвестта ти ще оправдае. Защото не е достоен онзи, който хвали сам себе си, а онзи, когото Господ хвали. Освен това, ако аз твърдя, че съм такъв и онакъв, а поведението ми и съседите ме изобличат, че лъжа – то тогава голям грях извършвам.

В този миг Говорян се поизчерви, но след малко събра смелост и отговори:

— Ти коментираш вътрешното изпитване, съвестта, Бога и как трябва човек да се обръща към Всевишния за прошка, когато е приказвал погрешно. Аз съвсем не очаквах, че ще започнеш такъв разговор, нито пък съм в настроение да отговарям на подобни въпроси. Също мисля, че не съм длъжен да давам отчет за себе си, освен ако не се наемеш да ми станеш учител и изповедник. Макар че дори и да приемеш такава роля, аз няма да се съглася. Моля те, обясни ми, защо задаваш такива въпроси?

Верен: Разбрах, че много обичаш да дискутираш, а не бях сигурен дали имаш разбирания, по-задълбочени от повърхностно знание по религиозните въпроси. Честно казано, чух за тебе, че си човек, чиято праведност се състои само в приказване. А начинът ти на живот показва, че устното ти изповядване е чиста формалност. Хората говорят, че служиш за лош пример между християните, и че репутацията на вярващите страда от твоето безбожно поведение. Коментира се дори, как някои са се препънали поради твоите незаконни действия и има опасност още много да загинат. Ти искаш на едно и също място да съхраняваш вяра, користолюбие,

нечистота, лъжа, празнословие, ругаене, пиянство и т. н. и т. н. За тебе с пълно право може да се употребят думите, които описват една блудница: “тя е за срам на всички жени” – така и ти си за срам на всички, които изповядват християнството.

Говорян: След като си готов да вярваш на слухове и съдиш така пристрастно, трябва да заключа, че си сръдльо или пък меланхолик, и не си в състояние да водиш разговор с когото и да било. Така че сбогом!

Тогава Християн се приближи до Верен и му каза:

— Казах ли ти, че ще стане така? Видя ли, че твоите думи и неговите желания не са в съгласие? Готов е да загуби приятелството ти, но не и да поправи живота си. Както и предрекôх – накрая си тръгна. Нека си върви. От това обаче губи само той. Вместо ние да го изгоним, Говорян ни улесни, като сам ни напусна. Ако беше продължил да върви с нас – такъв какъвто е – щеше да е голяма спънка за компанията ни. Апостолът е казал ясно: “От такива се отдалечавай.”

Верен: Все пак се радвам, че имах шанс да разговарям с него. Защото някой ден той ще размисли върху тези думи. При всички положения аз се отнесох добре с него – с голяма откровеност. И сега ако погине, ще бъда чист пред съвестта си.

Християн: Добре направи, като му говори открито. Такава прямота се среща много рядко днес. Затова и нещата са стигнали дотам, че вярата е вече опорочена за повечето. Тези говоряновци (чиято вяра се състои само в приказване и чието поведението е съвсем опетнено) често се присламчват към благочестиви общества – учудват света, опозоряват християнството и наскърбяват искрените. Ще ми се всички хора да се отнасят с тях по същия начин, по който ти се отнесе сега. Ако правят така, онези – или ще се съобразяват с праведността; или няма да им се понрави сред верните.

А Верен каза:

*Виж как Говорян се наежва надменно,
как дръзко говори и как неизменно
стреми се с език да владее, и даже
той иска пред себе си всички да смаже.
Но скоро, щом Верен уста си отвори,
за святост и праведност щом заговори,
то онзи подобно на пълна луна,
ще почне да гасне и чезне в тъма.*

И така, двамата продължаваха да се движат напред, разговаряйки за нещата, които бяха видели по пътя. Унесени в приказките си, те лесно изминаха доста разстояние, въпреки че прекосяваха пустиня.

Панцирът на Суетата

Бяха преминали почти цялата пустош, когато Верен ненадейно се обърна назад и видя, че след тях крачи човек. Той тутакси го позна.

— О! – извика Верен на брат си. – Виж кой идва след нас.

— Това е моят добър приятел Благовест.

— А също и мой – отговори Верен. – Нали ти казах, че той ме упъти към тясната врата.

Като ги настигна, Благовест поздравя:

— Мирът да бъде с вас, възлюбени мои.

Християн: Добре дошъл! Добре дошъл, скъпи Благовесте! Като те гледам, си спомням за прекрасния ти жест към мен и непрестанните ти усилия да бъда винаги добре.

Верен: Хиляди пъти добре дошъл! Твоето драгоценно приятелство е много желано от нас, бедните пътници.

Благовест: Как сте, мили мои? Какво преживяхте и какво срещнахте по пътя, откакто се разделихме? Как се разбирате помежду си?

Християн и Верен му разказаха всичко, което им се бе случило – за мъките и трудностите, през които бяха преминали, за да достигнат до това място.

Благовест: Много се радвам, че сте излезли победители над страданията и изпитанията, с които сте се сблъскали. Макар че сте допуснали много слабости и сте правили грешки, радвам се, че продължавате и до сега да вървите по пътя. Казвам ви, че съм щастлив – и то не само заради вас, но и заради себе си. Тъй като аз съм посял, а вие сте пожънали и идва денят, когато и този, който е посял, и тези, които са пожънали, ще се веселят заедно. Защото, който изтърпи докрай и не се обезсърчава, навреме ще пожъне. Ще ви се даде венец, и то нетленен. Така тичайте, че да го получите. Има някои, които са тръгнали за този венец, и са извървяли доста, но ето че някой друг застава пред тях и го отнема. Дръжте това, което имате, да не би някой друг да вземе вашия венец.

Йоан 4:36; Гал. 6:9; I Кор. 9:24,27; Откр. 3:11.

Вие не сте отишли толкова далеч, та стрелите на дявола да не могат да ви настигнат. Не сте се съпротивили още до кръв в борбата си с греха.

Евреи 12:4.

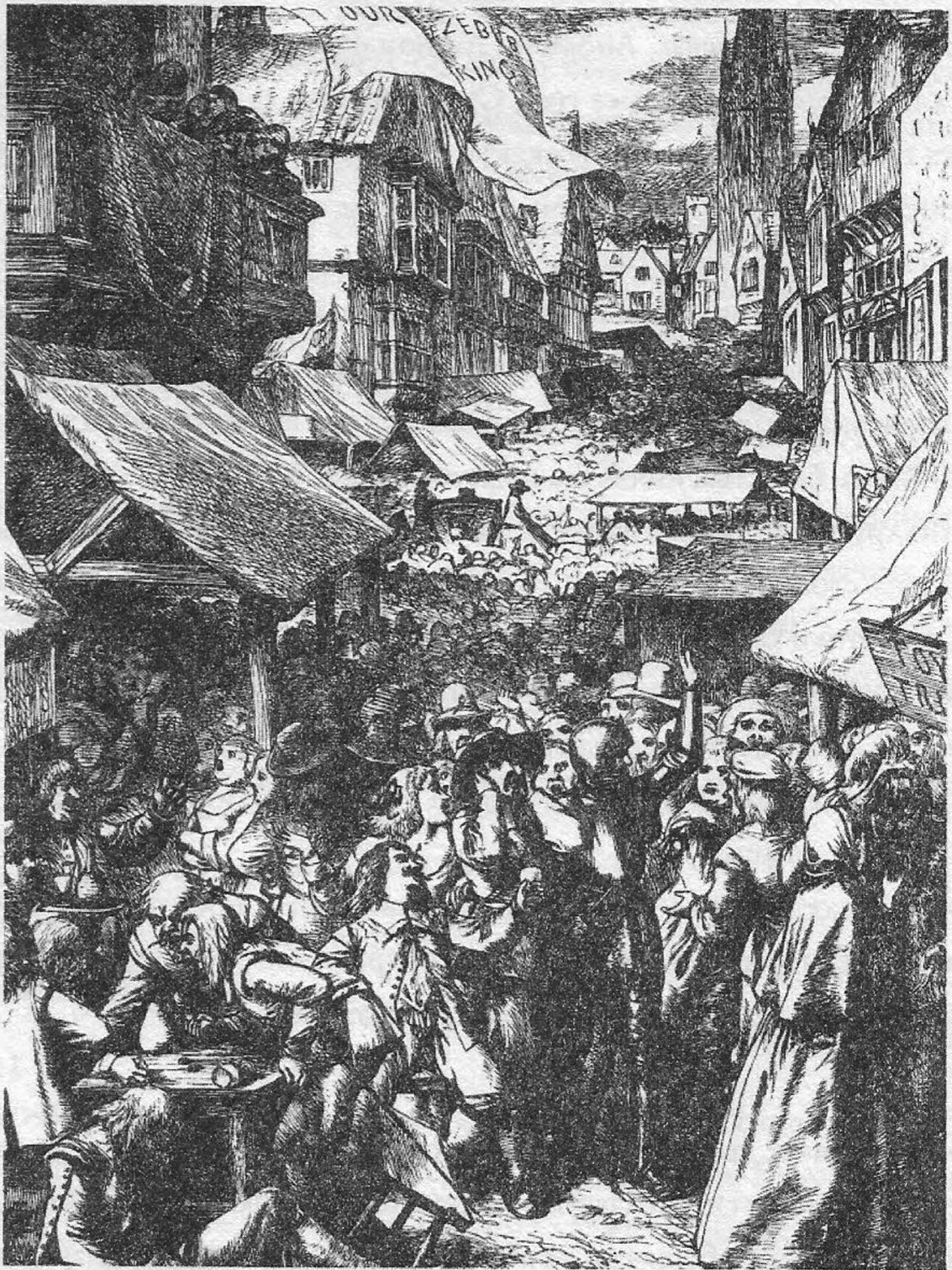
Имайте винаги Царството пред себе си, и пазете непоколебима вярата си за невидимите неща. Не взимайте нищо от това, което е в този свят. Най-вече пазете сърцата си и отбягвайте страстите, защото те са най-прелъстителни и твърде коварни. Окуражете се и се утешете, защото цялата Небесна сила е с вас.

Християн побърза да му благодари за насърчителните думи. Допълни, че би желал още малко да им поговори относно всичко, което ще им бъде от полза през останалата част от пътуването. И двамата много настояваха да не ги напуска. Считаха го за пророк, който може да им предскаже какво ще срещнат. А също и да ги научи как да се противопоставят на пречките и трудностите по пътя. Благовест продължаваше да разяснява:

— Синове мои, вие сте чували истинските думи на Евангелието, че в Небесното царство се влиза чрез много изпитания и болка. Във всеки град ви очакват страдания и окови. Не трябва да се надявате, че за вбъдеще пътешествието ви ще бъде лесно. Вие сте изпитали върху себе си какво означава човек да отстоява истината и без съмнение ще се сблъскате с не малко препятствия. Както виждате – малко разстояние ви остава и ще влезете в един град. Там ще ви нападнат силни врагове, които упорито ще се стремят да ви убият. Един от вас (или и двамата) трябва с кръвта си да засвидетелства вярата, която изповядвате. Но останете ли предани до гроб, Царят ще ви даде венца на живота. Който умира като мъченик, с насилствена смърт – той ще получи много почести. Не само че ще стигне по-бързо до Небесния град, но и ще се освободи от много клопки, които другите ще срещнат в останалата част от пътя. Щом стигнете в града и видите, че думите ми се сбъдват, спомнете си за мене – вашия приятел, устоявайте с мъжество – и предайте душите си на Бога като на верен Създател.

В съня си видях, че като преминаха пустинята, двамата приятели приближиха града. Името му беше Суета, а в него през цялата година имаше голям панаир, наречен “Панаир на Суетата”. Наричаха го така, защото самият град “е по-лек от самата суета”. И защото всичко, което идва там и се продава, е суетно. Както казва мъдрецът – “Всичко, което идва, е суета”.

Пс. 62:9; Екл. 11:8; 1:2,14; Исаия 40:17.

Градът, в който е Панаирът на суетата.

Та този панаир не се устройва отскоро, а е установен от стари времена. Нека ви разкажа историята му.

Преди близо пет хиляди години няколко души пътуваха за Небесния град, както сте сега и вие. Веелзевул, Аполион, Легион и техните съюзници, като видяха, че пътят на тези хора минава през град Суета, решиха да уредят панаир, на който през цялата година да се продава всякакъв вид суета – къщи, ниви, художествени произведения, чиновнически кариери, почести, светски степени за заслуги, титли, царства, удоволствия, развратници и от двата пола, деца, господари, слуги, живот, тела, кръв, сребро, бисери, скъпоценни камъни и какво ли още не. Там постоянно се срещат фокусници, хитреци, маймуни, уличници, развратници, измамници, комарджии и всякакви от този сорт. Тук човек може да види всичко (и то без пари) – кражби, убийства, блудства, пиянства и други подобни.

И както на другите по-малки панаири има особени улици и площади, наименувани според вида на стоката, която се продава там – така и в този има места, където определен вид стоки се намират по-лесно. Така например съществуват британски, френски, италиански, испански и немски пазари. На тях се продава всякакъв вид суета. Предлага се това, което се търси и купува най-много. Римската стока се харчи най-бързо, нейната търговия е най-успешна и само английският и някои други народи не налитат на нея.

Както вече казах, пътят за Небесното царство минава през града, в който става този сладострастен панаир. Всеки, който се е отправил към Небесния град и не иска да мине през това място, трябва съвсем да излезе от света.

I Кор. 5:10.

Когато сам Князът на князете е минал оттам, пътувайки за отечеството Си, панаирът е бил в разгара си. Веелзевул – господарят на панаира – Го поканил да купи от неговите суети. Даже обещавал, че всичко ще подари на нашия Цар, стига да му се поклони. Освен това, понеже Той бил счетен за почетно лице, Веелзевул лично Го развел по улиците. За кратко време Му показал всичките царства на света – само и само да успее да Го прелъсти да си купи от неговите суети. Но Царят не пожелал стоката му и напуснал мястото, без да се докосне до нищо.

Мат. 4:8,9; Лука 4:5-7.

Нашите двама пътници се отправиха към града и предпазливо навлязоха по улиците. Когато ги забелязаха, стана нещо необикновено. Хората масово се смутиха и навсякъде настана ужасно объркване. За това имаше не малко причини:

— Първо – новодошлите бяха облечени съвсем различно от другите, които търгуваха наоколо. Всички учудено ги наблюдаваха, като едни ги взеха за обезумели, други мислеха, че са полудели, а трети ги считаха за чужденци.

— Второ – панаирджиите се чудеха не само на дрехите им, но и на езика им, защото разбираха твърде малко от тяхната реч. Двамата, естествено, говореха на ханаански, а останалите – тъй като си служеха с изразните средства на света – не намираха много общо с пътешествениците.

I Кор. 2:7,8; I Кор. 4:9,10.

Но третото нещо, на което най-много се чудеха, беше, че пришълците съвсем не оцениха стоките им. Те дори не ги и поглеждаха. Когато продавачите викаха и ги подканяха да купуват, те запушваха ушите си с ръце и казваха: “Отвърни очите ми да не гледат суета” и се взираха нагоре, с което намекваха, че тяхната търговия е на небето.

Един човек пък, като виждаше държанието и обноските им, се подсмихна и подхвърли:

— Е, какво ще си купите?

Те на свой ред го изгледаха строго и отговориха:

— Ние купуваме истината.

Пс. 119:37; Фил. 3:20,21; Пр. 23:25.

Тези думи станаха повод за по-голямо презрение. Започнаха да ги подиграват, ругаят и укоряват, а някои дори предлагаха да ги набият. Тогава се вдигна голям шум, настана страшен хаос, и целият панаир се смути. Веднага известиха за това на господаря на панаира. Когато се яви на мястото, той заповяда на доверените си хора да уловят и разпитат причинителите на “размириците”.

И така, пътешествениците бяха изправени да отговарят за постъпките си. Тези, които бяха поставени за съдии, ги попитаха:

— Откъде идвате? Къде отивате? И защо сте облечени в такива необикновени одежди?

— Ние сме пътници – казаха те, – чужденци сме за този свят. Тръгнахме за своето си отечество – небесния Йерусалим. И не сме дали никакъв повод – нито на гражданите, нито на търговците – да ни ругаят, злословят и да ни пречат в пътуването. Освен ако причината не е в това, че като ни зададоха въпроса – “какво ще си купите”, ние отвърнахме – “купуваме истината”.

Евр. 11:13-16.

Съдиите ги счетоха за полудели и за смутители на панаира. И затова – след като ги биха и изпоцапаха с кал – ги затвориха в клетка, за да ги гледат всички панаирджии. С това искаха да ги опозорят. В клетката престояха доста време и бяха предмет на присмех и злостни подигравки, а големецът се удоволстваше от онова, което им сториха. Но пътешествениците понасяха търпеливо и на никого не казаха една лоша дума; напротив – благославяха. По-разумните панаирджии започнаха да се карат със злосторниците, като ги възпираха да не закачат пленниците. Но лошите се обърнаха срещу тях, като ги обвиняваха, че са на страната на затворниците и искаха и тях да затворят в клетки. Последните обаче се стараеха да ги убедят, че чужденците са смирени и трезвени хора и на никого не са сторили зло. Те твърдяха, че на панаира има други, чието място е в клетките, а не на тези пътници. И двете страни си казаха много разгорещени думи, които в крайна сметка ги доведоха до сбиване. Тогава пак изведоха обвиняемите пред съдиите, като ги наклеветиха, че те са причината за побоя и смуцението на панаира. Заповядано беше пак да ги удрят, да им сложат железни вериги на вратовете и да ги разведат из града, за да видят хората какво ще постигне всеки, който посмее да се събира и да разговаря с тях.

Християн и Верен кротко и търпеливо понасяха всяка хула и присмех – така те постъпваха много мъдро. С това си държание те спечелиха, макар и малко, но добри приятели. Това разсърди още повече противниците им и те намислиха да ги убият. Върнаха ги отново в клетката със стиснати в клада крака, за да чакат нова заповед.

Докато бяха там, Християн и Верен си спомниха думите на техния верен приятел Благовест и затова се окуражаваха един друг. Утешаваха се с мисълта, че онзи, който страда за истината, ще получи по-добро. Чувстваха се щастливи, че бяха удостоени да страдат. Предали себе си на грижата на Онзи, Който владее всичко, те предпочитаха да останат в това състояние.

След известно време пак ги изведоха, за да бъдат съдени. Разбира се, обвиненията идваха само от техните неприятели. Името на съдията беше Мразидобро. Обвинителният акт беше общ и за двамата, с малка разлика в някои думи. Между другото, там пишеше и това: “Тези са противници и смутители на търговията ни. Те разбуниха града ни. Предизвикаха раздори и привлякоха към себе си цяла партия, за да защитят пъклените си планове. С това те презряха закона и името на нашия Княз.”

Тогава Верен реши да се защити:

— Аз се противях само на онова, което е против Този, Който е по-голям от най-големите. Мирен човек съм. Съвсем не съм способен да смуцавам. Тези, които застанаха на наша страна, сториха това, след като видяха нашата невинност. Колкото за княза, за когото говорите, аз се отричам от него и от всичките му ангели.

Дадох думата и на свидетелите да изложат своите показания против виновния. Изправиха се трима: Завистников, Суеверен и Лакейников. Попитаха ги дали познават задържания и какво имат да кажат по това, в което се обвинява.

Завистников: Господарю, аз от дълго време познавам този човек и под клетва ще кажа пред съда, че той е един . . .

Съдията: Чакай! Първо ще положиш клетва.

Суеверен

Завистников

След като се закле според законния ред, Завистников продължи:

— Господарю! Този човек, независимо че носи хубаво име, е един от най-нищожните хора на нашата земя. Той не почита нито царя, нито народа, нито законите, нито обичаите ни. Прави всичко, което си поиска, и омайва околните със своите бунтовнически идеи, които нарича “начала на вярата и праведността”. Веднъж дори го чух да твърди, че християнството било против привичките на нашия град Суета и че не може да има съгласие между двете. С това си убеждение той осъжда не само всички наши похвални дела, но и самите нас, които ги правим.

Съдията: Имаш ли да кажеш още нещо?

Завистников: Бих могъл да кажа още много, но не искам да отегчавам съда. Ако е нужно, след като другите свидетели се изкажат, мога да продължа.

— Бъди на разположение на съда – нареди съдията.

Тогава повикаха Суеверен.

Съдията: Какво знаеш за този човек?

След полагане на традиционната клетва, свидетелят започна.

Суеверен: Господарю, не го познавам отблизо, нито пък бих искал. Но в едно съм сигурен – че е голям развратник. Това разбрах от кратките разговори, които имах с него през дните, откакто е в нашия град. Докато общувахме, той ми заяви, че нашата вяра не е нищо, и че с нея човек не можел да угоди на Бога. А от този негов коментар, ваше превъзходителство, много добре знаете какво следва: ние напразно почитаме религията си, още сме в греховете си и накрая ще бъдем осъдени. Това е, което имах да кажа.

Влезе Лакейников. След като се закле, каза:

Лакейников: Господарю, както и всички вие, които сте тук, аз познавам този човек от дълго време и за него съм слушал много неща, които не са за пред хора. Той е злословил негово високо благородие – нашият княз Веелзевул – и с презрение е говорил против приятелите му – негово господство Стария човек, н. г. Пльтоугодников, н. г. Разкошников, н. г. Любославов и почтения господин Лакомов, заедно с всички други наши високопоставени лица. По време на разговора, който имах с него, той ми заяви, че ако му се отдаде възможност, не би оставил нито един от тях жив. Нещо повече – не се уплаши да похули даже тебе, господарю, който сега

си поставен да му бъдеш съдия. Той те нарече “безбожен злодей” и наговори още много други унижителни обиди по твой адрес.

Когато Лакейников свърши, съдията се обърна към подсъдимия и каза:

— Ти, предателю, еретико и подлецо! Чу ли какво свидетелстваха тези почтени граждани против тебе?

Верен: Ще ми позволите ли да кажа няколко думи в своя защита?

Съдията: Я го виж, безсрамника! Ти не си достоен да живееш повече, а имаш нахалството да искаш позволение да се оправдаваш! Веднага трябва да те убият. Но, за да прозрат всички колко сме милостиви – давам ти думата. Да видим какво ще изречеш в своя полза!

Верен: В отговор на клеветите на г-н Завистников ще отвърна само с това: когато разговаряхме, аз му обясних, че – правило, закон, обичай или народ, които не са в съгласие с Божието Слово – са противни на християнството. Ако с това съм казал нещо нередно, посочете грешката ми. Колкото до г-н Суеверен и неговото свидетелстване против мене, ще спомена само, че в богослужението е нужна една чиста, искрена и силна вяра, която е невъзможна без Божествено откровение за Господната воля. Затова всичко в богослужението, което не е съгласно с Божественото откровение – е човешка измислица, която няма да доведе никого до вечен живот. По отношение на третия свидетел, г-н Лакейников – бих искал да знаете, че вашият княз, заедно с всичките си приятели и привърженици, чиито имена той спомена, са по-достойни за пъкъл, отколкото за този град. Това е, което имах да изрека в своя защита, и сега нека Господ бъде милостив към мен.

Тогавашъдията се обърна към съдебните заседатели, които трябваше да произнесат присъдата, и каза:

— Господа съветници! Вие виждате този престъпник, който е смутил целия град. Чухте свидетелството на трима достойни граждани против него. Чухте също неговия гузен отговор и неговата изповед. Сега върху вас лежи отговорността да го обесите или да го освободите. Аз обаче считам за мой дълг, като председател на съда, да ви обясня какво постановяват нашите закони в случаи като този.

В дните на Фараон Велики, който – както знаете – беше слуга на нашия цар, – се създаде един закон, гласящ следното: “За да не могат тези, които са от друга вяра, да се размножават, да стават силни и да завладеят царството, трябва мъжките им деца да

се хвърлят в реката, за да се удавят.” По времето на Навуходоносор Велики, за когото също знаете, че беше слуга на царя ни, се издаде закон за поклонение пред неговия образ – и всички, провинили се спрямо този закон, трябваше да се хвърлят в огнена пещ. А при господството на Дарий се издаде закон за призоваване единствено на неговото име като на бог. И всички, които признават друг бог, трябваше да бъдат умъртвени чрез хвърлянето им в рова на лъвовете. Този престъпник е нарушил всички тези закони – и с думи, и с дела. Господа, тука имаме доказано злодеяние. Вие чухте какво казаха свидетелите, а и самото му изказване пред вас относно вярата ни, го изобличава и обвинява като предател. Следователно – според нашите закони – той трябва да се накаже със смърт!

Иzx. 1:22; Дан. 3:6; 6:7.

Тогава съдебните заседатели се оттеглиха на съвещание в следния състав: Слепещов, Недобрий, Зломислов, Похотников, Разпуснат, Надутоглав, Високоум, Враждебников, Лъжецов, Немилосърд, Виделомразов и Непримириков. Всеки от тях даде своето честно мнение по делото. Разбира се, всички бяха против Верен и единодушно решиха да представят вината му пред съда:

Слепещов: Г-н председателю! Аз ясно виждам, че този човек е еретик.

Недобрий: Такъв не бива даже да съществува на света!

Зломислов: Дори не мога да го гледам.

Похотников: Аз никога не съм могъл да го търпя.

Разпуснат: Той постоянно е осъждал живота ми, хич не искам и да го срещам.

Надутоглав: Да го обесим! Да го обесим!

Високоум: Какъв низък мазник е само!

Враждебников: Сърцето ми се надига против него.

Лъжецов: Злодей е!

Немилосърд: Обесването му е малко наказание!

Виделомразов: Да го махнем, за да не се вижда вече.

Непримириков: Целия свят да ми дават, не бих могъл да се примиря с него – затова – незабавно да го осъдим на смърт!

Заключение на съдебните заседатели: Осъден да се върне отново в клетката и там най-жестоко да бъде умъртвен.

*Съдебните заседатели: Слепецов, Недобрий, Злоислов,
Похотничков, Разпуснат, Надутглав, Високоци, Враждебничков,
Ложецов, Кемилосврд, Виделопразов, Кетримирничков.*

Според присъдата, той беше бит, удряха го с камъни, рязаха го с ножове, после го промушиха със сабите си и като го вързаха на един кол, го запалиха. Скоро той изгоря и от него остана само пепел.

Така свърши живота си Верен.

Видях, че зад многото хора, събрани да го гледат, стоеше една колесница с впрегнати коне. Тя чакаше за Верен. След като беше убит, го качиха в нея. Отнесоха го нагоре в облаците с тръбен глас – по най-правия път към Небесната врата.

А Християн отново бе вкаран в затвора и остана там известно време. Онзи обаче, Който владееше над всичко и Който държеше в ръката си силата на тяхната ярост – така преобърна нещата, че Християн бе освободен. Така той продължи пътя си. И като вървеше, пееше:

*Ти, Верен, наистина вярно стоя,
За Господа свой до смърт устоя.
Сега си при Него, приел те е Той
при Себе Си в славния, вечен покой.
А в онзи безверен, безсъвестен град
твоите мъчители стенат от яд.
Но ти пееш горе – сега си щастлив;
да, те те убиха, но вечно си жив.*

Исполнителят Отчаяние

В съня си забелязах, че Християн не вървя дълго сам. Настигна го един от жителите на града и му предложи да станат приятели. Казваше се Надежден. Думите и поведението на Верен и Християн – по времето, когато страдаха на “Панаира на Суетата” – му бяха повлияли и той бе пожелал да последва примера им. Един умря в свидетелството за истината, а друг излезе от пепелта му, като стана спътник на Християн. Неговите думи бяха, че имало още много от панаирджиите, които искали да тръгнат с тях.

Много скоро след излизането им от града видях, че настигнаха някакъв човек, който вървеше пред тях. Хората го наричаха Търси-изгода.

— Откъде си, господине? И закъде си тръгнал? – попитаха те.

— Идвам от град Мазноговор и пътувам за Небесното царство – отговори той.

Християн: От Мазноговор, ли? Че там има ли добри хора?

Пр. 26:25.

Търси-изгода: Мисля, че да.

Християн: Кажи ми, моля те, как да ти викам?

Търси-изгода: Не се познаваме, но ако вървиш по този път, ще се радвам на компанията ти.

Християн: Чувал съм, че Мазноговор е богато място.

Търси-изгода: Вярно е. Имам много заможни роднини там.

Християн: Кои са те?

Търси-изгода: Почти всички в града. Но най-близки са ми г-н Отметников, г-н Нагаждач и г-н Мазников (градът носи името си от неговите прародители); г-н Ласкатель и г-н Двуличников също са ми близки. Енорийският свещеник – поп Двоеуст – ми е вуйчо. Честно да ти кажа, от добра фамилия съм. Дядо ми беше лодкар – много интересен човек – докато гледаше наляво, караше вдясно и обратно. По-голямата част от имота си спечелих чрез същия занаят.

Християн: Женен ли си?

Търси-изгода: Да – жена ми е изключително мила и добра. Дъщеря е на г-жа Преструвница и като знаеш това, можеш да си представиш колко почтена е нашата фамилия. Съпругата ми от всичко разбира и знае с всеки как да се държи – от царя

Когато го настипнаха, той им се поклони.

до говедаря. Истина е, че в начина си на богослужение ние се различаваме малко от ония, които са строги в живота си, но разликата е твърде незначителна и се състои предимно в две неща. Първо – никога не вървим срещу вятъра. И второ – най-ревностни сме тогава, когато вероизповеданието ходи със сребърни обувки. Обичаме да вървим заедно с него, когато слънцето грее и хората са възхитени.

Тогава Християн отстъпи малко встрани към своя приятел Надежден и му каза:
— Струва ми се, че този е Търси-изгода от град Мазноговор и ако наистина излезе, че е той – ще имаме за спътник най-големия двуличник, който може да се срещне по тая земя.

Надежден му отговори:

— Питай го пак за името му. Няма защо да се срамува от него.

Християн се приближи към Търси-изгода и му зададе въпроса:

— Господине, ти говориш така, като че знаеш как да се справиш в живота по-добре от всеки друг. И ако не бъркам, струва ми се, че знам как се казваш. Не си ли Търси-изгода от град Мазноговор?

Търси-изгода: Не! Това е само прякорът ми. С него ме наричат някои, които ме ненавиждат. Аз обаче го търпя, както много добри хора преди мене са търпели и са го носили.

Християн: Сигурен ли си, че никога не си давал повод да ти викат така?

Търси-изгода: Никога! Никога! Най-голямото зло, което някога съм извършвал и за което биха могли да ме нарекат с това име е, че винаги съм бил съгласен с общото мнение и от това винаги съм печелел.

Християн: Действително, ти си точно онзи човек, за когото бях чул. И право да ти кажа, страхувам се, че това име ти приляга повече, отколкото което и да било друго.

Търси-изгода: Ти си свободен да мислиш каквото си искаш. Аз не мога да ти забраня. Но, ако ми позволиш да ти бъда приятел, с мен ще намериш една много способна личност.

Християн: Слушай, ако тръгнеш с нас, трябва да вървиш против вятъра – а както разбирам, това е съвсем противно на естеството ти. Освен това трябва да изповядваш вярата и когато ходиш в дрипави дрехи – а не да си с нея само когато е в лачени обувки. Трябва да стоиш при нея и когато е окована в желязо, и когато пее свободно из улиците.

Търси-изгода: Няма да ти позволя да ми казваш как да практикувам вярата си. Остави ме да си бъда свободен и въпреки това да общувам с вас.

Християн: Не! Ако не искаш да постъпваш по начина, по който постъпваме ние – няма да продължиш заедно с нас.

Търси-изгода: Аз никога не отстъпвам от старите си привички, защото те не са вредни – а, напротив – доста полезни са. Ако не се държа като вас, трябва да правя това, което вършех, преди да ви настигна – да вървя самичък, докато ме настигне някой, който ще се зарадва на моето приятелство.

В съня си видях, че Християн и Надежден го оставиха, като вървяха на разстояние от него. След време те се обърнаха назад и видяха трима души да се движат след

Търси-изгода и щом го настигнаха, той им се поклони. Те също го поздравиха. Имената на тримата бяха г-н Държисвят, г-н Сребролюбов и г-н Печелников. Те всички познаваха Търси-изгода от по-рано, тъй като в младостта си бяха учили заедно при учителя Стисников от град Користолюб. Той проповядваше изкуството да се печели със сила, хитрост, алчност или лъжа, с преструване или с преобличане в одеждите на праведност. Тези господа така добре бяха усвоили уроците си, че всеки един от тях бе способен сам да преподава.

След като се поздравиха, г-н Сребролюбов каза на Търси-изгода:

— Кой са онези там по пътя, пред нас?

Търси-изгода: Това са двама чужденци от далечна страна, които по свой начин са тръгнали към Небесния град.

Сребролюбов: Ах! Защо не ни почакаха, можеше да се сбlijим? Предполагам, че те – както и ние, а също и ти, господине – всички пътуваме за едно и също място.

Търси-изгода: Да, така е. Но тези хора, които виждате отпред, са толкова строги, така държат на собствените си мнения и до такава степен подценяват разбиранията на другите, че колкото и да е ревностен човек за вярата, пак не може да постигне съгласие с тях по всички въпроси. И затова те го изключват от компанията си.

Печелников: Не е хубава така. Ние сме чели за някои “прекалени светци”, чиято категоричност ги кара да осъждат всички други освен себе си. Моля те, кажи ни с какво точно не бяхте съгласни?

Търси-изгода: Според своето упорито убеждение, те вярват, че са длъжни винаги да продължават пътешествието си. А аз чакам вятъра. Заради Бога те излагат всичко на опасност. А аз се старая по всякакъв начин да запазя живота си, както и пътя, по който съм поел. Те постоянно поддържат своите си виждания за нещата, независимо че останалите са против тях. А аз защитавам вериозповеданието дотолкова, доколкото обстоятелствата са благоприятни и в мой интерес. Те изповядват вярата си, независимо дали е облечена в дрипи или е укорявана. А аз я зачитам само тогава, когато ходи в лачени обувки и когато е аплодирана от хората.

Държисвят: Добре, добре. Ти дръж на мнението си, скъпи ми Търси-изгода. Аз от своя страна считам за безумен всеки, който изгубва свободата да запази своето си – при все че му е дадена. Нека бъдем “разумни като змиите”. По-добре “да съберем

сеното си, докато слънцето грее”. Погледни пчелата – през зимата не работи. Труди се само тогава, когато вижда, че може да има хем полза, хем удоволствие. Понякога Бог праща дъжд, а после хубаво и ясно време. Те – ако са толкова глупави да ходят в дъжда, много им здраве. Ние нека сме благодарни, че имаме възможност да ходим в хубаво време. Колкото до мене – аз обичам повече онова вероизповедание, което върви заедно с Господните добри благословения за нас. Защото кой човек, управляван от разума си, може да си въобрази, че Всевишния – след като ни е дал добрите неща от този свят – би желал да ги задържим за Него? Авраам и Соломон се обогатиха с праведността си. Йов казва, че добрият човек “ще събира злато като прах”. Затова – ако тези, които вървят пред нас са такива, каквито ги описа – ние не бива да сме като тях.

Печелников: Мисля, че всички сме съгласни с това и не е необходимо повече да приказваме.

Сребролюбов: Да! Коментарът е излишен! Който не вярва нито в разума, нито в Писанието (а виждате, че и двете са на наша страна), той нито знае интересите си, нито пази живота си.

Търси-изгода: Братя мои! Както виждате, ние вървим по един и същи път, водещ до едно и също място – и за да можем да освободим умовете си от лошото, позволете ми да ви предложа следния въпрос. Представете си – свещеник, търговец или политик – какъвто и да е. Той има пред себе си работа, от която може да спечели благини за този свят. Но не може да ги получи, ако не стане привидно ревностен привърженик на вярата – нещо, което по-рано не е бил. Та питам аз – не му ли е простено, ако употреби това средство, за да постигне целта си? И не остава ли той все пак добър и почтен човек?

Сребролюбов: Аз вникнах много добре във въпроса ти и с благоволенieto на тези господа ще се опитам да ти отговоря. Първо – нека човекът, за когото говорим, да бъде свещеник. Да кажем, че е достойна личност и има малък доход от енорията си. Той обаче е хвърлил око на друга енория, която е по-голяма и по-богата. Вижда и начин, чрез който може да я получи – да работи повече, да проповядва повсеотдайно и по-често, както и да видоизмени учението си според желанието на хората там. Според мене, няма никаква причина да не може да постъпи така, ако го

поканят. Та той дори е способен да направи много повече и пак да си остане честен. И вижте защо:

1. Желанието му да притежава по-голям доход е законно. Две мнения по този въпрос няма. Самата Божия промисъл му предлага това. Така че той може спокойно да го получи, без да се смущава в съвестта си.

I Кор. 10:27.

2. Освен това, стремежът му за тази придобивка го прави по-загрижен и по-ревностен проповедник. Следователно това го принуждава да бъде по-добър човек и да разработи таланта си по-рационално. Несъмнено, това е по Божията воля.

3. А колкото до компромиса, на който е готов по отношение на учението си, приспособявайки го към нравите на онези хора – това е силно доказателство, че има прекрасното желание да им угоди, което го прави още по-способен за свещеническия му сан.

4. Затова заключавам, че свещеникът, разменящ своя малък доход с по-голям – не бива да се осъжда като користолюбец. Напротив – трябва да се счита за прогресиращ. И понеже той умножава дарбите и труда си – нужно е на него да се гледа като на човек, който честно следва призиванието си.

Нека сега да разгледаме случая, ако лицето е търговец.

Да предположим, че неговата търговия е малка и има шанс да я увеличи, като стане праведен и благоприличен. Той има избор – да се ожени за богата жена или пък да привлече повече и по-доходоносни клиенти. Отново не виждам причина защо да не може законно да направи това. Така че:

1. Чудесно е човек да бъде благоприличен и не е важно с какви средства ще постигне това.

2. Да се ожени за богата жена и да привлече повече и по-богати клиенти – това съвсем не е против законите.

3. Онзи, който става вярващ и постига всички тези неща, той се снабдява с добро и сам той става добър; богата жена, важни клиенти, голяма печалба – всички тези придобивки го правят благочестив – какво по-хубаво от това? Следователно, да стане човек християнин, за да има всички по-горе изброени работи – е много похвално и полезно.

Всички се съгласиха с думите на г-н Сребролюбов и го похвалиха за мъдрото

разсъждение. Като мислеха, че никой не ще се съпротиви на такъв отговор, решиха да настигнат Християн и Надежден, които преди малко се бяха противопоставили на г-н Търси-изгода. Двамата не бяха отишли много напред, така че тези неща можеха да им бъдат представени. Извикаха им да спрат и да почакаат, като се разбраха не Търси-изгода, а г-н Държисвят да предложи темата за разискване. Предполагаха, че към него ще погледнат с друго око и няма да му отговорят с онзи огън, който бе запален вече между тях и Търси-изгода.

Щом ги настигнаха и поздравиха, г-н Държисвят предложи въпроса на Християн и неговия приятел, като ги помоли да му отговорят, ако могат.

Тогавя Християн се обърна към всички тях:

— Един млад християнин много лесно би отговорил на десет хиляди подобни казуса. Ако е незаконно някой да следва Христос за хляб, колко по-отвратително е да гледате на Него и Неговата праведност като на стъпало за придобиване на светски блага. С такова мнение могат да се съгласят само езичниците, лицемерите, магьосниците и дяволите.

Йоан 6:26.

Вижте езичниците – същото разсъждение! Когато Емор и Сихем хвърлиха око върху дъщерите и говедата на Яков, те видяха, че няма друг начин да си ги набавят, освен чрез обрязване. Тогавя си казаха: “Ако всеки мъж от нас се обреже, както те настояват, ние ще успеем да вземем говедата им, имотът им и дъщерите им. Не е ли това, което търсим?” И така вероизповеданието им стана средство, с което да постигнат целта си. Прочетете цялата тази история в Битие 34 глава.

Бит. 34:20-24.

Лицемерните фарисеи имаха подобна праведност. С дълги молитви и религиозни преструвки те ограбваха домовете на вдовиците и сираците. Разбира се, те ще приемат по-голямо осъждение от Бога.

Лука 20:46,47.

И Дяволът Юда имаше подобно богослужение. Той беше вярващ заради облага – да успее да вземе каквото може от касата. Но беше отхвърлен и стана син на проклятието.

Така и Симон магьосникът, се гордееше със същата благочестивост. Той искаше

да приеме Святия Дух, за да печели повече пари. Получи си наказанието точно, както ап. Петър му каза.

Деян. 8:19-22.

Следователно, можем да заключим, че който е “религиозен” заради този свят – тъкмо заради него той ще е готов в определени моменти да отхвърли вярата. Вижте, Юда стана “християнин”, за да спечели от това и продаде верността си заедно с Господаря си. Така че, ако отвърна на вашия въпрос положително – както предполагам, че вие сте реагирали на него – то подобен отговор би бил езически, лицемерен и дяволски. Вашата награда ще бъде според делата ви.

Тези думи ги поразиха. Те стояха мълчаливи и се споглеждаха, като не знаеха какво да кажат на Християн. Надежден, разбира се, се съгласи с разсъжденията на своя приятел, така че между тях настъпи гробно мълчание. Това принуди г-н Търси-изгода и компанията му да останат назад, а Християн и Надежден отминаха. Тогава Християн се обърна към Надежден:

— Ако тези хора не могат да устоят пред човешка критика, какво ще правят пред Божия съд? И ако не са способни да отговорят на въпроси, задавани от “пръстени съдове”, какво ще сторят, когато ги изобличи пламъкът на всепоглъщащия огън?

Християн и Надежден продължиха да вървят по пътя и скоро стигнаха до едно красиво поле, наречено Спокойствие. Навлязоха в него с голяма радост и понеже не беше много обширно, скоро го преминаха. В края му се издигаше малък хълм, наречен Печалба, под който имаше сребърна рудница. В стари времена някои пътници се отбивали от любопитство да я видят, но щом влизали в нея, пръстта под краката им се срутвала и те – или загивали, или се наранявали и оставали инвалиди.

Тогава в съня си забелязах, че малко встрани от пътя стоеше боляринът Димо, който викаше пътниците да се отбият и да видят рудницата. Щом съзря Християн и приятеля му, той се провикна:

— Хей, елате насам, да ви покажа нещо!

Християн: Е, какво толкова има, че си заслужава да се отклоняваме от пътя?

Димо: Сребърна рудница. Някои влизат в нея и търсят съкровища. Ако дойдете тук, с малко труд ще забогатеете.

Надежден: Хайде да отидем и да видим.

Християн: Аз не искам. По-рано съм чувал за това място и знам колко хора са загинали заради него. Това, което те търсят, е само една примамка и голяма пречка в пътуването.

Тогава Християн се обърна към Димо и извика: “Не е ли опасен пътя до рудницата? Не е ли ставал препятствие на мнозина в пътешествието им?”

Ос. 9:6.

Димо: Не е опасен, освен за небрежните (щом изрече тези думи той се изчерви).

Тогава Християн каза на Надежден: “Ние нямаме работа там; нека продължим пътя си.”

Надежден: Убеден съм, че когато Търси-изгода стигне до това място и човекът го покани – както призовава нас – непременно ще се отбие да види.

Християн: В това не се съмнявам, защото неговите принципи водят в онзи път и е много вероятно той да свърши там.

Димо продължаваше да вика: “Хайде де, няма ли да дойдете при рудницата?”

— Димо – отговори му Християн, – ти си противник на правите пътища на нашия Господар и съдиите на Негово Величество са те осъдили. Отклонил си се и искаш и нас да въвлечеш. Ако се отбием, Царят ни ще разбере за това и вместо уверени, ще застанем пред Него засрамени.

II Тим. 4:10.

Димо: И аз съм от вашето братство. Ако ме почакайте малко, ще дойда и ще ви придружа.

Християн: Ти нали се казваш Димо?

Димо: Така е – Димо. Авраамов син съм.

Християн: Аз добре те познавам. Гиезий е твоят праядо, а Юда е твоят баща. Ти също вървиш по техния път. Чисто дяволска е измамата, която сега употребяваш. Юда се обеси като предател – и ти не си достоен за по-добра награда.

IV Царе 5:20-27; Матей 26:14,15; 27:3-5.

В това време Търси-изгода и приятелите му стигнаха въпросното място и при първото повикване на Димо се отклониха. Какво стана с тях – в ямата ли паднаха, докато гледаха надолу; или слязоха да копаят и се задушиха от газовете в мината – не се разбра. Едно обаче беше сигурно – повече не ги срещнаха по пътя.

В съня си видях, че щом излязоха от полето, пътниците стигнаха до едно място, където стърчеше стар паметник. Той изглеждаше чудесно и приличаше на жена, превърната на стълб. Любопитството им ги накара да се спрат при него, за да го разгледат. Наблюдаваха го и се удивляваха, без да обелят и дума. Накрая Надежден се вгледа в надписа над главата на статуята, изпшсан с думи, които не се четяха ясно. И понеже не беше много образован, не можа да го разбере. Показа го на Християн, като по-начетен, и го попита дали разбира написаното. Последният се взря и започна да срича думите. Не след дълго отгатна значението им.

— Помнете Лотовата жена!

Той го прочете на приятеля си и двамата заключиха, че пред тях е солният стълб, в който бе превърната жената на Лот. Когато бягали от Содом, тя се обърнала назад, за да види какво се случва в града им.

Битие 19:26.

Това даде повод двамата да подхванат нов разговор.

Християн: Брате мой! Това е навременен урок за нас, след като Димо се опита да ни отклони от пътя и да ни отвлече към оня хълм, който се нарича Печалба. Ако бяхме отишли там след поканата му – а ти почти бе готов да го направиш, – без съмнение щяхме да станем за срам и позор – да ни гледат за поука всички, които ще минат след нас.

Надежден: Съжалявам, че се показах толкова неразумен и ми е чудно, че не станах като Лотовата жена. Защото, каква е разликата между моя и нейния грях? Тя само се обърна назад да погледне за последен път Содом, а аз изявих желание да отидем на самото място да гледаме. Но именно в такъв случай се вижда колко голяма е Божията благодат и се срамувам, че подобно желание е намерило място в сърцето ми.

Християн: Нека добре да запомним всичко, което виждаме тук, и нека ни послужи за урок. Това ще е от голяма полза за бъдеще. Тази жена избегна една жестока присъда, като не остана в Содом, който бе изгорен с огън и жупел отгоре. И въпреки всичко тя загина по пътя поради желанието си още веднъж да погледне стария град... И бе превърната в солен стълб.

Надежден: Наистина, дано тя да бъде знак за нас – какво ще сполети онези, които искат само да погледнат. . . Корей, Датан, Авирон и 250-те души с тях така загинаха

в греха си, че станаха пример за другите – защо е нужно да се пазят. Едно обаче не мога да разбера – как Димо и неговите съмишленици рискуват да стоят там и да търсят някакво съкровище, след като тази жена се е превърнала в солен стълб само заради едно обръщане назад. За нея не е писано, че се е отклонила от пътя, а само че се е обърнала. При все това, нейното наказание е поставено на толкова видно място, че да може всеки да го забележи.

Числа 16:31,32; 26:9,10.

Християн: Да, за чудене е. Показва доколко развратено е сърцето им. Не знам на какво да ги уподобя. Дали на тези, които и пред очите на съдията обират джобовете на другите; или пък на онези, които по пътя към бесилката крадат кесии на хората. Казват, че Содомските жители били много грешни – потъпкали всичките Божии милости. Поведението им събудило Господното негодувание и им донесло толкова горещо наказание, колкото може да бъде само огъня от небето. От многобройните примери на човек му става ясно (стига да иска да разбере), че всички, които грешат по този начин, ще ги постигне жестоко възмездие.

Битие 13:10-13.

Надежден: Така е, това е цялата истина. Но колко голяма е Божията милост! Благодаря на Господ, че нито ти, нито аз, станахме подобен пример за позор – една сериозна причина да Му благодарим и да се боим от Него, като винаги “помним Лотовата жена”.

Тогавя видях, че стигнаха до красивата река, която Давид нарече “Божия река”, а Йоан – “Реката на водата на живота”. Пътят им минаваше покрай нея. Християн и неговият приятел пиха от водата и тя съживи и развесели уморените им духове. По двата бряга растяха сочни плодородни дървета. Двамата късаха листа и ядоха от тях като лекарство против различните болести, които се появяват у пътниците и се разнасят по телата им чрез кръвта. Там имаше и буйни ливади, изпъстрени с прекрасни цветя – кремове. Тези ливади бяха зелени през цялата година. Тук те легнаха да си починат и заспаха. Когато се събудиха, отново браха от плодовете и ядоха от тях до насита, пиха от сладката и бистра вода и пак легнаха да спят.

Пс. 65:9; Откр. 22:1; Йез. 47:1-9; Пс. 23:2; Ис. 14:30.

Така изминаха няколко дни и нощи, през които двамата от време на време пееха тази песен:

*За верните пътници тихо ромони чудесен
кристален поток, протичащ край пътя небесен;
и в тази ливади дървета от всякакъв род
през всички сезони завързват за тях своя плод.
Когато небесната нива човек оценява
и твърдо реши да я купи, той всичко продава.*

Матей 13:44.

Като си отпочинаха добре, те отново тръгнаха за Небесния град, тъй като пътешествието им още не беше свършило. Тогава в съня си видях, че пътят се отдалечаваше малко по малко от реката и това им причини голяма тъга, но те не смееха да се отклонят. Сега пътят им стана неравен и труден и краката им така се измориха, че това се отрази зле дори върху душите им.

Числа 21:4.

Така, като се движеха с наведени глави и копнеейки да попаднат на по-добро място, забелязаха, че малко по-напред – от лявата страна на пътя – има ливада, заградена с ограда. Името ѝ беше Заобиколната поляна.

Тогава Християн каза на приятеля си:

— Ако пътят заобикаля тази ливада, по-добре да я прекосим.

Като приближиха оградата, той надникна през нея и видя, че през поляната има пътека, успоредна на пътя.

— Точно според желанието ни! – възкликна Християн. – Отук е по-лесно. Ела да вървим от тази страна.

Надежден: Но какво ще правим, ако тази пътека ни отдалечи от правилната посока?

Християн: Няма такава опасност. Виж, тя върви по протежение на нашия път.

Надежден се убеди в думите на Християн и двамата прескочиха оградата. Щом навлязоха в ливадата и тръгнаха по пътеката, им се стори, че там наистина придвижването е по-лесно. Пред себе си – на известно разстояние – забелязаха човек. Казваше се Суетаупованов.

— Хей, накъде извежда тази пътека? – извикаха след него те.

— До Небесната врата – отговори им той.

— Ето – каза Християн, – нали ти обясних, че сме в правия път?

Продължиха да вървят след непознатия. Но когато настъпи нощта, такава тъмнина се спусна, че не можеха да виждат нищо – нито пред себе си, нито зад гърба си.

Така г-н Суетаупованов се намери в една дълбока яма, която изобщо не вия, макар че щеше да му извади очите. Тя бе нарочно изкопана от Княза на онова място, за да лови в нея самонадеяните безумци. Суетаупованов не можа да излезе повече оттам.

Исая 9:16.

Християн и Надежден чуха шума от падането му и извикаха високо, за да разберат какво точно става. Но никой не им отговори. До ушите им достигна само един подземен вопъл.

— Къде се намираме, братко? – попита Надежден.

Християн мълчеше. Беше се уплашил, защото той бе причината да се отклонят. За тяхно нещастие, започна да вали дъжд, придружен с гръмотевици. Потекоха буйни води и пътуването им стана още по-трудно.

— О! Защо не продължих по пътя си, а те последвах – каза Надежден.

Християн: Кой е мислил, че тази пътека ще ни отдалечи от правилната посока?

Надежден: Още в самото начало аз много се страхувах и не исках да тръгна, но нали си по-стар, послушах съвета ти.

Християн: Не ми се сърди. Съжалявам, че заради мен се изложи на тези опасности. Прости ми, братко! Моля те, прости ми! Не го направих с лоша умисъл.

Надежден: Не се отчайвай, приятелю, аз ти прощавам, като вярвам, че това ще бъде за наше добро.

Християн: Радвам се, че си толкова милостив. Но не бива да стоим тук, нека опитаме да се върнем назад.

Суетаупованов

Надежден: Не, не! Трябва да вървим напред.

Християн: Добре, но аз ще вървя напред. Ако има някаква клопка – първо аз да попадна в нея – защото аз бях причината да се отклоним.

Надежден: Не! Сега ти си смутен и може пак да се объркаш.

В този момент един глас достигна до ушите им:

— Насочи сърцето си към пътя – към пътя, по който си ходил.

Йер. 31:21.

През това време дъждът не спираше и заля всичко наоколо – връщането им беше опасно. Но решиха да опитат и тръгнаха назад. Сред гъстия мрак и дълбоките води те падаха и ставаха, но не спираха. С голяма мъка стигнаха до оградата. Там се сгушиха на завет да чакат зазоряването и така уморени, се унесоха в сън.

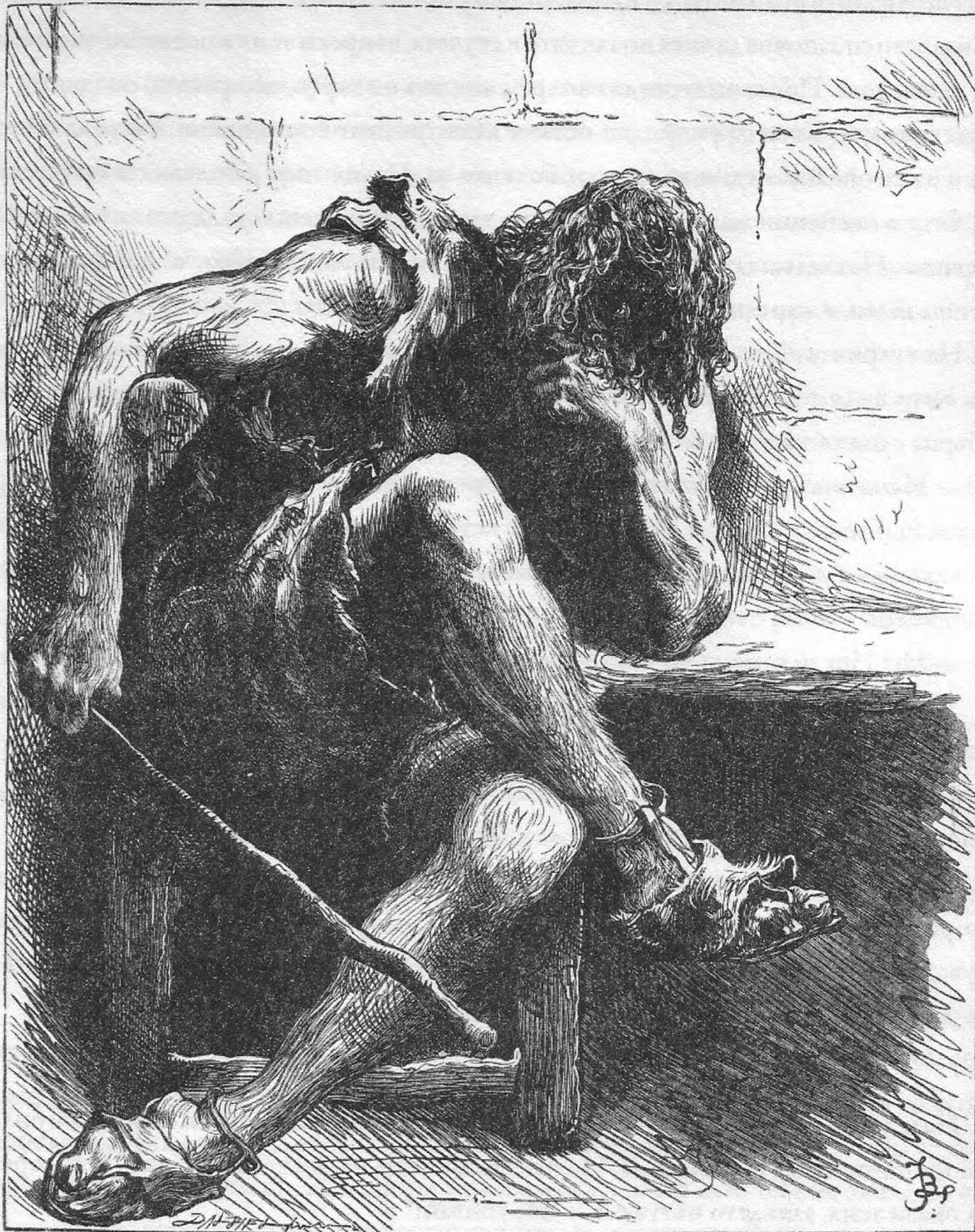
Недалеч от мястото, където се намираха, имаше крепост, наречена “Крепостта на съмнението”. Неин господар беше исполинът Отчаяние. Тази сутрин исполинът се беше събудил много рано и като се разхождаше из имението си, забеляза заспалите Християн и Надежден. Със силен и дрезгав глас той ги събуди и ги попита откъде са и какво търсят там. Те му отговориха, че са пътници, заблудили се в тъмната нощ.

— Вие сте извършили голямо престъпление, като сте тъпкали земята ми и сте спали в моя имот – каза исполинът. – Затова сега ще дойдете с мене.

И понеже той беше много силен, трябваше да го последват. Те дори не се опитаха да му отговорят, понеже сами виждаха, че бяха сгрешили. Исполинът ги подкара пред себе си и ги отведе в крепостта. Затвори ги в една мръсна и влажна тъмница, която вонеше ужасно. Там останаха четири дни, без да получат нито зальк хляб, нито капка вода. Отникъде не влизаше светлина и никой не попита за тях. Бяха далече от приятели и познати. Мъката на Християн беше двойна. Той съзнаваше, че неговата необмислена предприемчивост ги доведе до това трагично състояние.

Исполинът Отчаяние имаше жена на име Недоверка. Като си лягаха – на четвъртата нощ след затварянето на Християн и Надежден – той ѝ каза, че е уловил двама пътници и ги е хвърлил в тъмницата, защото му стъпкали нивите. Посъветва се с нея какво да ги прави. Най-напред тя разпита подробно кои са тези хора, откъде са дошли и накъде отиват. И накрая изказа мнението си:

— Като се събудят, бий ги безмилостно.

Исполнитъ Омрачеше

На сутринта исполинът си приготви тояга от глог и слезе долу в крепостта. Още с влизането си започна да вика по тях като на кучета, въпреки че нямаше никакъв повод да прави това. После започна да ги удря с тоягата по гърба, по краката, по главата – където свари. Като се умори, ги остави да се окайват безпомощни в страданието си и да се оплакват един на друг от болките си. Целия този ден двамата приятели не бяха в състояние да проговорят нито дума – само охкаха, въздишаха и плачеха горчиво. На следващата вечер – когато жената на исполина разбра, че затворниците са още живи, – нареди му да ги посъветва да се самоубият.

На сутринта исполинът влезе при тях, за да изпълни желанието на съпругата си. Като видя тежките рани, които им беше причинил от боя миналия ден, той се обърна с ожесточено лице към тях и каза:

— Няма никаква вероятност за вас да излезете оттука и не виждам друг по-добър изход при това състояние, освен да посегнете на живота си с нож, въже или отрова. За какво ви е да живеете, когато ще трябва да изпитвате толкова много горчивини и несгоди?

— Не! Ние искаме да ни пуснеш – едва продумаха те.

Това го разяри много и той се спусна върху тях, за да ги доубие, но внезапно го сполетя една от неговите спазми (той страдаше от време на време от такава болест) и бе принуден да ги остави. Бедните пленници започнаха да си мислят дали няма да е по-добре да послушат исполина и да направят това, което той ги посъветва.

Християн: Какво да сторим, приятелю? Животът ни тук е окаян и не знам кое е по-разумно: да продължаваме така или да сложим край на окаяното си състояние? Чувствам, че душата ми по-скоро иска смърт, отколкото живот и гробът ми се струва по-желан, отколкото тази тъмница. Да послушаме ли думите на исполина?

Йов 7:15.

Надежден: Сегашното ни състояние наистина е много страшно и смъртта би била много по-приятна и желателна. Но нека помислим малко какво е казал Господарят на онази земя, закъдето пътуваме – “Не убивай!”

Ако е забранено да отнемаш живота на друг, колко по-грешно би било своя собствен да погубиш? Освен това този, който убива другия – убива само тялото му, а който убива себе си – убива и тялото, и душата си. Още нещо – ти говориш за

спокойствието, което е в гроба. Но забравил ли си адските мъки, които преследват всички убийци?

“Защото никой човекоубиец няма да влезе във вечния живот.”

Помни още, че животът ни не е в ръката на исполина. Бях чул, че и други хора като нас са попадали в тази крепост, и са се измъквали от неговите ръце. Кой знае! Бог – Творецът на света, държащ всяко дихание в ръката си – може да ни избави от ръцете на исполина Отчаяние. Може някога да го накара да забрави да заключи вратата на тъмницата. Или пък, когато дойде да ни измъчва, може пак да го прихване болестта му и тогава аз съм решил да направя всичко, за да избягам оттук. Глупав бях, че не го направих още преди. Но, брате мой, нека потърпим още малко и ще дойде времето, когато ще се освободим. Не трябва дори и да помисляме за самоубийство.

С тези думи Надежден успокои своя приятел и така останаха там целия ден в същото окаяно, плачевно състояние.

Надвечер исполинът пак влезе при пленниците, за да види дали са изпълнили съвета му. Намери ги ни живи, ни умрели от глада и тежките рани. Но въпреки силното изтощение, все пак те не се бяха самоубили и това така го разяри, че извика:

— Понеже не ме послушахте, сега ще видите, че е било много по-добре въобще да не се бяхте раждали.

Тези думи ги ужасиха много и Християн съвсем отпадна духом. След като дойде на себе си, те отново започнаха да разговарят за това какво трябва да направят – да изпълнят ли съвета на исполина или не? Християн бе склонен да го изпълни, но Надежден пак го насърчи:

— Брате мой! Спомни си колко смел си бил досега! Аполион не можа да те смаже и всичко, което си чул и видял в Долината на Смъртната сянка не е успяло да те сломи. Какви беди, страхове и съмнения са минали през главата ти и винаги си излизал победител. Виждаш, че и аз съм в същото положение, в което си и ти, макар че съм много по-слаб физически. Исполинът ме е наранил, но и аз като тебе не съм нито ял, нито пил толкова дни. Двамата еднакво копнеем за светлината. Въпреки всичко – не се отчайвам. Потърпи! Спомни си как безстрашно си се държал на Суетния панаир и не си се уплашил нито от веригите, нито от затвора, нито от смъртта. Затова по-

добре нека да изчакаме още малко, вместо да приемем смърт, която не подхожда на християни.

Когато се стъмни, исполинът и жена му се прибраха в стаята си. Тогава тя отново го попита дали затворените са послушали съвета му. Той ѝ отговори:

— Дебелоглави са тези злодейци! Готови са да преминат през всевъзможни мъки, но не и да се самоубият.

— Изведи ги утре в крепостния двор – каза тя. – Посочи им костите и главите на онези, които вече си погубил. Дай им да разберат, че до края на тази седмица ще ги разкъсаш – така, както си направил с другарчетата им преди тях.

На сутринта исполинът отиде при затворниците и постъпи според съвета на съпругата си. После ги предупреди:

— Някога и тези бяха пътешественици като вас и влязоха в моята земя – така, както сторихте и вие, – но аз ги направих на парчета. Слушайте! Така ще направя и с вас след по-малко от десетина дни. Добре го запомнете! Хайде сега – пак вътре в дупката!

И ги подкара с удари към тъмницата.

Цялата събота прекараха в плач и въздишки. А през нощта, когато госпожа Недоверка и мъжът ѝ се прибраха в спалнята, исполинът зачуден започна да разказва как нито ударите му, нито съветите му са в състояние да ги довършат.

— Боя се – каза жена му – да не би да се надяват на някого да дойде да ги пусне. Или пък навярно в себе си имат някакъв инструмент, с който се готвят да разбият вратата и така да избягат.

— Какво приказваш, мила? – възкликна исполинът. – Още утре ще ги претърся.

Събота вечерта Християн и Надежден прекараха в молитва. Малко преди съмване добрият Християн, смаян и сънлив, извика:

— Колко съм бил глупав! Да лежа в тази мръсна и влажна тъмница, след като мога да изляза, когато си поискам! Аз имам в себе си един ключ, който се нарича Обещание, и съм уверен, че с него мога да отключая всяка врата в тази Крепост на съмнението.

— Това известие е чудесно! – каза Надежден. – Извади го по-скоро, братко мой, и дай да го изпробваме!

Християн извади ключа от пазвата си и с него опита да отвори тъмницата. Ключът се завъртя веднъж и вратата се отвори! Християн и Надежден излязоха мълчешком.

Същото направиха и с външния вход на крепостния двор и така стигнаха до желязната порта. И макар тя да беше много голяма и тежка, успяха да се справят и с нея. При отварянето ѝ обаче се вдигна малко шум, който събуди исполина Отчаяние. Но докато се облече и излезе да ги догони, Християн и Надежден вече бяха избягали много напред. Исполинът искаше да ги настигне, но краката му не издържаха и той се отказа от намерението си.

Така се озоваха на царския път и се успокоиха, защото се намираха далече от имението на исполина Отчаяние.

Като прескочиха оградата, спряха да помислят какво могат да направят, за да предпазят другите пътници от тази участ. Решиха да поставят стълб с надпис:

— Това е пътят към Крепостта на съмнението, над която владее страшният исполин Отчаяние. Той презира Царя на Небесната земя и се стреми да погуби Неговите свети пътешественици.

Мнозина след тях, които са минавали по същия път, са прочитали надписа на стълба и така са избягвали бедата.

А Християн и Надежден, вече далеч от опасността, пееха следната песен:

*Уви, отбихме се ние от пътя, тогава
от опит болезнен разбрахме какво означава
да тръгнем встрани, в земя забранена да ходим
и колко опасно и тежко е в нея да бродим.
И нека внимават онези, които решат
да ходят със вяра – с усърдие нека вървят.
Добре е да бодърстват, будни да бъдат, така
не ще да пострадат подобно на нас в крепостта,
в тъмницата страшна Съмнение да бъдат в изгнание,
да бъдат пленени от мрачния враг Отчаяние.*

Възхитителните планини

Така продължиха пътя си, докато стигнаха до Възхитителните планини – собственост на Господаря на хълма Трудност, за който стана дума по-рано. Докато се изкачваха по тези възвишения, те се възхищаваха на градините, цветята и лозята. Изкъпаха се в бистрите води на потока, пиха от студената му вода и ядоха сладко грозде. На билото срещнаха пастири, които пасяха овцете си. Двамата приятели приближиха до тях и ги запитаха:

— На кого принадлежат Възхитителните планини и чии са тези овце тук?

Пастир: Планините са част от Емануиловата земя и оттука се вижда Неговият град. Тези овце са Негови и Той е дал живота Си за тях.

Йоан 10:11,15.

Християн: А оттук ли се минава за Небесния град?

Пастир: Да, да! На прав път сте.

Християн: Далече ли сме все още?

Пастир: Далече е само за онези, които са неверни.

Християн: Има ли някаква опасност по пътя?

Пастир: За безстрашните няма. Но “престъпниците ще пропаднат в него”.

Осия 14:9.

Християн: Ще намерим ли някъде по-нататък хубаво място, където да можем да си починем?

Пастирите: Владетелят на тези планини е заповядал “да не забравяме никога да приемаме гости”. Затова всичко добро в нашата земя е за вас. Заповядайте!

Евреи 13:2.

И в съня си видях, че пастирите започнаха да ги разпитват:

— Откъде идвате? Как сте намерили този път? Как сте успели да постанете в него? Малко са онези, които тръгват и стигат дотука.

Когато чува отговора им, много се зарадваха. Обикнаха ги като свои и им казаха:

— Добре дошли на Възхитителните планини.

Имената на пастирите бяха: Знаещ, Опитен, Наблюдателен и Искрен. Те хванаха Християн и Надежден за ръце, и ги заведоха в шатрите си. Там ги нахраниха с всичко, с което земята им изобилстваше. Помолиха ги да останат при тях по-дълго време, за да се опознаят и за да могат да се полюбуват на местността. Те с радост се съгласиха и понеже беше вече късно през нощта, легнаха да спят.

Тогава в съня си видях, че на сутринта овчарите повикаха пътешествениците и им предложиха да се разходят с тях по билото. Така заедно се наслаждаваха на величествените изгледи, които се откриваха от върховете.

Пастирите решиха да им покажат и някои чудни неща. Затова най-напред ги заведоха на връха, наречен Заблуда. Когато погледнаха надолу по стръмнината, Християн и Надежден забелязаха няколко човека проснати на земята, които явно бяха паднали по склона.

— Какво означава това? – попита Християн.

— Не сте ли чели – отговори Знаещ – за онези, които се заблудиха, защото слушаха Именей и Филет, и не вярваха във възкресението на тялото?

II Тимотей 2:17,18.

— Да, да. Чели сме.

— Тези, които виждате долу, са те. Не са погребани, за да служат за урок на останалите, да се пазят и да не се въздигат много нависоко.

Тогава ги заведоха до друг връх, който се наричаше Предупреждение, и им посочиха нещо в далечината. Като се взряха, те видяха някакви хора да вървят насамнатам между надгробни камъни. Разбраха, че това са слепци; защото се спъваха в тези гробове и не можеха да излязат от гробището.

— А това какво означава? – попита Християн.

— Преди да започнете изкачването на планината, не забелязахте ли една оградена ливада от лявата страна на пътя? – ги попита Наблюдателен.

— Да – отговориха те – видяхме я.

— Там има една пътечка, която води към Крепостта на съмнението. Неин господар е исполинът Отчаяние. Онези хора (той посочи към гробището) едно време пътуваха като вас и стигнаха до това място. И понеже правият път там е неравен, те

решиха да се отклонят от него и да преминат през ливадата. Така и направиха. Но исполинът Отчаяние ги улови и ги затвори в Крепостта на съмнението. След като ги държа известно време в тъмницата, той извади очите им и ги пусна да се скитат и блъскат между гробовете. Така се сбъдват думите на Мъдреца: “Човек, който се отклони от пътя на разума, ще стигне в събранието на мъртвите”.

Притчи 21:16.

Християн и Надежден се спогледаха смутени, но не казаха нищо на пастирите.

Тогава в съня си видях, че пастирите ги заведоха на друго място – в една долина, където в подножието на един хълм имаше врата. Отвориха я, като ги подканиха само да надзърнат вътре. Там беше много тъмно и задимено. На двамата пътника им се стори, че чуват фучене и викове на хора, които се мъчат. Миришеше на жупел.

— А това какво е? – попита Християн.

— Адската пътека – каза Искрен. През нея влизат лицемерите – т. е. такива, които като Исав продават първородството си и като Юда – Господаря си; които като Александър хулят Евангелието и като Анания и жена му Сапфира – мамят и лъжат.

— Виждам – каза Надежден, – че всички те са се престрували, че са пътешественици за Небесния град, нали?

Опитен: Да, така е! Даже доста време са вървели по пътя.

Надежден: Докъде са успявали да се доберат, преди така ужасно да загинат?

Опитен: Някои са задминавали тези планини, а други – не са ги стигали.

Християн и Надежден се спогледаха и си рекоха:

— В такъв случай ще трябва да молим Силния за сила.

Пастирите: Наистина – и за напред ще ви е необходима.

По това време пътешествениците бяха решили вече да си тръгват. Пастирите не ги спираха. Но понеже се бяха върнали обратно на билото, предложиха да им покажат портите на Небесния град – при условие, че се осмелят да ползват техния далекоглед.

Двамата приятели с благодарност приеха това предложение. Всички се изкачиха на върха наречен Ясен, и там овчарите им дадоха далекогледа. Когато се опитваха да гледат през него, ръцете им се разтреперваха. Щом си спомнеха страшните неща,

които бяха срещнали дотук, пред очите им се премрежваше. Но при все това, стори им се, че виждат нещо като порти и малко от славата на онази Земя.

Когато си тръгнаха, един от овчарите им даде писмо-пътеводител, а друг им каза:

— Пазете се от Ласкателя.

Третият им рече:

— Внимавайте, да не заспите в Омайната земя.

А четвъртият допълни:

— Бог да е с вас!

И точно тогава се събудих.

Правият път към Небесния град

Пак заспах и в съня си видях двамата пътници да слизат от планината и да тръгват по царския път към Града. По-надолу, вляво от пътя, се простираше земята Самонадеяност, откъдето идваше малка крива пътечка. Тук срещнаха един енергичен момък на име Невежко.

— Здравей, приятелю. От коя страна идваш и накъде отиваш? – попита го Християн.

Невежко: Роден съм в онази земя, която е вляво от този път, и отивам към Небесния град.

Християн: А как мислиш да влезеш през портите на Града? Там може да се сблъскаш с някои трудности.

Невежко: Така, както всички свестни хора.

Християн: А като застанеш пред портата, какво ще кажеш, за да те пуснат?

Невежко: Познавам волята на Господаря и съм живял прилично. Плащам на всеки, каквото дължа. Моля се, давам десятък, правя милостини и в края на краищата напуснах отечеството си заради мястото, където отивам.

Християн: А мина ли през Тясната врата, която е в началото на този път? Или си влязъл тук през тази странична пътека? Страхувам се, че колкото и за добър да се мислиш, когато дойде денят да се преглеждат сметките, ще те обвинят, че си крадец и разбойник, и няма да те пуснат да влезеш в Града.

Невежко: Господа! Вие сте ми съвършено чужди – не ви познавам. Следвайте си благочестието на вашата страна, а аз ще следвам своето си. Надявам се всичко да бъде наред. Колкото до Тясната врата, за която приказвате – всички знаят, че тя е много далече от тук. Не вярвам да се намери в околните места човек, който да знае пътя към нея. Но защо трябва да го знае, след като – както виждате – от нашата земя започва хубава зелена пътека, която води право до това място.

Като видя, че момъкът се мисли за доста мъдър, Християн прошепна на Надежден:

Християн: По-голяма надежда има за безумния, отколкото за него. Когато безумният тръгне на път, мъдростта го изоставя – и всички виждат, че е безумен. Не зная дали да разговаряме още с него, или да подминем напред. Можем да го оставим да поразсъждава върху казаното и после да го изчакаме – като се опитаме отново да му покажем истината.

Пр. 26:12; Екл. 10:3.

Надежден: Вярно, нека Невежко поразмисли върху нещата, за които сме го предупредили. Дано да не отхвърли съвета ни и да не остане невеж в онова, което е за негово най-голямо добро. Бог е заявил относно неразумните, че макар Той да им е Твореца, няма да ги спаси. Аз мисля, че не е моментът сега да му кажем всичко. Да го оставим за малко сам, а по-нататък пак ще поговорим.

И така, те продължиха напред, а Невежко вървеше след тях. Но ето че минути след това навлязоха в някакъв тъмен дол, където видяха човек. Седем дявола го бяха вързали със здрави въжета и го влачеха назад към вратата, която видяха под хълма.

Матей 12:45; Пр. 5:22.

Добрият Християн и неговият приятел се изплашиха много. Спряха се, за да разгледат стареца. Стори им се, че може да е господин Изменников от град Отстъпление, но не можеха да видят лицето му ясно, защото вървеше с наведена глава – сякаш беше крадец, уловен на местопрестъплението. Надежден забеляза, че на гърба му беше закачена хартия с надпис: “Покварен изповедник и проклет отстъпник.”

— Това ми напомня – каза Християн – историята, която са ми разказвали за един свестен човек по тези места. Наричали го Маловеров от село Искреново. Ето какво се случило с него.

От широката врата надолу се простира “Долът на мъртвеца” – наречен е така заради многото убийства, извършени там. Този господин тръгнал на дълго пътешествие като нас и когато преминавал през това място, седнал да си почине и заспал. Точно по това време по същия път минали трима големи злодеи – братята Слабодушко, Недоверко и Гузен. Като видели Маловеров, се спрели. Добрият човек се събудил от гласовете им и като се изправил още сънлив, тръгнал да върви, но те му подвикнали да спре. Маловеров замръзнал от страх и пребледнял като платно.

— Дай кесията си — извикал му Слабодушко. Маловеров не го послушал, понеже не искал да загуби парите си. Тогава върху него се нахвърлил Недоверко, бръкнал в пазвата му и измъкнал кесията, пълна със сребро.

Маловеров се развикал: — Крадци! Крадци!

Тогава Гузен ударил Маловеров с тояга по главата, като го повалил почти мъртъв на земята. Докато стояли над поваления човек, за да видят какво ще стане, злодейците чули, че някой идва към тях. От страх да не би да е якият Многоблагодатен от град Доброупование, те побягнали и оставили добрия човек да се оправя както може. След малко Маловеров се съвзел и като станал, с голяма мъка продължил по пътя си.

Надежден: А взели ли са му всичко, което имал?

Християн: Не, не успели, защото в бързината не разбрали къде е скрил ценните си неща. Разказаха ми, че бил много натъжен, понеже злодейците ограбили парите му до стотинка, та бил принуден да проси за прехраната си в останалата част от пътя.

I Пет. 4:18.

Надежден: Чудно, че не са му откраднали свидетелството, без което не може да влезе през Небесната порта.

Християн: Наистина е удивително, но не са му го отнели. Причината не е била някаква негова хитрост. Не! Той е бил толкова уплашен, когато са го нападнали, че и през ум не му е минало да скрие каквото и да било. Благодарение на Провидението — а не на него самия — не са се докоснали до скъпоценните му неща.

II Тим. 1:12-14; II Пет. 2:9.

Надежден: Разбира се, след всичко това, те са останали единствената му утеха.

Небезико

Християн: Не знам. Но ми казаха, че през целия си живот не могъл да се успокои заради това, че са му взели парите. Понякога за известно време забравял случилото се, насочвал вниманието си към скъпоценните си неща. Но щом се сетел за ограбването, изгубвал спокойствието си.

Надежден: Уви! Горкият! Каква ужасна болка го е притискала!

Християн: Наистина, ужасна е! Но представи си как бихме се чувствали ние, ако ни бяха нападнали като него и то на чуждо място? Невероятно е, че не е умрял от мъка! Казаха ми още, че през целия път – колкото му оставало да върви – въздишал и плачел. И на всеки, когото срещнал, разказвал как го обрали, кои го обрали, как едва останал жив...

Надежден: Интересно, че нуждата не го е накарала да продаде или заложил някои от съкровищата си.

Християн: Надеждене, говориш като току-що излюпено пиле, което още ходи с черупка на главата си! На кого ще ги заложил и на кого ще ги продаде? В страната, където са го обрали, не биха оценили нещата му. А и той самият не е търсел такъв изход. Освен всичко друго, много добре е знаел, че без тях не може да мине през портата на Небесния град. А това би било доста по-лошо от нещастieto, което го е сполетяло.

Надежден: Защо ми отговаряш така остро, приятелю? Исав не продаде ли първородството си – и то само заради едно ястие? Първородството не беше ли за него по-значимо от скъпоценни камъни? И ако той е направил това, защо да не го стори и един Маловеров?

Християн: Исав наистина продаде първородството си – както постъпват и много други. Той изключи себе си от бащиното благословение. Но съгласи се, че има голяма разлика между Исав и Маловеров. Първородството на Исав беше изменчиво, а скъпоценностите на Маловеров са вечни. За Исав бог беше коремът – но при Маловеров нещата не стоят така. Исав имаше плътски желания, а Маловеров – духовни. Исав не можеше да вижда по-далече от своите страсти, защото той каза:

— Виж, аз съм на умирање – за какво ми е това първородство?

Евр. 12:16; Бит. 25:32.

Маловеров има малка вяра, но тя го предпазва от такива грешки. Той я цени много повече и не е готов някога да я замени, както постъпи Исав. За привързаността на

последния към бащината му вяра не се казва нищо и затова съвсем не е странно, че е продал първородството, душата си и всичко на дявола. Защото плътта го е владеела – както господства и над всеки, който няма силата да ѝ се противопостави. Такива са като “Ослица, която не се отвърща от страстите си”. И когато похотта ги подтиква към нещо – те жертват всичко, за да се сдобият с него.

Йер. 2:24.

Но характерът на Маловеров е съвсем друг. Неговият ум бе овладян от божествените неща и се наслаждаваше само от небесните и духовни работи. Който намира в тях радостта си, защо ще иска да ги продаде? За да изпълни сърцето си със суета ли? Би ли дал някой пари, за да се наяде със сено? Можеш ли да накараш гълъба да поглъща мърша като гарвана? Заради плътските неща неверниците могат да заложат или да заменят всичко, що имат – та дори и себе си. Но онези, които притежават макар и малко вяра – никога няма да направят това. Ето тук, мили братко, е грешката ти.

Надежден: Съгласен съм. Но искам да ти призная, че острият ти тон за малко щеше да ме обиди.

Християн: Е, какво толкова направих? Само те сравних с пиле, което тича насам-натам, носейки още черупка на главата си. Но нека оставим настрана това и да обсъдим въпроса сериозно. Не забравяй, че споровете помежду ни са за добро – за назидаване.

Надежден: Добре. Дълбоко съм убеден, че тези злодейци са били страхливи, защото са побягнали само от шума, който са чули. В такъв случай Маловеров защо не се е насърчил поне малко? Струва ми се, че е трябвало да им се противопостави – да употреби всичките си сили преди да се предаде.

Християн: Това, че са страхливи, са го казвали мнозина. Но малко са тези, които са го доказвали при сблъсък с тях. Колкото до Маловеров – зная, че има плашливо сърце. Уверен съм, братко, че ако ти беше на негово място, щеше да се съпротивляваш докрай.

Добре е да си наясно, че тези злодейци са чираци. Те слугуват на господаря на бездънната пропаст и във време на нужда той сам им идва на помощ. Гласът му е ужасен – реве като лъв.

Пс. 7:2; I Пет. 5:8.

И аз като Маловеров се борих с него и знам от опит, че е много страшен. Веднъж тези злодейци нападнаха и мен. Реших да им се противопоставя, но те извикаха към господаря си и той се притече. В този момент бях убеден, че животът ми е в опасност. Тогава по Божия промисъл бях облечен в железни доспехи и така успях да се освободя. Но ти казвам, че беше изключително трудно – знаят го само онези, които са изпадали в подобна примка.

Надежден: Но нали са избягали веднага, щом са помислили, че идва Многоблагодатен.

Християн: Да, така е. Както те, така и началникът им, много пъти са изчезвали при появяването на Многоблагодатен. Това не е за чудене, защото той е царски герой. Но мисля, че има голяма разлика между него и Маловеров. Не всички царски герои са на разположение на Царя; нито пък могат да извършват велики дела. Можеш ли да си представиш, че едно дете е способно да убие Голиат, както направи Давид? Допускаме ли, че врабче ще мери силата си с вол? Много е важно да знаем, че някои са силни, а други – слаби. Някои имат голяма вяра, а други – малка. Този човек явно е бил от слабите и затова са му надделяли.

Надежден: Ех, ако вместо него срещу тях беше Многоблагодатен!

Християн: И той да беше – не би се справил лесно. Защото ще ти кажа, че Многоблагодатен – колкото и да е опитен в носенето на оръжията си – хване ли го веднъж Слабодушко, Недоверко или пък другарят им – трудно би се отървал от тях. Който се вгледа в лицето на Многоблагодатен и види белезите му, ще повярва в това, което казвам. Чух, че веднъж, когато бил в подобна борба, той рекъл:

— Отчаях се за живота си!

Не помниш ли как тези злодейци докараха и Давид до положението да стене, плаче и вие като куче! Когато нападнаха Еман, а също и Езекия – макар да се славеха като герои – силни и здрави, – пак бяха много притеснени. Петър също се зарече, че ще ги победи. И въпреки че някои го тачат като най-велик между апостолите – той отстъпи и се уплаши от една нищо и никаква слугиня.

Пс. 88; Йоан 18:15-18.

Освен това, щом призоват господаря си, той винаги е на разположение да им помогне – никога не се отдалечава от тях толкова, че да не може да ги чуе. За него казват:

“Мечът на този, който излиза насреща му, не устоява, нито копие, нито стрела, нито броня. Той счита желязото за слама, и бронза – за гнило дърво. Стрелата не може да го обърне в бяг, камъните и прашката са плява за него. Стрелите се считат за сламки и той се смее на дрънченето на копието”.

Йов 41:26-29.

— Може ли човек да се бори с такъв титан? Ако някой имаше кон като този, който описва Йов, и неговото изкуство и смелост да го язди, би могъл да върши чудни неща. Защото е писано: “Ти ли си дал сила на коня и облякъл шията му с грива? Ти ли го караш да скача като скакалец? Неговото великолепно пръхтене е ужасно. Рови с крак в долината и ликува в силата си; излиза срещу оръжията; присмива се на страха и не се бои, нито се обръща назад от меча; тулт дрънчи срещу него, острие на копие и ятаган. С буйство и ярост той препуска по земята и не спира при гласа на тръбата. Щом засвири тръбата, той казва: О-хо! – и отдалеч подушва боя, гръмовния зов на военачалниците и бойния вик”.

Йов 39:19-25.

Но ние, като пешеходци, е желателно да не срещаме такъв враг. А щом чуем, че други са победени – не трябва да заявяваме, че на тяхно място бихме се справили по-добре. Нека не се хвалим със силата си, защото “който се хвали – той не пали”, казва пословицата.

Когато чуем, че такива зли хора идват срещу нас, веднага трябва да се въоръжим, както е писано: “А след всичко това, вземете щита на вярата, с който ще можете да угасите всички пламтящи стрели на лукавия.”

Ефес. 6:16.

При това е добре да поискаме охрана от Царя или да Го помолим Той Сам да върви с нас. Тъкмо това разведри Давид, когато минаваше през Долината на Смъртната сянка. Също и Мойсей не искаше да направи нито една стъпка без Бога. Брате мой! Ако Господ е с теб и с мен – от кого ще се боим? Но без Него, самонадеяните “ще паднат сред убитите”.

Изход 33:15; Исаия 10:4.

Ти знаеш, че много пъти съм бил в битка, въпреки голямата благодат на Най-Добрия. Както виждаш, жив съм – но пак не бих се похвалил със силата си. Много ще се радвам, ако такива боеве повече не ни се случат. Ала ме е страх, че още не е отминала всяка опасност. Надявам се обаче, че щом лъвът и мечката не ме изядоха досега, Бог ще ни опази и от “Необрязания филистимец”.

Пс. 3:5-8; 27:1-3.

И Християн запя:

*Бедният Маловеров на трима разбойници попадна,
и беше обран. Ти, който си по пътя, помни това
и с вяра върви – така ще победиш не три,
а десет хиляди по три.*

Така, те вървяха по пътя, а Невежко крачеше след тях. Накрая стигнаха до един кръстопът и не знаеха накъде да поемат. И двете посоки им се виждаха прави, но не смееха да тръгнат нито в едната, нито в другата. Спряха се да помислят. Неочаквано пред тях застана тъмнолик човек, облечен в светли дрехи, и ги попита:

— Защо стоите тук?

— Отиваме към Небесния град – отговориха те. – Но не знаем кой от тези два пътя води към него.

— Тръгвайте след мене – каза им той, – защото и аз отивам там.

Тогава те тръгнаха с непознатия и без да забележат, поеха по път, който се отдалечаваше от целта им. След като повървяха малко, не разбраха как стана – но изведнъж попаднаха в мрежа. Така се омотаха в нея, че не знаеха как да се измъкнат. Изведнъж светлото наметало падна от гърба на човека и чак тогава им стана ясно след кого са тръгнали и къде се намират. Повалени на земята, те стенеха и се самообвиняваха, защото виждаха, че сами не са в състояние да си помогнат.

Тогава Християн се обърна към приятеля си:

— Сега виждам грешката си. Пастирите ни предупредиха да се пазим от Ласкателя. Постигна ни това, което е казвал мъдрецът:

“Който ласкае ближния си, простира мрежа пред стъпките му”.

Пр. 29:5.

Надежден: Нали пастирите ни дадоха ръководство – писмо-пътеводител, – за да не сбъркаме пътя. Забравихме да го погледнем и затова не можахме да се справим с тази опасност. В този случай Давид излезе по-умен от нас, защото относно човешките дела, той заявява:

“Чрез Словото на Твоите уста се опазих от пътищата на погубителя.”

Пс. 17:4.

Така продължаваха да се мятат в мрежата и да се окайват един друг. След известно време забелязаха, че Сияйна личност с камшик в ръка се приближава към тях. Когато приближи, ги попита кои са и защо стоят там. Отговориха, че са пътници за Сионската гора, но срецнали някакъв тъмен човек, облечен в светли дрехи, който им казал, че също отива натам. Като го последвали, се озовали в капана на тази мрежа.

— Това е Ласкателят – каза Сияйният. – Той е лъжлив апостол, представил се за светъл ангел.

Дан. 11:32; II Кор. 11:13,14.

Като каза това, Той раздра мрежата и ги освободи:

— Тръгнете след Мене, за да ви заведе в правия път.

И ги поведе назад към мястото, откъдето се бяха отклонили.

— Къде спяхте снощи – попита Човекът.

— При пастирите от Възхитителните планини – отговориха те.

— Пастирите не ви ли дадоха някакво писмо, за да ви бъде като пътеводител?

— Дадоха ни.

— А защо тогава като дойдохте до кръстопътя, не го отворихте, за да видите в коя посока да продължите? – попита Той.

— Забравихме.

— Пастирите не ви ли предупредиха да се пазите от Ласкателя? – попита ги Той.

— Да, предупредиха ни. Но ние не предполагахме, че е толкова сладкодумен.

Римл. 16:17,18.

Тогава в съня си видях, че Той им заповяда да легнат на земята и ги наказва с камшика много строго, за да ги научи в кой път трябва да вървят. Каза им: “Онези, които обичам, тях изобличавам и наказвам. И тъй бъди ревностен да се покаеш.”

Атеист отново ии се присяга и продължи...

Тогава им заповяда да продължат пътя си, като спазват внимателно всичките препоръки на пастирите.

Втор. 25:2; II Лст. 6:27; Откр. 3:19.

А те Му благодариха за голямата добрина и тръгнаха в правата посока, като запяха:

*Елате, о, пътници, пример вземете,
От нашия тежък урок се учете
и вижте какво занапред ще търпят
душите, оставили правия път;
как лесно се впримчват в коварните мрежи,
без мъдрост от Бога те стават невежи.
Но имам Помощник и Той не отказва
и с милост избавя, но после наказва.
О, нека не ходим по пътя наслуки,
но нека да черпим от Него поуки.*

След известно време видяха, че насреща им се приближава някой.

— Ето – каза Християн на приятеля си, – някой идва от Сион да ни посрещне.

Надежден: Видях го. Но по-добре да внимаваме, да не би и той да излезе някой Ласкател.

Човекът стигна до тях. Името му беше Атеист.

— Къде отивате? – попита ги той.

Християн: Към Небесния град.

Атеист избухна в смях.

Християн: Защо се смееш?

Атеист: Защото виждам, че сте прости. По-глупаво нещо от това, да вървите по този път – няма!

Християн: Какво приказваш, човече? Ти мислиш, че там няма да ни приемат ли?

Атеист: Да ви приемат? Къде? Слушайте бе, хора – подобно място, за каквото бълнувате вие – никъде не съществува.

Християн: Как така не съществува!? То ще превъзмогне над този свят!

Атеист: Спомням си, че когато бях в отечеството си, много пъти съм слушал такива дивотии, каквито вие сега ми приказвате. Уверявам ви, че станаха вече двадесет години, откакто се оглеждам за такъв град, такъв хълм, такава земя – но нищо не се е променило.

Екл. 10:15; Йер. 17:15.

Християн: Ние също сме чули, но вярваме, че има, и пътуваме към този град.

Атеист: Ако не го бях издирвал, щях да си остана с вярата. Но сега – след като търсих и не намерих – как мога да вярвам? Съгласете се с мене, че съм стигнал много по-далеч от вас. Видях и знаех много повече неща. Следователно – след като ви казвам, че такава място няма – трябва да ме послушате.

— Може ли да бъде истина това, което този човек говори? – попита Християн своя приятел.

Надежден: Обясних ти, че сега трябва да сме много предпазливи и да не се доверяваме на всеки срещнат. Страхувам се, че и този е ласкател. Спомни си колко много пострадахме от такъв. Как? Може ли да няма Сионски хълм!? Та нали от Възхитителните планини видяхме градските порти! Освен това трябва да ходим с вяра! Нека продължим, за да не ни настигне Човекът с камшика. Ти сам изрече думи, които постоянно ще ти напомням: “Престани, сине мой, да слушаш наставление, което отклонява от думите на знанието”. Казвам ти, братко, не му обръщай внимание. Нека вървим с вяра за спасението на душите си.

II Кор. 5:7; Пр. 19:27.

Християн: Скъпи брате, аз не ти зададох този въпрос, защото се съмнявам в силата на твоята вяра. Искях само да видя искреността ти. Колкото до този тук – виждам, че е заслепен от бога на този свят. Ние ще се устремим напред, защото знаем Кого сме последвали, и че “никаква лъжа не е от истината”.

I Йоан. 2:21.

Надежден: О, аз се радвам в надеждата на Божията слава.

След това те ускориха ход и се отдалечиха от Атеист, който отново им се присмя и продължи в противоположна посока.

След това видях, че пътешествениците стигнаха до място, където въздухът действаше приспивно.

— Едвам държа очите си отворени – каза Надежден на Християн. – Ужасен съм ме налегна. Ела да поспрем тук и да подремнем малко.

— Не бива – отвърна Християн. – Може да заспим и никога вече да не се събудим.

Надежден: Защо бе, брате? Сънят е много сладко нещо и е необходим за човека. Така ще се освежим.

Християн: Не си ли спомняш, че един от овчарите ни каза да се пазим от Омайната земя? С това той искаше да ни предупреди да внимаваме. “И така, да не спим, както другите, а да бъдем будни и трезвени.”

I Сол. 5:6.

Надежден: Признавам грешката си. Ако бях минал оттук сам, щях да задрема и така да изложя на опасност живота си. Виждам, че е истина това, което казва мъдрецът:

“Двама са по-добре от един.” Много се радвам, че си ми приятел. И не се съмнявам, че за това ще получиш голяма награда.

Екл. 4:9.

— Слушай, брате! За да прогоним замайването докато сме тук, нека разговаряме.

Християн: С какво да започнем?

Надежден: С каквото Бог започна, когато ни призова. Но, ако обичаш, нека ти си пръв.

Християн: Първо ще ти изпея една песен:

*Когато светиите чувстват, че в миг ще заспят,
до двамата пътници нека се те приближат,
да чуят как в Слово се учат
в Христа да пребъдват и с погледа в Него
очите им будни ще случат.
В Дух и истина ли те общуват,
от извора вечен ще пият
и адските сили не ще им надвият.*

Е, позволи ми сега да те попитам: Какво те накара да поемеш по този дълъг път?

Надежден: Искаш да кажеш – кое и какво най-напред ме подбуди да търся доброто за душата си?

Християн: Да, да. Това питам.

Надежден: Дълги години търсех удовлетворение в нещата, които се продаваха на онзи панаир. Такива, каквито – сега знам, че ще ме доведат до вечни мъки, ако реша да ги следвам.

Християн: Какви са те?

Надежден: Богатствата и ценностите на този свят. Обичах разкоша, угощенията, разгулния живот. Толерирах моралната нечистота, забавлявах се да лъжа и да клеветя приятелите си. Не зачитах Господния ден и се отдавах на най-различни пагубни удоволствия. Но когато размишлявах върху божествените неща, които слушах и от тебе, и от смелия Верен – когото изгориха на панаира на Суетата, а още повече, заради вярата и добрия му живот – аз се убедих, че краят на всичко това е смърт. И че най-вече заради тях Божият гняв се изсипва върху синовете на непокорството.

Римл. 6:21-23; Ефес. 5:6.

Християн: Веднага ли се убеди в това?

Надежден: Не, не бях готов изведнъж да призная лошите последствия от греха. Когато умът ми започна да се събужда от Словото, аз се стараех да затварям очите си пред него.

Християн: Но защо си се противил така на първите действия на Божия Дух в теб?

Надежден: Първо, защото не знаех, че това е Той. Не мислех, че Бог винаги започва обръщането на грешника по този начин – чрез отключване на сетивата му към осъзнаването на греха и последствията от него.

Второ, старите навици ми се виждаха много сладки и ми беше трудно да ги оставя.

Трето, не знаех как да се разделя с приятелите си. Те бяха мили с мен, а отношението и обноските им бяха много коректни.

Четвърто, часовете, в които размишлявах за осъдителното си поведение, бяха толкова мъчителни и обезпокоителни, че ги избягвах и даже не исках да се сещам за тях.

Християн: Все някога сигурно си успявал да се избавиш от душевните си терзания.

Надежден: Да, вярно е. Но само за малко.

Християн: Кое ти напомняше за греховете?

Надежден: Много работи. Например – когато срещях добър човек на улицата, когато слушах някой да чете Библията. Или пък ако ме болеше главата. Също, когато чуех, че някой от съседите ми се е разболял, или че камбаната бие за умрял. Или когато си мислех за смъртта. Всичко това ме караше да разсъждавам относно падналото си естество. Но най-много се страхувах от последствията – когато стигах до извода, че рано или късно трябва да се явя пред Божия съд.

Християн: След като подобни фактори ти навяваха идеи за смъртно наказание – можеше ли лесно да освободиш съзнанието си от тези предупреждения?

Надежден: Не! Напротив – убеждението много силно бе завладяло съвестта ми. И дойдеше ли ми наум да се върна към стария си начин на живот – започвах да изпитвам двойна мъка.

Християн: И какво правеше тогава?

Надежден: Мислех, че трябва да се опитам да поправам живота си, защото иначе със сигурност ще бъда осъден.

Християн: А опитвал ли си сам да се поправиш?

Надежден: Да, много пъти. И отбягвах не само греховете, но и грешните си приятели, като се отдавах на духовни занимания. Молех се, четях Словото, плачех поради нечистотата си и много други неща, които сега не мога да си спомня.

Християн: През всичкото това време усещаше ли, че ти става по-добре?

Надежден: Чувствах се спокойно за определен период. Но после болката пак ме налягаше и ми пречеше.

Християн: Как така? Нали вече беше променен?

Надежден: Причини за това имаше много. А думи като тези ми въздействаха особено силно: “И цялата наша праведност е като мръсна дреха. Чрез делата на закона никой човек няма да се оправдае. Когато извършим всички тези неща, нека казваме, че сме непотребни.” И други подобни фрази.

Ако цялата ми правда е като нечисти дрипи, ако никой човек не може да се оправдае чрез делата на закона и ако, след като сме сторили всичко, което е

необходимо, пак сме непотребни – тогава ще бъде голямо безумие да мисля, че мога да стигна до рая само чрез закона. Задлъжнял ли си със 100 лева на някой бакалин и не се ли постараяш да се разплатиш – то в последствие – дори и да си плащаш всичко, което вземаш – първият дълг си остава непокрыт в книгите на бакалина. И заради този дълг можеш да бъдеш осъден и затворен.

Исая 64:6; Гал. 2:16; Лука 17:10.

Християн: Как си разбрал, че това се отнася за тебе?

Надежден: Когато четях Божията книга, осъзнах, че моите грехове са един голям дълг към Господ. Също така научих, че сегашното ми поведение няма как да заличи дори и частица от миналия ми пагубен живот. Затова, стараяйки се да живея праведно, аз мислех как да се избавя от осъждението, под което съм попаднал, заради някогашната си неразумност.

Християн: Прекрасно обяснение. Моля те, продължавай!

Надежден: Друго, което ме смущаваше – даже и след като се поправих – беше, че като вниквах и в най-добрите си дела, пак виждах нечистота. Тя беше преплетена и с най-хубавото, което правех. Това ме караше да осъзная, че въпреки положителното мнение, което имах за себе си и за своето поведение – само в един ден бях допуснал толкова много грехове, че това бе достатъчно, за да бъда хвърлен в ада – дори и целият ми предишен живот да е бил непорочен.

Християн: А после какво направи?

Надежден: Какво ли? Ами аз просто не знаех какво да сторя. Докато накрая разказах всичко на Верен. С него се бяхме опознали добре. Той ми обясни, че докато не съм осветен от Един, Който никога не е съгрешил – нито моята, нито цялата святост на света могат да ме спасят.

Християн: Ти повярва ли на думите му?

Надежден: Ако ми го беше заявил тогава, когато се заех със своите си поправления – бих го нарекъл глупак. Но в онзи момент, като виждах своята неспособност да се поправя и грехът, който се преплиташе даже и в най-добрите ми дела, приех, че казаното от него е самата истина.

Християн: Но когато Верен ти разкри това – повярва ли, че може да се намери такъв безгрешен човек?

Надежден: Честно да ти кажа, в началото ми се видя доста странно. Но след дълъг разговор и след няколко срещи с него, се убедих, че съществува.

Християн: Попита ли го кой е Той и как можеш да се оправдаеш чрез Него?

Надежден: Разбира се. Той ми отговори, че това е Господ Исус Христос, Който седи отдясно на Всевишния.

“И така – каза ми той, – може да бъдеш спасен чрез Господ Исус Христос, като уповаваш на всичко, което Сам Той е направил в дните на възплъщението Си и когато е бил разпнат на кръста.”

Тогаваш му зададох въпроса как може Неговата святост да има сила за оправдаване на други пред Бога. А той ми отвърна:

“Исус, нашият Господ, е Сам Бог; и всичко, което е направил, не го е направил за Себе Си, а за тебе. Сега, когато ти повярваш в Неговото дело, в Неговата правда и в спасителното ѝ достойнство, тя ще се вмени за твоя.”

Евр. 10:12-21; Римл. 4:5; Кол. 1:14; I Петър 1:19.

Християн: Какво последва тогава?

Надежден: Действах още по-усърдно, защото не се доверявах, че Той иска да ме спаси – не виждах достойнства в себе си, поради които Той да желае да ме спаси.

Християн: В този случай какво те посъветва Верен?

Надежден: Каза ми да отида при Господ Исус такъв какъвто съм, за да се уверя. В този момент си помислих, че това ще бъде прекалено смело от моя страна.

“Съвсем не – отговори ми Верен. – Той Сам те кани да дойдеш при Него.”
Подаде ми една книга, която Сам Исус заръчал да се напише, за да ме насърчи да Го потърся.

Надежден и Християн

“Небето и земята ще преминат – рече той, – но нито една дума от тази книга няма да се изгуби, докато не се сбъдне всичко, което тя казва.”

Матей 11:28; Матей 24:35.

А когато отида при Него – попитах го аз, – какво трябва да сторя?

“Ще се молиш на колене с цялото си сърце, Бог Отец да ти Го открие – посъветва ме той.”

Пс. 95:6; Деян. 6:10; Йер. 24:12,13.

Но как трябва да Му се моля? – зададох аз отново въпрос.

“Боже – ще Му кажеш – бъди милостив към мене, грешника. Помогни ми да позная и да повярвам в Господ Исус Христос, защото виждам, че ако не е Неговата праведност или ако аз нямам вяра в нея – съвсем съм изгубен. Господи, чул съм, че Ти Си милостив Бог и че Си определил Твоя Син Исус Христос да бъде Спасителят на света. И още – че благоволяваш да Го подариш на грешник като мене (аз наистина много съм грешил). Сега, Господи, прости благодатта си над моята душа, за да намеря спасение чрез Твоя Син Исус Христос. Амин!”

Изх. 25:22; Лев. 16:2; Чис. 7:89; Евр. 4:16.

Християн: Направи ли, както той ти каза?

Надежден: Да. И много пъти повтарях тази молитва.

Християн: И Бог Отец откри ли ти Сина Си?

Надежден: В началото не – нито втория, нито третия, нито шестия път.

Християн: Тогава какво предприе?

Надежден: Какво ли? Ами не знаех какво.

Християн: Не помисли ли да престанеш да се молиш?

Надежден: Да, имаше много такива моменти.

Християн: Защо не го направи?

Надежден: Защото вярвах, че всичко, което ми каза Верен, е истина. И че докато не получа праведността на Спасителя Христа – целият свят не може да ме спаси. Затова си рекох: “Ако спра да се моля – ще умра. Но по-добре да умра пред престола на благодатта.”

И тогава ми дойде наум:

“Ако и да се забави, чакай Го, защото ще дойде и няма да закъснее.”

Авакум 2:3.

Така аз продължавах да се моля, когато Бог Отец ми откри Сина Си – Исус Христос.

Християн: Какво се случи?

Надежден: Видях Го с очите на сърцето си. Ето как стана това:

Един ден бях много натъжен, защото отново започнах да мисля за ужасните си грехове. И тогава, след като не очаквах нищо друго, освен пъкъла и вечното осъждане на душата си – изведнъж съзрях Господ Исус как гледа от Небето към мене – и чух глас:

“Повярвай в Господ Исус Христос и ще се спасиш.”

Но аз отговорих:

— Господи, много съм грешен.

Той ми каза:

“Стига ти Моята благодат.”

Тогава попитах:

— Но, Господи, как да повярвам?

А Той ми отвърна:

“Който дойде при Мене, няма да огладнее, и който вярва в Мене, няма да ожаднее никога.”

Разбрах, че вярването и идването е едно и също нещо и че онзи, който идва при Него със сърцето и ума си, като предава волята си на Христа – той наистина вярва в Него.

Ефес. 1:18,19; Деян. 16:31; II Кор. 12:9.

Тогава с насълзени очи зададох въпроса:

— Господи, такъв голям грешник, какъвто съм аз, може ли да бъде приет от Теб и да се спаси?

Тогава Го чух да казва:

“Който дойде при Мене, няма да го изпъдя.”

— Но – попитах аз – какво трябва да мисля, Господи, когато идвам при Тебе, за да вярвам правилно?

А Той ми рече:

“Исус Христос дойде в света да спаси грешниците.”

Йоан 6:37; I Тим. 1:15.

“Той изпълни закона, за да оправдае всеки, който вярва. Той бе предаден за прегрешенията ни и възкръсна за оправданието ни. Той ни възлюби и със Своята кръв изми греховете ни. Той е наш Ходатай пред Бога. Той е всякога жив и ходатайства за нас.”

Римл. 10:4; 4:25; Откр. 1:5; I Тим. 2:5; Евр. 7:25.

От всичко това разбрах, че трябва да търся праведност само в Него и опрощение за греховете си само чрез Неговата кръв. И че това, което Той извърши за изпълнение на Бащиния Си закон, покорявайки се на наказанието – Той го стори не за Себе Си, а за онзи, който с благодарност го приема за свой Спасител.

Така сърцето ми се изпълни с радост и очите ми – със сълзи. Душата ми преливаше от любов към името, хората и пътищата на Исус Христос.

Християн: Това наистина е велико Христово откровение за теб и аз съм щастлив да го чуя. Моля те, разкажи ми – какво по-различно усещаше в духа си?

Надежден: Това ме доведе до състоянието да видя, че целият свят, с цялата си праведност – пак е предмет на осъждане. Осъзнах, че Бог Отец – колкото и да е свят и праведен – се смилява над грешниците, които идват при Него. Показа ми, че животът на естествения човек е позорен. Бях засрамен от нечистотата на собствения си живот, като се чудех на своето невежество относно духовните въпроси. До този момент в сърцето ми никога не беше влизала подобна мисъл, която да ми открие красотата на Исус Христос. Обикнах светостта и намразих пороците. Започнах силно да желая да върша нещо за Царството на Господ Исус. Тогава си мислех, че ако в тялото си имам 1000 литра кръв – стига да е нужно – всичката ще я пролея за Христос, моя Господ.

В съня си видях, че Надежден се обърна назад и съзря Невежко, когото бяха оставили да върви доста далече зад тях.

— Гледай къде е онзи младеж – каза Надежден на Християн.

Християн: Да. Там е, защото не желае нашата компания.

Надежден: Мисля, че нищо нямаше да му навреди, ако беше тръгнал с нас.

Християн: Естествено! Но те уверявам, че той мисли по съвсем различен начин.

Надежден: Вярно е. И все пак, нека да го изчакаме.

Те се спряха и Християн му извика:

— Побързай, човече! Побързай, де! Защо все изоставаш?

Невежко: Аз обичам да вървя самичък. Предпочитам да ходя така, отколкото с компания, която не ми е приятна.

Християн се обърна към Надежден и му каза с тих глас:

— Нали ти ли казах, че не му харесва да е с нас? Но ела да се приближим до него, за да прекараме времето в разговор, докато преминем през това пусто място.

Тогава Християн се отпрати към Невежко и му заговори:

— Какво правиш? Как прекарваш времето? Какво е отношението на душата ти към Бога?

Невежко: Надявам се да е добро, защото съм изпълнен постоянно с позитивни усещания, защото мисля позитивно – това ме утешава, докато вървя.

Християн: Какви са тези усещания? Може ли да ни споделиш?

Невежко: Мисля си за Бога и за небето.

Християн: Дяволът и неговите слуги правят същото.

Невежко: Но аз ги жадувам, докато си разсъждавам.

Християн: Така правят мнозина, които никога няма да стигнат дотам.

“Душата на ленивия желае и няма.”

Пр. 13:4.

Невежко: Но когато умът ми е ангажиран с тях, аз съм готов всичко да пожертвам.

Християн: Това не мога да повярвам, защото е трудно някой изцяло да се жертва за Него. По-тежко е да жертваш, отколкото да мислиш. Защо си толкова убеден, че си оставил всичко за Господ и Царството Му?

Невежко: Сърцето ми говори така.

Християн: Мъдрецът е казал, че който уповава на своето си сърце, е безумен.

Пр. 28:26.

Невежко: Да, но това се отнася за лошото сърце; а моето е добро.

Християн: И как ще го докажеш?

Невежко: Ами, то ме утешава и ми дава надежда за небето.

Християн: А може и да се мамиш. Защото сърцето на човека е неспособно да се успокоява с нещо, за което още няма основание да се надява.

Невежко: Но сърцето и животът ми са в съгласие. Това ще рече, че надеждата ми е върху добра основа.

Християн: Кой ти казва, че сърцето и животът ти са съгласни?

Невежко: Как кой? Сърцето ми.

Християн: Има една пословица, която гласи: “Попитай съдружника ми дали съм крадец”. Твоето сърце постъпва по същия начин. Ако Словото Божие не ти свидетелства – всички други доказателства са нереални за тебе.

Невежко: Ами нали доброто сърце има добри мисли? Не е ли благочестив онзи живот, който е според заповедите на Господ?

Християн: Моля те, би ли ми казал какво ти е мнението за правилните неща и какъв е животът според Божиите стандарти? Хубави работи има много: едни се отнасят до Отец, други – за Христос, трети – за нас хората и т. н.

Невежко: Какво хубаво можем да мислим за себе си?

Християн: Разбира се, че онова, което е в съгласие с Божието Слово.

Невежко: А кога мислите ни са в такова съгласие?

Християн: Когато съдим за себе си според Словото - както то съди за нас. Нека да поясня. За хората от света Словото на Господ казва: “Няма праведен нито един, няма кой да прави добро; всяка сърдечна човешка помисъл е само зло – и то непрестанно.”

Битие 6:5; Римл. 3 гл. ; Битие 8:21.

Ако мислим така за себе си и го съзнаваме – тогава разсъжденията ни са добри, понеже са в съгласие с това, което Отец говори.

Невежко: Никога не бих приел, че сърцето ми е толкова лошо.

Християн: Следователно, в живота си не си имал ни една правилна мисъл за себе си. Но нека продължим. Каквото казва Словото за сърцето ни – същото се отнася и за пътя, по който сме поели. А когато мислите на сърцето и пътищата ни са в съгласие с Божията правда – тогава са добри.

Невежко: Не разбирам какво искаш да кажеш.

Християн: Ето какво: Неговото Слово заявява, че пътищата на човека са криви, лоши и развратни. Също така обяснява, че хората по естество са извън от правия път и че дори не Го познават. Когато някой вижда нещата по същия начин – така смирено и разумно – само тогава има добри мисли за себе си и за живота си, тъй като е в синхрон със Словото.

Пс. 125:5; Пр. 2:15; Римл. 3:12.

Невежко: Но кои разсъждения са истински за Господа?

Християн: Точно тези, за които ти казах, че са в съгласие със Словото Му. Когато оценяваме Всевишния и характера Му така, както учи Словото Му – тогава нашата гледна точка е правилна за Него. Ние имаме верни представи за Бога, когато осъзнаваме, че Той ни познава по-добре, отколкото ние сами се познаваме, и вижда в нас греха, когато ние сами не можем да го видим. И още – когато сме прозряли, че цялата наша праведност не е истинна и затова Той не може да търпи, като ни гледа как се мъчим да се оправдаем, уповавайки на собствените си дела – та ако ще да са и най-възвишените.

Невежко: Мислиш ли, че съм толкова глупав, за да си въобразявам, че Бог не може да вижда по-далече от мен? И че се старая да стигна до Него, като разчитам на собствените си усилия?

Християн: Е, добре. Тогава как гледаш на тези неща?

Невежко: Аз ли? Ами, вярвам в Исус Христос за опрощение и спасение от греховете ми.

Християн: Празни думи. Как можеш да вярваш в Исус Христос, когато не чувстваш нужда от Него? Ти не съзнаваш нито естествената, нито действителната си слабост. А мнението ти за собствената личност говори, че никога не си усещал

*Християн, Невежко и
Надежден*

J

подобна потребност от Господ Исус. Тогава как се осмеляваш да кажеш: “Аз вярвам в Исус Христос?”

Невежко: Въпреки всичко – аз вярвам в Него.

Християн: Е, как вярваш?

Невежко: Вярвам, че Исус умря за грешниците и че аз ще бъда примирен с Бога само чрез Неговото благодатно приемане и моята покорност на закона Му. Или с други думи – Христос представя моите благочестиви задължения така, че да изглеждат приемливи пред Бог Отец, и по този начин ще бъда оправдан.

Християн: Чуй моя отговор по този въпрос.

1. Твоята вяра е мечтателна, защото за такава вяра не се говори никъде в Словото.

2. Твоята вяра е лъжлива, защото основава очистването ти не върху Христовата благодат – а върху твоята човешка “непогрешимост”.

3. Твоята вяра прави Исус Христос защитник на делото ти, а не Спасител.

4. Следователно – това е измамлива вяра, която те оставя под гнева на Всемогъщия Бог. Защото ако е реална, тя ще кара душата ти – усещайки опасното си положение – да прибегне към праведността на Исус. А тази праведност не е благодатно дело, чрез което се оневиняваме пред Бога. Тя е Христовата лична покорност на закона, която Го поведе към разпятието. Тя ни освещава. Истинската вяра по този начин приема Неговата непогрешимост. И в това облекло душата се представя пред Бога непорочна, примирена и свободна от осъждение.

Невежко: Какво? Искате да ме уверите, че Исус прави всичко сам, без нашето съдействие? Твоето обяснение ще отпусне юздите на нашата страст и ще ни даде повод да живеем както си искаме. Защото, според теб, не е важно как действваме след като можем да се оправдаем само чрез Христовата праведност. Стига просто да вярваме в Него!

Християн: Името ти е Невежко и действително си такъв. Отговорът ти показва колко си невеж. Ти не знаеш какво представлява оправдателната праведност и си крайно незапознат с проблема за опазването на душата от бъдещия гняв. Ти не си наясно и с въпроса за истинските дела на спасителната вяра в Христос. Тези действия привличат сърцето ни към Бога, за да обичаме името Му, Словото Му, пътищата Му и хората Му. Съвсем различно е от онова, за което ти, Невежко, си мечтаеш.

Надежден: Питай го дали някога му се е открило нещо от небето.

Невежко: Какво искаш да кажеш? Та хората за откровение ли са? В тази работа могат да вярват само полудели мозъци.

Надежден: Ей, човече! Христос е така скрит в Бога, че никой не може да Го познае спасително, освен ако Отец не му Го открие.

Невежко: Това си е твое вярване; но аз не го разбирам така. И макар в главата ми да няма приумици като твоите – сигурен съм, че моето разбиране е по-добро.

Християн: Нека да ти кажа нещо, Невежко – не е хубаво да се подиграваш. Напълно съм съгласен с приятеля си, че никой не може да познае Христос, освен чрез откровение от Отца. Събуди се и виж колко си далеч от истината. Обърни се към Господ Исус, за да можеш чрез Неговата праведност, която е и Божия (защото Той е Господ), да бъдеш избавен от осъждане.

Мат. 11:27; I Кор. 12:3; Ефес. 1:17-19.

Невежко: Вие много бързате – не мога да вървя с вас. Вървете напред, а аз ще остана да си почина.

— Добре, Невежко – отговориха те. – Само едно запомни: ако отхвърлиш думите ни – зло ще те сполети. Човече, с време се опомни! Бъди разумен и послушай съвета ни – ще се избавиш от смърт само ако го последваш. Но пренебрегнеш ли го – бъди сигурен, че ще се провалиш.

— Е, Надеждене – въздъхна Християн, – виждам, че пак сами ще си пътуваме.

Небесният град

В съня си видях, че изминаха доста голямо разстояние в сравнение с Невежко, който лека-полека понакуцваше след тях.

— Доста ми е мъчно за този нещастен младеж – каза Християн на приятеля си. – Той ще разбере всичко, но ще бъде твърде късно.

Надежден: Да, много е жалко. А колко хора като него има в нашия град. Цели квартали и домове, които уж се наричат пътешественици за Небесния град, но нямат и понятие за него – нито пък знаят как се стига дотам. След като по нашите места се срещат толкова заблудени, какво ли е в неговото отечество, където липсва всякаква просвета!

Християн: Колко вярно е това, което Словото казва:

“Той е ослепил очите им, за да не виждат.”

Какво мислиш обаче за тях? Смяташ ли, че нямат никакво чувство за грях? Не се ли боят за бъдещето си?

Ис. 6:9; II Кор. 4:4.

Надежден: Моля те, ти отговори на този въпрос, защото си по-отрано във вярата.

Християн: Аз мисля, че понякога имат такова усещане. Но тъй като са естествено невежи – не знаят, че подобни убеждения са за тяхно добро, се стараят да ги приглушат – не могат да усетят колко много губят, като вървят стремглаво по пътя на своята страст.

Надежден: И аз като тебе вярвам, че за хората е полезно да се стреснат от последствията на греха – това ги кара да се осъзнаят и да тръгнат на пътешествие към Бога.

Християн: Така е – страхът е полезен, но трябва да е според Словото. То казва: “Страхът от Бога е начало на мъдростта.”

Йов 28:28; Пс. 111:10; Пр. 1:7; 9:10.

Надежден: Какво разбираш под “полезен страх”?

Християн: Истинският или спасителният страх, който се познава по три белега:

1. Той произхожда от спасително убеждение за грях.
2. Кара душата да се уповава на Христос за спасение.
3. Ражда и поддържа в душата голяма почит към Господ, Неговото Слово и Неговите пътища. Тази почит държи сърцето винаги чувствително и го кара да се бои от отклоняване вляво или вдясно към неща, които Бог няма да одобри и които разрушават мира на човека, като дават място на дявола. Защото тъкмо това оскърбява Духа.

Надежден: Така е. Вярвам, че това е цялата истина. Изминахме ли вече Омайната земя?

Християн: Защо? Омръзна ли ти този разговор?

Надежден: Напротив! Попитах само за да зная къде сме.

Християн: Около половин час път има още, докато я прекосим. Но да се върнем на въпроса си. Невежите не знаят, че точно тези убеждения, които ги плашат, биха били добри за тях, и затова ги отбягват.

Надежден: Как успяват да ги пренебрегнат?

Християн: Първо – те мислят, че тези страхове са от дявола и им се противопоставят, все едно че са пагубни.

Второ – предполагат, че подобни страхове водят към упадък на вярата им. И тъй като изобщо нямат вяра, те настройват сърцето си против тях.

Трето – смятат, че няма причина да се плашат, и затова стават самонадеяно смели.

Четвърто – като виждат, че тези страхове ограбват предполагаемата им святост, те им се противопоставят с цялата си сила.

Надежден: Разбирам. Защото докато се опозная, и аз изпитвах същото.

Християн: Нека сега оставим Невежко и да разискваме нещо полезно за нас.

Надежден: Добре. Ти започни.

Християн: Хубаво. Искам да те питам, чувал ли си за един Завремен от вашия край, който преди десетина години беше много благочестив?

Надежден: Завремен, ли? Много добре го познавам. Той живееше в село Безблагодатово, което се намира на половин час път от село Почтеново. Беше съсед на Повратников.

Християн: Да, да! Той е живял с него под една стреха. Този човек някога е бил много буден. Вярвам, че тогава е усещал греховете си и се е страхувал от последствията им.

Надежден: И аз съм на същото мнение. Той често идваше у дома – винаги просълзен. Аз го съжалявах и хранех големи надежди за него. Колко вярно е, че “не всеки, който вика Господи, Господи, ще наследи Божието царство – но който върши Неговата воля.”

Християн: Веднъж той ми каза, че е решил да тръгне за Небесния град. Но после се запозна с някой си Самоспас и оттогава насам не съм го виждал.

Надежден: Понеже заговорихме за него, нека се запитаме – защо ли е отстъпил толкова внезапно?

Християн: Да, ще бъде полезно за нас да разискваме това.

Надежден: Добре. Според мен има четири причини:

1. Въпреки че съвестта на такива хора е събудена, умът им никак не е променен. Следователно, когато съзнанието за виновност отслабне, тогава угасва и чувството, което подбужда към праведен живот. Затова е напълно естествено да се връщат отново в стария си път. Такъв човек прилича на куче, разболяло се от ядене на нещо лошо, което повръща, гърчи се и страда. То прави това не от съзнание, че е сгрешило заради лакомията си, а защото е болно. След като оздравее, отива да ближе повърнатото. Така казва и Словото: “Псето се върна на бълвоча си.”

II Петър 2:22.

Техните сърца копнеят за Небето, докато чувстват страх от предстоящите мъки в ада. Но когато вълната на притеснение отmine и се успокоят, намалява и желанието им за спасение.

2. Втората причина е, че те са заробени от особен страх. Имам предвид страха от хората. Защото “страхът от човека слага примка.”

Пр. 29:25.

Затова те се показват усърдни за Небето само докато чувстват пъклените пламъци край ушите си. Щом този страх се уталожи обаче, те започват да мислят, че е много по-добре да не жертват всичко за нещо, което чувстват смътно. И отново се връщат в света.

3. Друга причина за отстъпването им е укорът, отправян по адрес на тези, които търсят благочестие. Те са горделиви и високомерни. В техните очи благочестието е нещо низко и презряно. Затова, когато не чувстват застрашени от ада и от бъдещия гняв, те се връщат в предишния си път.

4. И най-накрая – тъй като мисълта за греха и вечната мъка е нещо неприятно, те избягват да занимават ума си с тях.

Християн: Разсъждаваш чудесно. Проблемът на тези хора наистина е в това, че нито съзнанието им, нито волята им са променени. Те приличат на осъден злодей, който трепери изправен пред съда, плаче, но и се чуди как да се отскубне – да избегне наказанието. Ала причината за тревогата е ужасът, който изпитват от въжето – а не покаяние и отвъръщане от злото. Такъв човек, ако успее ли да се измъкне от смъртта, той пак се връща в своя път на зло. Съвсем други биха били делата му, ако умът му беше обновен.

Надежден: Ти чу причините, които изброих, за отстъплението на тези хора. Сега ти представи, моля те, в какво се изразява тяхното отстъпване!

Християн: Добре. Ето няколко точки по този въпрос:

1. Те се стараят, доколкото е възможно, да не мислят за Бога, смъртта и бъдещия гняв.

2. Постепенно отхвърлят личната молитва, четенето на Библията, отвращението от греховете си и отпускат юздите на страстите си.

3. Избягват да общуват с живи и будни християни.

4. Занемаряват посещенията на събрания на вярващите и избягват да поемат каквито и да е задължения.

5. Тогава започват да търсят “дупки по дрехите на светиите” – както казваме, – с цел да извинят собственото си отстъпване.

6. Сприятеливат се с разпуснати, свикнали на разкош и угаждащи на себе си хора.

7. Поддават се тайно на похотливи и плътски внушения. Става им много приятно, ако забележат подобно нещо и у тези, които минават за честни и открити, защото могат да ги посочат за извинение на своите си забежки.

8. След това започват открито да практикуват “малки” грехове.

9. И най-накрая разкриват истинската си същност – хвърлят се отново в морето на пагубния живот и ако някое чудо на благодатта не ги избави, погиват завинаги в измама.

В съня си видях, че пътниците бяха преминали Омайната земя и навлязоха в друга, наречена Беула, което на еврейски значи “Венчана” – тук въздухът дори беше благоуханен, дишаха леко, с пълни гърди; пътят бе прав и равен – те се чувстваха превъзходно.

Исая 62:4.

Докато вървяха, те се радваха на песента на пойните птички, на красивите цветя, вслушваха се в ромона на бистрия поток и в гукането на гургулиците, следяха с поглед полета на гълъбите. Това ги успокои. Слънцето грееше денем и нощем, и те бяха наясно, че се намират далеч от Долината на Смъртната сянка. До това място исполинът Отчаяние нямаше как да достигне, а кулите на Крепостта на съмнението бяха много далеч. Откриваше се чудна гледка към Града, в който отиваха. В Беула на разходка идваха Сияйните хора и двамата приятели постоянно се срещаха с жители от Небесния град, към който пътуваха и към чиито земи явно се приближаваха.

Исая 62:4-12; Пес. 2:10-12.

По тези места всичко беше под знака на общението между Невястата и Младоженеца, който се радваше на възлюбената си. Имаше изобилие от такива неща, каквито не бяха виждали никъде по пътя дотук, но за които копнееха. Всичко наоколо бе потопено в Божията радост – особено радостно за тях беше да доловят гласовете, идващи от Града. Чуваха се възгласи:

“Говорете на Сионската дъщеря. Ето, Спасението ти иде! Виж наградата Му е с Него!”. Те забелязаха, че тукашните жители се наричаха; “Святи хора, изкупени от Господа“, “избран народ“, “Царско свещенство“...

Исая 62:5-12.

Колкото повече приближаваха, Градът, за който копнееха, се виждаше по-ясно. Целият сияеше от бисери и скъпоценни камъни. Те си представиха, че вървят по улиците му от злато. Голямата красота на Града, блясъкът на зданията, положението

и славата на жителите му така силно въздействаха върху Християн и Надежден, че поради неудържимото си желание да бъдат там, те изнурени бяха принудени да се отклонят от пътя и да починат. “Ако видите моя възлюбен, кажете Му, че съм ранена от любов” – казваше Християн на Надежден, като поседна на една полянка.

Пес. 5:8.

И така, аз видях, че след като се посъвзеха – въпреки че болките им не бяха отминали, – те отново тръгнаха да вървят и съвсем скоро стигнаха до хубави лозя и градини. Вратата откъм пътя беше отворена и за тяхно щастие самият градинар стоеше пред нея.

— Чии са тези прекрасни лозя и градини? – попитаха те.

— На Царя – отговори той. – Насадени са за Негова лична наслада и за утеха на уморените пътници.

Градинарят им позволи да си наберат колкото искат от гроздето. След това им показа Царския павилион и мястото, където Той често се разхожда. Така те спряха за почивка и задрямаха.

В съня си видях как толкова дълбоко заспаха, че започнаха да бълнуват. Никога досега не го бяха правили и аз доста се смаях. Като забеляза това, лозарят ми каза:

— Защо се чудиш? Такова е свойството на това грозде. Плодът му е толкова сладък, че веднъж изяден, прави устата и на заспалите да говорят.

Пес. 7:9.

Като се събудиха, Християн и Надежден незабавно тръгнаха към Града. Той блестеше толкова силно, че не можеха да гледат към Него. С наведени към земята глави, те усилиха хода си. Бяха извървели няколко километра от онези градини, когато ги настигнаха двама души, облечени в дрехи, които блестяха като злато и с лица – светли като слънцето.

Откр. 21:18; IIКор. 3:18.

— Откъде идвате? – попитаха новодошлите.

— От град Погибелово – отгорвори Християн.

— Остават ви да преминете през още две трудности преди да стигнете в Града – казаха Сияйните хора.

— Бихте ли желали да ни придружите? – помолиха Християн и Надежден.

— О, не! Вие сами с вяра трябва да влезете там – отговориха те.

Въпреки това, те вървяха с тях до мястото, откъдето се видяха ясно портите на Града.

В съня си видях, че между двамата пътешественици и портите имаше река. Тя беше много дълбока и нямаше мост. Като я видяха, пътниците се смутиха.

— Докато не преминете тази река – рекоха им спътниците, – не можете да стигнете до онези врати.

— Няма ли някакъв друг път дотам?

— Има. Но откакто е създаден светът, само на двама (Илия и Енох) е било позволено да минат по него. Едва ли това ще бъде разрешено някому отново, докато не затръби последната тръба.

I Кор. 15:51,52.

Това смути пътниците – особено Християн. Те започнаха да се оглеждат насамнатам, като търсеха начин да избегнат реката, но не намериха.

— А навсякъде ли е така дълбока? – попитаха накрая, докато си мислеха за брод.

— Не е, но и тук не можем да ви помогнем – отвърнаха другите двама. – Вие сами трябва да намерите къде водата е по-дълбока и къде е по-плитка – според вярата ви в Царя на Града.

Като не виждаха друг изход, те пристъпиха към водата и навлязоха. Християн започна да потъва и извика към добрия си приятел Надежден:

— Загивам, брате мой! Тук е много дълбоко! Вълните преминават над главата ми, течението ме завлича.

— Не се бой, братко! – отговори му Надежден. – Укрепи се! Аз стъпвам на дъното. Краката ми опират на твърда почва.

— Ах! Приятелю мой! – заплака Християн, – страданията на смъртта ме заобиколиха и се боя, че няма да стигна до Земята, в която тече мляко и мед.

Видях, че в този момент Християн бе обгърнат от дълбока тъмнина. Той се изгуби в нея и не можеше да различи нищо пред себе си. Думите, които изговаряше, показваха, че бе отпаднал духом. Мисълта, че ще се удави в дълбоката река и никога няма да стигне до портите, безнадеждно го изплаши. Той започна да си спомня за

греховете, извършени преди и след тръгването по този път. Някакви зли сили го нападнаха и вътрешната борба едва не достигна до съдбоносния си край.

Затова Надежден се приближи до него и го подхвана с ръка, за да държи главата му над вълните, а Християн ту потъваше, ту се издигаше полумъртъв.

— Виждам портата – насърчаваше го Надежден – и хора стоят до нея, за да ни посрещнат. Още малко и ще стигнем до там.

— За тебе чакат те – отвърна Християн. – Откакто се запознахме и тръгнахме заедно, ти винаги си имал пълна надежда.

— И ти си бил такъв – утешаваше го Надежден.

— Ах, братко! – каза Християн. – Ако бях праведен, Царят щеше да ми помогне. Явно заради греховете ми, Той ме е довел до тази примка и ме е оставя да загина.

— Приятелю! – заговори Надежден. – Изглежда съвсем си забравил това, което се отнася за беззаконниците: “Нямат мъки в смъртта си, както другите смъртни, които са поразявани като тях.” Тези неудобства и терзания, които преживяваш сега, минавайки през тази река, съвсем не означават, че Бог те е оставил. Не! Те са изпратени да те изпитат дали ще си спомниш всичко, което досега си приел от Неговата милостива ръка. Дали си готов да се уповаваш безусловно на Него и в страданието си.

Пс. 73:4,5.

Видях в съня си, че Християн бе дълбоко замислен, а Надежден продължи:

— Стегни се, братко! Исус Христос те изцелява.

— Да, виждам Го, виждам Го! – извика силно Християн. – Ето, чувам гласа Му:

“Когато преминаваш през води, Аз ще бъда с тебе; и когато газиш през реки, водите им няма да те покрият.”

Исая 43:2.

Това ободри и двамата. Християн усети дъното под краката си. Двамата нагазиха в по-плитко място и като следваха брода, преминаха през водата.

На отсрещния бряг стояха две светли фигури, които ги посрещнаха с думите:

— Ние сме служебни духове и сме изпратени да слугуваме на всички, които ще наследят Небесния град.

Четиримата тръгнаха заедно към портите.

Сега за тях стана ясно, че Градът е разположен върху хълм. Пътешествениците започнаха лесно да се изкачват по склона му, защото помощниците им ги подкрепяха. А освен това, те се бяха освободили от смъртните си одежди в реката.

Докато ги водеха нагоре, техните Сияйни приятели говореха най-вече за славата и блясъка на прекрасното място.

— Ето – разказваха им те, – това е хълмът Сион, на който е небесният Йерусалим, безчислените ангели и духовете на праведниците, които са достигнали до съвършенство.

Евр. 12:22-24.

Сега вече приближавате Божия рай, където ще видите Дървото на живота и ще ядете от неговите никога неувяхващи плодове. Като стигнете там, ще ви се даде бяло облекло, ще се разхождате с Царя и ще разговаряте с Него през цялата вечност. И няма да срещнете нито едно от нещата, с които сте се сблъскали долу на земята – мъки, болест, плач и смърт. Всичко това премина. Ще видите Авраам, Исаак, Яков и пророците – все хора, които Бог е взел от света и които сега са в Неговата почивка.

Откр. 2:7; 3:4,5; 22:5; Откр. 21:4; Исаия 57:1,2.

— Ами какво ще правим ние в святото място? – попитаха пътниците.

— Там – отговориха им светлите духове – ще се утешите за всичките си трудове и мъки. Ще се радвате за постигнатото и ще пожънете това, което сте посяли. От ръцете на Царя ще получите стократно плода на всичките си молитви, сълзи и страдания. Ще ви наградят със златни венци и ще се веселите непрекъснато, като съзерцавате Всесвятия – “защото ще Го видите, Какъвто е.” Ще Му служите с хваление, благодарение и възхищение. Очите ви ще се насладят от гледането на лицето Му и ушите ви – от слушането на сладкия Му глас.

Гал. 6:7,8; I Йоан. 3:2.

Там ще се веселите с приятелите си, които са отишли преди вас, и с радост ще приемате всеки, който идва след вас. Слава и величие ще ви обкръжават и ще придружавате Царя със златна колесница. Когато затръби тръбата – вие ще дойдете заедно с Него на облаци така бързо, както с крилата на вятъра. А щом

седне на престола Си да съди света – вие ще седите до Него и ще вземате участие в определянето на съдбата на всички, които са вършили беззаконие – защото те са били Негови и ваши неприятели.

И заедно с Него ще се върнете пак в Града, за да бъдете завинаги при Него и с Него.

І Сол. 4:14-17; Юда 1: 14,15; Дан. 7:9,10; І Кор. 6:2,3.

В съня си видях, че като приближиха портите, безброй Небесни сили излязоха да ги посрещнат. Сияйните духове казаха на множеството:

— Тези двама пътници обичаха Господа, нашия Бог, когато бяха в света. Заради свящото Му име оставиха всичко. Той ни изпрати да ги доведем. Ние изпълнихме заповедта, като ги доведохме в Града – с радост да гледат лицето на Изкупителя си.

Откр. 19:9.

Заобиколи ги и множество от царските музиканти, облечени в бяло светещо облекло, които спрекрасна музика направиха Небето да кънти от щастие. Те осветиха на Християн и Надежден десет хиляди приветствия по случай благополучното им пристигане в Царството. Бяха ги заобиколили от всички страни и не преставаха да свирят. Това бе едно необикновено зрелище – като че цялото небе беше дошло да ги посрещне. Християн и Надежден се смаяха от прекрасно звучащата музика – стори им се, че са в Града, макар да не бяха стигнали още до Него.

От това място обаче, той целият се откриваше. При вида му имаха усещането, че чуват биенето на камбани за добре дошли. Но най-много топлеше сърцата им радостната мисъл, че ще бъдат вечно с това славно множество. Ех! Кой език може да изговори и кое перо може да опише светлата им радост!!!

Най-после! Те стигнаха до големите порти.

Над тях имаше надпис със златни букви:

“Блажени са, които изпълняват Неговите заповеди, за да имат власт над Дървото на живота и да влязат през портите на Града.”

Светлите фигури ги посъветваха да изчакат малко. Застанали пред портите, Християн и Надежден забелязаха, че Енох, Мойсей, Илия и др. седяха над тях. На последните им бе съобщено, че тези пътници пристигат от град Погибелово – дошли тук заради любовта си към Царя.

Тогава пътешествениците подадоха свидетелствата си, които бяха получили още в началото. Те веднага бяха занесени на Господаря, Който, като ги прочете, попита:

— Къде са тези пътници?

— Стоят пред портите!

Тогава Той заповяда да влязат праведните, които съхраняват истината

Исая 26:2; Откр. 22:14.

И в съня си видях как двамата приятели прекрачиха прага и веднага се преобразиха. Облякоха ги в бяло облекло, светещо като злато. Отвътре ги посрещнаха, и им дадоха китари и венци. Китарите – за да славят Царя; а венците – в знак на почит. В съня си чух, че всички камбани в Града биеха в тяхна чест и за тях бяха думите:

“Влезте в радостта на Своя Господ!”

Множеството пееше:

— На Онзи, Който седи на престола, и на Агнето – да бъде благословието, славата и управлението во веки веков!

А други изговаряха виско:

— Свят, свят, свят е Господ!

Откр. 5:13; Исая 6:3.

Докато гледах и слушах всичко това, ми се прииска и аз да бъда с тях. Но портите се затвориха зад шествието.

Тогава се обърнах назад и в съня си и видях, че и Невежко стигна до реката. Премина я много бързо, без да има дори половината от трудностите, които срещнаха Християн и Надежден. Всъщност точно по това време там се навърташе един лодкар, на име Надежда-всяка-тука-оставете, който му помогна и го откара с лодката си на другия бряг. След това съзрях, че Невежко стигна до Града. Но интересното беше, че се озова там самичък – никой не го посрещна, никой не му даде дори и най-малкото насърчение и подкрепа.

Когато дойде до портите, прочете надписа и започна да хлопа. Тези, които стояха отгоре обаче, го попитаха:

— Откъде идваш и какво искаш?

Той отговори:

— Ял съм и съм пил пред Царя и Той е проповядвал по нашите улици.

— А къде е свидетелството ти, за да Му го покажем?

Тогава той бръкна в пазвата си, но там не намери нищо.

— Имаш ли свидетелство? – запитаха го повторно.

Той мълчеше.

В този миг казаха на Господаря за него, а Той дори не слезе да го види. Направо заповяда на Сияйните духове, довели Християн и Надежден до Града, да отидат при Невежко, да му вържат ръцете и краката, и да го хвърлят във външната тъмнина.

Видях, че го грабнаха и отнесоха до една врата, разположена отстрани на хълма, откъдето го хвърлиха надолу. Така разбрах, че и от Небесните врати има път до ада, както имаше и от град Погибелово.

В този момент се събудих и осъзнах, че съм сънувал сън.

Заключение

Читателю, ето, разказах съня си, сега
очаквам да вземеш поука за своята душа
или пък за ближния; само те моля: Внимавай,
погрешно тълкуване ти на съня ми не давай!
Така ако сториш, да знаеш, че вместо добро,
ще има последици тежки за нечие зло.

В подхода си също внимавай – недей да си краен,
не давай на моите сънища смисъл случаен,
а също със моите сравнения ти не играй,
не ми се присмивай, не се подигравай, но знай –
това ще направят глупците; а ти размисли
И всичко, което ти казвам сега, разбери.

Издърпай завесите, вгледай се вътре, тогава
над моите метафори съвестно ти разсъждавай
и сам ще откриеш за себе си тези неща,
които ще бъдат от полза за твоята душа.
Но честен бъди – намериш ли все пак боклук,
хвърли го далече, но златото нека е тук.

Когато откриеш, че чистото злато е скрито –
от рудните пластове то е изцяло покрито,
помни, че не хвърлят плода зарад скритото семе.
Но все пак, да кажем, че някой от вас възприеме
това като празно, безсмислено нещо, тогава
аз, може би, пак ще сънувам. Това назидава.

John Bunyan

Джон Бушман

Животът на Джон Бъниан

Месторождение и младежки години

Джон Бъниан е роден през 1628 г. в Елстоу, Бедфордшир. За произхода му не се знае друго, освен че името на рода му се среща по документи от Бедфордшир след XIII век. Баща му, Томас Бъниан, бил беден медникар, но искал да даде на сина си поне начално образование. Записал момчето си в училището за бедни в Бедфорд, но когато Джон се научил да пише, се наложило да се върне у дома, за да помага в работата. В училището не обръщали внимание на нравственото възпитание на децата, така че когато малкият Джон се върнал в Елстоу, станал инициатор на много лоши дела. Благочестието не значело нищо за него. Лъжата и богохулството не го притеснявали ни най-малко.

Когато навършил осемнайсет, постъпил доброволец в армията на Кромвел и участвал във войната между парламентаристите и роялистите. По време на войната преживял някои неща, които го накарали да се замисли за живота си. При обсадата на Лестър бил заменен от друг човек, който загинал още в началото на атаката. Веднъж паднал в река Уз, по-късно – в морето. И при двата случая животът му висял на косъм. Така постепенно у него започнало да се пробужда съзнанието, че е пазен от Божия промисъл. Тези мисли били чужди за природната му безгрижност. За да се отърве от тези притеснения, когато след година се прибрал у дома и продължил със семейния бизнес, гледал винаги да е в обкръжението на весела компания. Понякога излизал от работилницата, като зарязвал някоя поръчка недовършена. Случвало се по няколко дни да няма възможност да си купи хляб.

Някои добри хора го съветвали да се ожени, като се надявали, че една добра жена ще му повлияе благотворно. Така младият Джон Бъниан се оженил за едно скромно момиче, дъщеря на набожен човек. Имуществото, което тя донесла в дома на Бъниан, се състояло от две книги: Практическо богословие и Пътят на човека към небесното царство. Жена му била много кротка и му повлияла с живота си. Понеже забравил да чете и да пише, започнал отново да се учи. Заедно с жена си започнал да посещава и неделните богослужения. Скоро изпаднал в другата крайност – обикнал церемониалността, привързал се към обрядите. Поел задължение да бие камбаната на църквата.

По това време богослуженията в Англия не били в цветущо състояние – в неделя имало сутрешна и вечерна служба, а между двете служби имало всевъзможни веселия. Джон се влияел и от проповедите в църквата, и от суетата на улицата. Веднъж, като се прибирал у дома след веселяшки запой с приятели, докато залитал и ругаел, дочул думите на една жена с лоша репутация: "Какъв безбожник! Няма друг като него – той развращава всичките ни младежи". Тези думи, казани от такава личност, му подействали силно. Той се засрашил и решил да изостави разгулния живот. Мнозина в Елстоу забелязали внезапната промяна в поведението на Бъниан и започнали да го хвалят.

Тези хвалби го направили самодоволен и той самият започнал да се възприема като много богоугоден.

Малко по малко изоставял предишните удоволствия, но все още не бил напълно удовлетворен от себе си. Промяната му била само външна. Макар че жена му да се радвала и го окуражавала, докато четял Библията Джон осъзнавал, че не е променен духовно. Макар че се считал за променен, той се ужасявал при мисълта за смъртта и често се терзавел, че нещо не му достига.

Духовното възрждане на Бъниан

Веднъж Джон отишъл в Бедфорд да достави поръчка. Като минавал покрай една къща пред която разговаряли три бедно облечени жени, оставил товара си да направи малка почивка и се заслушал в разговора им. Думите, които дочул, го изумили. Внито една проповед дотогава не бил чул да се говори така ясно за необходимостта от духовно възрждане, за спасение чрез вяра в кръстната смърт на Божия Син и за обновление от Светия Дух. Силно развълнуван от чутото, Бъниан се намесил в разговора и жените с готовност му предали всичко от Писанието, което за тях било радост и надежда за бъдещето.

След тази среща, в живота на Джон Бъниан настъпва период на търсене – той започва да се рови из Библията, да се консултира с пастир Хиффорд от Бедфордската църква, която посещавали трите жени, да се вглежда в живота на вярващите. Скоро се появили и първите му разочарования – някои от тези, с които се запознал, обръщали тази увереност в основание за невъздържан живот.

Четенето на Библията обаче все повече го убеждавало, че той е грешник пред Бога, от Когото се е отдалечил. От отчаяние за своето положение Джон не преставал да вика към Бога. Молитвата и четенето на Словото поглъщали изцяло времето му. Понякога получавал утешение от някои стихове в Библията, но скоро пак затъвал в борбата между доброто и злото у себе си. Освен Библията, Бъниан четял и коментара на Мартин Лутер върху Посланието към галатяните. Тази книга също му помагала да преодолее съмненията си.

Един ден нещо като ясно видение го избавило завинаги от съмненията му. Като се разхождал из полето, в сърцето си чул думите: “Твоята правда е на небето.” Повдигнал очи нагоре и видял Христос отдясно на Бога, като олицетворение на правдата. Станало му ясно, че Господ Исус е правдата за повярвалите в Него; че Той със Своята святост покрива нашата греховност. Разбрал, че пролятата кръв на Христос ни умива и избавя от всяко осъждение, като ни прави Божии чада. Така онова поле, през което вървял, станало за него врата към небето. Там завинаги бил освободен от робството на греха и съмненията.

След като повярвал, Бъниан разбрал, че според Божието Слово неговата длъжност вече е да изповядва вярата си пред хората. Присъединил се към баптистката църква в Бедфорд и започнал да помага на проповедника в служение със Словото, посещавал

болни, разговарял с хората, които имали проблеми в живота си. Скоро се ползвал с голямо доверие и го ръкоположили за дякон към църквата. Като преодолял естествената си стеснителност, Джон Бъниан проповядвал дръзновено и скоро известността му като добър проповедник се разнесла из цялата околност. При ръкополагането му за пастир той се посветил на Бога с думите: “Тежко ми, ако не проповядвам Евангелието”.

Съпругата на Бъниан не могла да се радва задълго на обръщението му. Скоро след това тя починала. Не са известни подробности за живота и смъртта на тази скромна жена.

Тежко изпитание за вярата му

По онова време английското правителство забранявало да проповядват хора, които не са придобили официално звание “Пастир на Англиканската църква”. Бъниан обаче не признавал това изискване на правителството и проповядвал без притеснение. Тогава бил направен донос за дейността му и получил лично писмена забрана. Въпреки това той проповядвал.

По това време Джон Бъниан се оженил повторно. Името на втората му съпруга е Елизабет.

След завръщането на Стюартите обаче, свободата на словото е силно ограничена. Започнали да преследват и да арестуват всеки, който е заловен да говори пред нерегламентирано от короната събрание. Заловили Джон Бъниан да разяснява Евангелието пред жителите на селцето Сомел и веднага издали писмена заповед за арестуването му. Бил отведен пред съдия, който му дал възможност да подпише декларация, че се отказва да проповядва пред събрания, за да го пуснат да си ходи, но той отказал, като заявил, че искат от него нещо невъзможно. Така на 1 ноември 1660 г. Бъниан бил затворен в Бедфордския затвор.

Това затворничество било много тежко. В двете малки стаи на затвора понякога се събирали по 60 души, повечето от които били с криминални прояви. Многократно различни хора – доброжелатели се опитвали да склонят Бъниан да подпише декларация и да бъде освободен, но той не приел. При коронацията на Чарлс II последвала амнистия за голяма част от затворените, с изключение на най-опасните престъпници. Джон Бъниан се оказал между последните.

Следващите дванайсет години той прекарал между стените на затвора. През последните шест режимът бил по-лек а и доста приятели му помагали. Но бил отделен от семейството си, за което не можел да се грижи лично. Семейството му получавало хонорарите за книгите, които той пишел в затвора, а приятелите му публикували. През времето прекарано в затвора вярата му в Словото и упованието му в Бога се засилват.

На 13 септември 1672 г. кралят издава указ за освобождаване на неконформистите, затворени за проповедническа дейност. Също така се отменя и забраната за проповядване. Така Джон Бъниан се върнал у дома, където царяла пълна нищета. Той веднага се заел да привидигне семейството си. Бил поканен и от баптистката църква в

Бедфорд да заеме овакантеното пастирско място. Той се съгласил, като единственото му желание било със силата на Словото да служи на вярващите, а невярващите да привлече при Христос.

Дейността на Бъниан като пастир

Джон Бъниан бил убеден, че Господ го е призовал да проповядва Благата вест. През годините в затвора той свободно проповядвал на затворените с него. Те знаели, че е затворен заради непреодолимото му желание да проповядва и го слушали с внимание. През тези 12 години той изучавал задълбочено Свещеното Писание, което било винаги на разположение. Когато излязъл от затвора, имал необходимата подготовка за предстоящата работа.

Неговата проповед се отличавала с простота и яснота. Тя била достъпна за всички. Слушали го с удоволствие и учените от Кеймбридж, и рибарите от Норфолк. Имал ясна дикция и живо въображение. Винаги се събирали да го слушат повече хора отколкото можело да побере помещението. През лятото проповядвал и на открито – на площади, пристанища. Основавал църкви в селищата около Бедфорд. Бил добре известен и в Лондон, където също го канели, но отивал рядко. Макар че проповядвал и в други градове, Бедфорд си остава неговата енория. В центъра на града днес се издига паметникът на Джон Бъниан, който държи в ръката си Библия.

От автобиографията на Бъниан личи, че в периода на служението му като пастир в Бедфорд, той остава смирен труженик на Божията нива и Божието Слово е единственият авторитет в душегрижителското му служение.

Творчеството на Джон Бъниан

Ранните опити на Бъниан са типичните за времето му полемични кратки трактати и призивни брошури, каквито пише още преди затвора. Някои от приятелите му съдействат да пише и в затвора, където всъщност започва и Пътешественикът. Първите слушатели на приключенията на Християн и другарите му са затворниците, на които Бъниан чете алегорията. Това е произведение, което запазва и до днес въздействащата си сила. Книгата (I част) е издадена в Лондон през 1678 г., шест години след излизането на автора от затвора. За десетте години до смъртта на Бъниан Пътешественикът претърпява 12 издания с общ тираж над 100 000 екземпляра. По това време няма друго толкова успешно издание. И до днес това е втората по брой на преводите книга, след Библията.

През 1662 г. в затвора Бъниан пише трактатът Молитва в Духа, а през 1666 – Благодатта е вседостатъчна и за най-големия грешник (двата трактата са издадени на български в едно издание под заглавие Молитвата).

След Пътешественикът Бъниан пише Животът на г-н Лошчовек, издадена през 1680 г., а две години по-късно излиза Духовната война – алегория, която също жъне голям

успех (издавана е и на български). Предполага се, че както в Пътешественика, така и в Духовната война, авторът е черпил от личния си опит – за типажи на героите си, както и впечатления от битките при участието му в гражданската война.

Втората част на Пътешественика, за премеждията на Християна и нейните деца, излиза през 1684 г. В зората на свободните пазарни отношения, книгата е поръчана на автора от издателя на първата част. Втората част не достига популярността на първата, но предлага на читателя допълнителна картина за човешките стремления към вечното.

Когато разглеждаме съчиненията на Бъниан, се възхищаваме от ясната цел, разбираемия изказ, логичната последователност, забележителните сравнения, непринудената искреност.

Смъртта на Бъниан

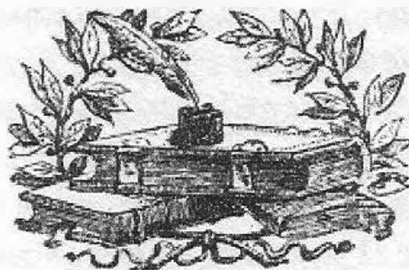
Поради своите убеждения, през целия си живот Бъниан търпял различни несгоди. Властите, като виждали, че не се съобразявал с установената религия в кралството, с неохота го понасяли и се стремели да му пречат. Няколко пъти конфискували имуществото му под различни предлози, затваряли молирвения дом, в който проповядвал. Имало период, в който провеждал събрания само на открито, поради забрани да ползва салон. При тези обстоятелства, той решил да припише всичко, което имал, на името на жена си.

След като се погрижил по този начин за семейството си, Бъниан се предал напълно на работа за слава на Христовото име. Репутацията му растяла непрекъснато. Постоянните срещи с хора от различните слоеве на обществото обогатявали опита му, а четенето на много книги (по това време пуританската книжнина е в голям подем) подействало благотворно за духовното му израстване и на умението му да говори.

В началото на 1688 г., поради слабост, Джон Бъниан започнал да страда от припадъци, които изтощавали още повече организма му. След като здравето му се позакрепило, започнал отново да работи доколкото му позволявали силите, но краят на земния му труд бил близо.

Умрял през август 1688, сам, далеч от дома си, докато бил на път, за да примири един баща със сина му. Тази смърт била достойна кончина на неговия живот.

В Бедфорд скръбта навярващите била голяма. Животът на техния пастир съответствал на описаното в Пътешественика. Той започнал с просветление в Погибелово и завършил с тържествено влизане във вечното Царство на славата.

Бъниан и неговото време

1628 г. Чарлс I е принуден да приеме закона за гражданските права. *Роден е Джон Бъниан*

1629 г. Чарлс I разпуска Парламента и управлява самостоятелно до 1640 г.

1630 г. Основана е първата колония на преселниците в Нова Англия – Масачузетс Бей.

1639 г. Първата война на епископите между Чарлс I и Шотландската църква.

1640 г. Чарлс I свиква, а след това разпуска Краткия парламент. Втора война на епископите – приключва с договора от Рипън. Начало на Дългия парламент.

1641 г. Прокарано е изискването Парламентът да се свиква на всеки 3 години.

1642 г. Започва гражданската война между “роялистите” и “пуританите” с битката при Еджхил.

1643 г. Свикан е Уестминстърският съвет. Парламентът приема Официалната лига и Завета.

1644 г. Битката при Марстън Мур. Оливър Кромуел побеждава принц Рупърт. *Джон Бъниан се присъединява към армията на парламентаристите.*

1645 г. Парламентаристите формират армията на Кромуел. Битката при Несби. Войската на Чарлс I е разгромена.

1646 г. Чарлс I бяга в Шотландия.

1647 г. Шотландците предават Чарлс I на парламента в Лондон. Той бяга от Лондон и отива на о. Райт. *Джон Бъниан е демобилизиран.*

1648 г. Шотландска войска навлиза в Англия, но е разбита от армията на Кромуел в битката при Престън. Завършена е Уестминстърската изповед на вярата. С Вествалския договор се слага край на Тридесетгодишната война.

1649 г. Чарлс I е заловен и екзекутиран. В Англия е установена републиканска власт, която продължава до 1660 г. *Джон Бъниан се оженва.*

1650 г. Чарлс II е провъзгласен за крал в Шотландия.

1651 г. Чарлс II нахлува в Англия, но войската му е разгромена при Уърстър. Той бяга във Франция. Англия придобива правото на монопол в търговията по море.

1653 г. Кромуел разпуска “Остатъка” от Парламента и става лорд Протектор.

1654 г. Уестминстърски договор между Англия и Република Холандия.

1655 г. Англия е разделена на 12 военни окръга от Кромуел. Ямайка (дотогава Испанска задморска територия) е превзета от Англия. *Джон Бъниан става член на Бедфордската баптистка църква.*

1658 г. Умира Оливър Кромуел. За лорд Протектор е издигнат сина му Ричард. *Умира съпругата на Джон Бъниан.*

1659 г. Армията сваля от власт Ричард Кромуел. *Джон Бъниан се оженва повторно.*

1660 г. Свикан е Парламентът, който възстановява на трона Чарлс II.

1661 г. Парламентът на Чарлс II прокарва няколко закона, които ограничават

дейността на неконформистите. Индийският град Бомбай става английско владение. *Джон Бъниан е вкаран в Бедфордския затвор.*

1662 г. В Англия влиза в сила разпоредба за униформата на църковните служители.

1664 г. Холандската колония Нов Амстердам преминава в английско владение и е преименувана на Ню Йорк.

1665 г. Голямата чума в Лондон – 2/3 от жителите на града умират.

1666 г. Големият пожар в Лондон – градът е изпепелен. *Джон Бъниан издава от затвора “Благодатта е достатъчна и за най-големия грешник”* (На български трактатът е поместен в книгата *Молитвата*, КХН, втората част, под заглавието “Престолът на благодатта”).

1670 г. В Дувър е подписан тайният договор между Чарлс II и френския крал Луи XIV. Договорът възстановява Римокатолическата църква в Англия.

1672 г. Трета Англо-холандска война. Вилем (Уилям) III Орански (син е на Вилем II и Мария Стюарт) става владетел (щатхолдер) на Нидерландия. *Джон Бъниан е освободен от затвора и е поканен да поеме църквата в Бедфорд като главен пастир.*

1673 г. Изпитен акт за отстраняване от църквите на римокатолическите и неконформистките служители.

1677 г. Уилям III, владетел на Нидерландия, се жени за Мери – дъщеря на Крал Джеймс, дук на Йорк, и наследява английския трон. *За няколко месеца през тази година Джон Бъниан е отново в затвора.*

1678 г. *Издадена е книгата на Джон Бъниан “Пътешественикът” (първата част).*

1679 г. Приет е Н.С.Акт (Закон за неприкосновеността на личността), който забранява затваряне без съд и присъда. Чарлс II отхвърля петицията, внесена от новия Парламент. Петицията се внася от партията на Вигите. Техните опоненти, роялистите, стават известни като “тори”.

1680 г. *Издадена е книгата на Джон Бъниан “Животът и смъртта на г-н Лошчовек”.*

1681 г. Вигите внасят повторно петиция. Чарлс II разпуска Парламента.

1682 г. *Издадена е книгата на Джон Бъниан “Духовната война”.*

1684 г. *Издадена е втората част на “Пътешественикът”.*

1685 г. Тронът е зает от Джеймс II Английски (или VII Шотландски – брат е на Мария Стюарт).

1687 г. Джеймс II публикува Декларацията за Свободата на съвестта.

1688 г. Английската “Славна революция”. Уилям III Орански влиза в Англия и сваля от престола вуйчо си Джеймс II. *Смъртта на Джон Бъниан.*

1689 г. Свикан е нов Парламент, който установява конституционна монархия в Британия. Отрязва се достъпът до трона на римокатолически свещеници.

Уилям III и Мери II обединяват Англия и Шотландия. Декретът за толерантност гарантира свободата на богослуженията за всички религиозни групи в Обединеното кралство.

1691 г. *Умира Елизабет Бъниан.*

“След Библията, книгата която оценявам най-високо е
Пътешественикът на Джон Бъниан.
Тя представя вестта на Библията в различна форма.”

Чарлс Хадън Спърджън

Биографите на Спърджън отбелязват, че през живота си той е прочел Пътешественика деветдесет и шест пъти.

Смело може да се каже, че Джон Бъниан е написал най-влиятелната книга на английски (като изключим изданието на Библията Кинг Джеймс). Пътешественикът е много повече от класическо произведение.

Целта на автора е неговите читатели да пропътуват заедно с книгата през живота си. Приключенията на главния герой Християн и на неговите другари е представен така картинно, че съвременниците на Бъниан са очаровани. Читателят получава нагледни и практични уроци за живота и взаимоотношенията, от които всеки се нуждае. И днес Пътешественикът е в списъка от задължителни четива на гимназиите в Обединеното кралство.

Това издание на български заменя по-архаичните думи, но запазва стила на автора и автентичната атмосфера, присъща на алегоричния разказ, който използва картини от културата на XVII век.

В края на книгата е включена кратка биография на Джон Бъниан, както и съпоставка на ключови моменти от живота му с хронологията на историческите събития от неговото време.

Цена 12,90

ИЗДАТЕЛСТВО
НОВ ЧОВЕК

ISBN 978-954-407-264-3

9 789544 072643